

Upravištvo Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126
Inseratni odelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto
78 180, Wien št. 105 241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Mir brez miru

Besedi mir in vojna se že nekaj let prepletata kot rdeča nit skozi govore državnikov. Od tega, kdo ju izgovarja, je odvisen njun pravi zvok, vendar še tako čisti zvok teh dveh besed v ustih državnikov ne more dati ljudem odgovora, ki ga v negotovosti vse komaj čaka: mir ali vojna? V nihanju med tema dvema skrajnostima pa ni navzlic vsej negotovosti, ki jo krije splošni mednarodni razvoj, nobenega dvoma, da si človeštvo povsod želi samo miru in da nikjer ni navdušeno za vojno. Znanost sta prav zato ti dve besedi tako tesno povezani v govorih vseh državnikov. Vsi verujejo v mir in vsi se trudijo, da bi svet rešili pred novo katastrofo, toda vsi tudi opozarjajo na potrebo največje pripravljenosti za vsak primer. Zadnje, odresilne besede pa je ni in je ni, bi človek zapisal z našim Cankarjem.

Negotovost, v kateri živi današnji svet, pa je še prav posebnega značaja. V nihanju med pravim mirom in pravo vojno narodi prav za prav že žive v miru, ki ni mir, in v vojni, ki ni vojna. Kakor je sedanja negotovost predvsem izraz trenutnega duševnega razpoloženja, tako je tudi stanje, ki na to razpoloženje vpliva, predvsem duševnega značaja. Francoski ministrski predsednik Daladier je v svojem četrtkovem govoru govoril o »vojni živce«. S tema dvema besedama, ki se vedno na novo ponavljata tudi v tisku, ni le označil trenutnega razpoloženja človeštva, temveč je obenem dobro zadel ves današnji svetovni položaj. Nekaj dni pred Daladierovim govorom je bil v »Tempsu«, vodilnem francoskem listu, objavljen članek o »novi obliki vojne«. Članek je dokazoval, da je samo navadna človeška utvara, ako mislimo, da živimo v miru, ko pa je »dejansko in tudi pravno vojna že najmanj tri leta v teku«, seveda ne vojna v pravem pomenu besede, temveč »nova oblika vojne«, v kateri je zvišanja največja spretnost.

V tem položaju, ki uvaža novo vojno z novimi metodami, vojno živčnega skršenja posameznikov in narodov, stoji povsod tudi obramba pred novimi vprašanji, pred odločitvijo za nove metode. Moralna strjenost vseh slojev prebivalstva, njihova sloga in duhovna edinstvo so danes, v tej »vojni živce« za vse narode brez razlike najvišje zapovedi trenutka. To je tem bolj važno, ker so preizkušnje za vse prizadete narode zelo hude in težke. Milijoni mož in fantov so že mobilizirani. Vsi obrati, ki kakorkoli delajo za vojaške potrebe, delajo z naporom skrajnih moči, pri čemer morajo stopiti v ozadje vsakršni socialni in čisto tudi gospodarski oziroma. Poleg tega morajo prenašati narodi milijarde in milijarde novih bremen, ki jih zahteva to silno oboroževanje in drugačno pravljanje. Vse to stanje močno pritiska navzdol življenjski standard, kar seveda močno vpliva na splošno razpoloženje prebivalstva. Tak izredni moralni in materialni pritisk lahko na daljšo dobo prostovoljno vzdrži le narod, ki se zaveda potrebe svojih žrtev in ki se notranje popolnoma strinja.

V uglednem nemškem listu »Frankfurter Zeitung« z dne 11. t. m. je njegovo pariski poročevalce objavil zanimiva razmišljanja o problemih vojne in miru, kakor se danes postavljajo ne le v Franciji, temveč tudi drugod. O razpoloženju Francozov je zapisal med drugim: »Francozi so lani v septembru že verjeli v vojno, toda tedaj so se v svoji notranjosti prepričali proti tem mislim, ki so ovirale njihove male in velike dnevne posle in motili njihovo vsakdanjo mirnost. Tam, kjer sta se v septembru še ugotavljala brezbrzičnost in samoodpoved, danes srečujete mirno hladnokrvnost. Nekeč so se Francozi odločali od misli na vojno, sedaj pa jim je ta misel domača. Volja do življenja se pri francoskem narodu ni spremenila, vendar pa si ta danes ne predstavlja več življenja tako kakor nekeč. To svoje razpoloženje izraža z udomačeno frazo: To ne more več tako naprejši!«

V teh objektivnih ugotovitvah nemškega poročevalca se danes razodeva ne le razpoloženje francoskega naroda, temveč tako rekoč razpoloženje vsega človeštva, ki v nihanju med mirom in vojno, vedno bolj izpostavljenom oni »vojni živce«, o kateri je v četrtek govoril Daladier, čuti, da tako zares ne more več iti dalje, in da se je proti taki vojni pač treba pripraviti z enakovrednimi sredstvi — s trdnimi živci, ki so v sedanjem nihanju med mirom in vojno postavljeni povsod na trdo preizkušnjo. Vprašanje duhovne obrambe je danes vpredno z vsemi vprašanji materialne obrambe narodov pred morebitnimi in deloma tudi že obstoječimi nevarnostmi glavni obrambni problem naših dni. H kateremukoli narodu danes pogledamo, povsod lahko občutimo, da se o teh potrebah ne le piše in govori, temveč da se za njih

Nj. Vis. knez namestnik v Florenci

Prisrčno slovo od italijanske dvojice — Manifestacije prebivalstva ob odhodu iz Rima in ob prihodu v Firence — Razgovor obeh zunanjih ministrov

Rim, 13. maja. AA. (Stefani) Ob 10.30 dopoldne sta Nj. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga s spremstvom zapustila s posebnim vlakom Rim ter odpotovala v Firence, kjer sta jih pričakovala vojvoda in vojvodinja Piemontska. Rimsko prebivalstvo, ki se je zbralo v velikih množicah za kordoni čet, ki so stale ob obeh straneh ceste od Kvirinala do postaje, je ponovno manifestiralo svoje simpatije za visoke goste. Množice so burno pozdravljale kneza namestnika, kralja in cesarja, kneginjo Olga in kraljico Jelene. Postaja Termini je bila bogato okrašena, enako kakor ob prihodu visokih gostov. Na postaji so se od Nj. Visočanstva poslovili Mussolini, vsi člani italijanske vlade ter visoki državni dostojanstveniki in predstavniki fašistične stranke. Pred odhodom vlaka sta se prisrčno poslovila od visokih gostov italijanska suverena, medtem ko je godba častne čete igrala italijansko in jugoslovensko himno.

Florence, 13. maja. br. Kljub deževnemu vremenu se je zbrala danes v opoldanskih urah na železniški postaji in po ulicah, ki vodijo proti palači Pitti ogromna množica ljudi, da sprejme Nj.

Vis. kneza namestnika Pavla in Nj. Vis. kneginjo Olga, visoka gosta italijanske suverene, ki sta bila tedaj že na poti iz Rima v Firence. Ob 14.25 je prispel v Firence poseben vlak z zunanjim ministrom Ciano, ministrom za ljudsko kulturo Alfierijem in državnim podtajnikom za Albanijo Benninijem. Nekaj minut pozneje sta se pripeljala na postajo vojvoda in vojvodinja Piemontska, točno ob 14.35 pa se je na florenški postaji ustavil dvorni vlak z visokima gostoma. Prestolonaslednik vojvoda Piemontski in vojvodinja sta prisrčno sprejela in pozdravila kneza namestnika Pavla in kneginjo Olga. Knez namestnik in vojvoda sta pregledala častno četo na peronu, nato pa so bili v dvorni čakalnici jugoslovenski knežji dvojici predstavljeni zastopniki florentinskih pokrajinskih in mestnih oblasti. Skozi gost špalir množic je odbrzela vrsta avtomobilov kmalu nato proti palači Pitti. Množice so prireale knezu Pavlu in kneginji Olgi navdušene ovacije. Baterije topov so oddale njima v pozdrav serijo strel.

Zunanja ministra Ciano in dr. Cincar Markovič, minister Alfieri in državni podtajnik Bennini so se odpeljali naravnost v Santa Croce. Po kratkem odmoru v palači Pitti so se tudi knez namestnik, kneginja, vojvoda in vojvodinja Piemontska pripeljali v Santa Croce. Spetoma so jih množice znova navdušeno pozdravljale. Tam je knez položil venca na grobove padlih vojakov in borcev. Zatem so si ogledali medicinsko in obrtniško razstavo.

Z obrtne razstave, ki so si jo visoka gosta ter vojvodski par Piemontski podrobno ogledali, so se skupno odpeljali nazaj v palačo Pitti. Ob 19.30 je bila knežjima gostoma prirejena slavnostna večerja, ki so se je udeležili tudi jugoslovenski in italijanski zunanji ministri, minister Alfieri, državni podtajnik Bennini, knežje spremstvo ter zastopniki pokrajinskih in mestnih oblasti. Zvečer ob 20.30 so v mestnem gledališču priredili na čast Nj. Vis. knezu Pavlu in kneginji Olgi svečano predstavo opere »Wilhelm Tell«.

Poslovilna večerja v Rimu
Rim, 13. maja. AA. Snoči ob 21. sta Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in Nj. Vis. kneginja Olga priredili večerjo v palači Borghese na čast Nj. Vel. kralja in cesarja Viktorja Emanuela ter

kraljice in cesarice Jelene. Večerji so prisostvovali razen kralja in kraljice predsednik italijanske vlade Mussolini, italijanski zunanji minister grof Ciano, italijanski minister za ljudsko kulturo Alfieri, državni podtajnik v mornariškem ministrstvu Cavnari, general Pariani z gospos, prosvetni minister Bottai, grof Volpi, italijanski poslanik na jugoslovenskem dvoru Indelli, tajnik fašistične stranke minister Starace, vojvodinja Laurenziana, jugoslovenski zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković, dvorni minister Milan Antić, general Hristić, jugoslovenski poslanik pri Kvirinalu Hristić ter druge ugledne osebnosti.

Spremljavo kneza-namestnika pri papežu

Rim, 13. maja. AA. Včerajšnji uradni obisk Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge pri papežu Piju XII. je trajal okoli pol ure. Po razgovorih, ki sta jih Nj. Visočanstvi imela s sv. očetom, je prišel v prestolno dvorano zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković, ki ga je knez namestnik predstavil papežu. Nato so bili papežu predstavljeni tudi ministri dvora Milan Antić ter ostali člani spremstva.

Povečanje napetosti po angleško-turški zvezi

Kako presoja trenutni položaj v prestolnicah velesil Pomen nove zveze — Angleški pritisk na Rumunijo — K poljski še sredozeemska kriza

London, 13. maja. z. Turško-angleški sporazum o vzajemni pomoči obeh držav v vzhodnem delu Sredozemskega morja ter še posebej v Dardanelah in na Rdečem morju, je v angleških političnih krogih napravljen najugodnejši vtis. Angleži z zadovoljenjem ugotavljajo, da je sedaj vzpostavljena zveza od Anglije preko Sredozemskega morja, Dardanel in Črnega morja ter Rumunije do Poljske. Anglija bo mogla lažje izpolniti svoje obveznosti, ki jih je prevzela do Poljske in Rumunije.

Angleško-turški sporazum pa bo nedvomno ugodno vplival tudi na nadaljnja angleška pogajanja z Rusijo. Znano je ugotavljajo današnji »Times«, da je Rusija izrazila svoje skrb, da bi bila izolirana v vzhodni Evropi, če bi sprejela kakšne direktne obveznosti do Poljske in Rumunije, ki bi jih morala eventualno sama izpolniti. Takšne ruske skrb so sedaj povsem odveč. Dobro so znani najtesnejši turško-ruski odnosi. Očitno je, ugotavlja list, da je Turčija z ruskim privoljenjem sklenila sporazum z Anglijo.

Dobro poučeni politični krogi zatrjujejo, da je Anglija pričela izvajati tudi že dobrohoten pritisk na Rumunijo, da bi v smislu znanega turškega načrta popustila od svojega stališča nasproti Bolgariji. Morda bo sedaj vse lažje doseči aranžman v vprašanju Dobrudže.

Berlinskih krogov angleško-turški sporazum ni presenetil. Nemci se zavedajo, da je bilo imenovanje znanega spretnega nemškega diplomata Papena za poslanca v Ankari prepozno. Pač pa v Berlinu zatrjujejo, da je Anglija pakt in sporazum s Turčijo izsilila. Vsekakor pa pomeni angleško-turški sporazum v smislu nemških tolmačenj ost proti Italiji in nov člen v veri, ki jo Anglija snuje okrog avtoritarnih sil.

V Rimu so, kakor kažejo informacije angleških poročevalcev, nezadovoljni z angleško politiko. Tamkajšnji politični krogi smatrajo angleško-turški sporazum za prekrižev statusa quo na Sredozemskem morju. Verjetno je, da bo zavzel do tega sporazuma Mussolini jutri v Turinu odločno odklonilno stališče.

V ospredju pa je tudi še zmerom zanimanje za nemško-poljsko napetost Chamberlain je v sosednji zbornici pojasnil, da bi Anglija podprla Poljsko tudi v primeru, da bi se le zaradi Gdanskega mesta proti Nemčiji z oboroženo silo. V Berlinu so bili tako odstranjeni vsi dvomi o odločnosti Anglije v zadevah poljskih interesov. Kljub temu pa berlinski uradniki hovo zadovoljitev tudi mnogo stori. V teh naporih prednjačijo danes zlasti vsi mali narodi v Evropi in izven nje. V tem je danes nedvomno eden izmed največjih duhovnih problemov naših dni.

Vsi, veliki in mali, pa se danes zavedajo, da bo od uspešnega prebrodenja težav, ki jih povzroča negotovost sedanega položaja v miru brez miru, v veliki, če ne celo odločilni meri odvisen končni odgovor na vprašanje, ki si ga danes človeštvo s skrbjo postavlja: mir ali vojna? Uspešno pa se bo do dale prebroditi te težave tako za posamezne narode kakor za človeštvo le, ako se bo proti nevarnemu duhovnemu orožju tako zvane »vojne živce« postavil v bran predvsem — jak duh, brez katerega je še tako nabrušeno drugo orožje brez pomena.

krogi ne kažejo, da bi bili pripravljeni popustiti od svojih zahtev. Nekateri krogi v Berlinu si sicer obetajo nekaj uspehov od posredovanja, ki ga namerava prevzeti Italija med Poljsko in Nemčijo. Pravijo, da bo italijanski poslanik v Varšavi v kratkem obiskal zunanjega ministra Becka in pričel razgovore v tej smeri. Večina nemških krogov pa dvomi, da bi se italijanskemu poslaniku v Varšavi posrečilo najti kompromis med poljskim in nemškim stališčem glede Gdanske in Pomorjanske. Kakor v Varšavi tako smatrajo tudi v Berlinu vsako popuščanje za slabost, ki bi mogla popuščati državi usodno škoditi. V Berlinu podarjajo, da si Poljska dovoljuje tako odločno postopanje le zaradi angleških in francoskih garancij ter da bi brez njih že davno pristala na sporazum z Nemčijo na osnovi nemških zahtev.

Napetost med Nemčijo in Poljsko ter nova napetost na Sredozemskem morju se obče v mednarodnih krogih ne preslota optimistično. Doslej so bile oči vsega sveta uprte na nemško-poljski spor. Sedaj se bo morala čuječnost velesil in njihovih zaveznic deliti na dve strani. Kakor so se pozicije zapadnih velesil z angleško-turškim sporazumom zboljšale, tako se je vendarle napetost mednarodno političnega položaja povečala.

Odmevi zadnjih govorov v Italiji in Nemčiji

Milan, 13. maja. AA. (DNB) Italijanski listi pišejo, da sta Chamberlainov in Daladierov govor pokvarila položaj, ki se je že začel vedriti. Težko je reči, ali je bil to njun namen.

Berlin, 13. maja. AA. (DNB) »Berliner Börsen Zeitung« danes ponovno komentira Daladierov govor v francoskem parlamentu. List trdi, da so ideje francoske revolucije navkriž z Daladierovimi besedami. Francija je izjavila, da je popolnoma strinja z znanom poslanico predsednika Roosevelta. Zato Daladier še danes trdi, da je 31 držav v nevarnosti pred Nemčijo, čeprav te države same to taje.

Ostre nemške obsodbe

Berlin, 13. maja. AA. (DNB) Današnji jutranji pišejo, da pomeni britansko-turška pogodba o vzajemni pomoči nov člen v angleški obkoljevalni politiki proti avtoritativnim državam.

»Völkischer Beobachter« ugotavlja, da imata angleško-poljski dogovor in britansko-turški pakt skupno značilnost: oba sta namreč neiskrena. List pravi dalje, da ne gre za to, da se zahteva varnost Balkana, ampak za to, da hoče Velika Britanija prevzeti tisto vlogo, ki jo je prej hotela igrati Francija, postati hoče namreč vrhovna razsodnica v vseh evropskih zadevah.

»Berliner Lokal Anzeiger« pravi: Zdi se, da mora vsak dan prinesiti kakšno novo dejanje Velike Britanije na poti do obkolitve Nemčije in da je to sedanjí program g. Chamberlaina. Vsak dan govori Chamberlain ali pa izjavlja, da je Velika Britanija najmiroljubnejša država na svetu in da je zato njena naloga braniti svobodo vseh evropskih narodov. Hkratu pa doživljamo vsak dan kakšen nov ukrep, ki kaže, da plove Chamberlain v vojne vode. Turčija ni danes nikjer ogrožena. Mogla je, ostati nevtralna, in zato ni ničesar pridobila s sklenitvijo te zveze z Veliko Britanijo.

INSERIRAJTE V »JUTRO«

Zakaj je Turčija sklenila vojaško zvezo z Anglijo

Energične izjave turškega ministrskega predsednika Pogajanja med Turčijo in Francijo se še nadaljujejo Položaj Turčije v Balkanski zvezi je nespremenjen

Ankara, 13. maja. AA. Predsednik vlade Refik Saidam je v svojem govoru, ki ga je imel včeraj v veliki narodni skupščini v zvezi z angleško-turško deklaracijo predvsem naglasil, da je zelo važno za vse odgovorne državnike, da enako postopajo, da bi se ohranil svetovni mir. Bistvena vodilna misel turške vlade je bila doslej v tem, da ohrani državo čim dalje od dogodkov, ki bi pomenili nevarnost, ter da ohrani nevtralnost v sporih, ki nastajajo skoraj povsod na svetu. Odkar pa so se dogodki začeli razvijati tudi na polotoku Balkanskega polotoka in odkar je varnost na Sredozemskem morju postala dvomljiva, je turška vlada uvidela, da se nahaja pred vprašanjem, ki se tiče njene nacionalne varnosti, in da ji je nemogoče ostati nevtralna in indiferentna, če noče da bi bila njena varnost ogrožena. Turčija želi, da bi vse zainteresirane sile smatrale Sredozemsko morje kot skupno domovino. Sredozemsko morje naj prinese vsem koristi, na katere imajo vse države pravico, toda to morje ne predstavlja svobodnega polja za kak hegemonistične namene. Za nas je Sredozemsko morje vprašanje nacionalne varnosti.

Pod takimi pogoji je najboljšo sredstvo, da se prepreči katastrofa, če se združijo države, ki so se zedinile v namenu ohranitve miru in miroljubnega sodelovanja ter se ne bojijo niti vojne, ako bi bila potrebno združiti »odi obeh držav z največjimi narodnimi skupščinami, da zavzamemo mesto poleg Velike Britanije za ohranitev miru in varnosti.

Sporazum z Veliko Britanijo ni naperjen proti nobeni državi in nima namena koga obkoljevati ali mu škodovati. Prvi namen sporazuma je obvarovati državo pred tragično katastrofo, ki bi jo za vse nas po, menila vojna.

Govornik je nato naglasil močno prijateljstvo in prisrčne zveze, ki obstajajo med Anglijo in Turčijo, ter enakost naziranj obeh vlad od začetka omenjenih evropskih dogodkov, posebno pa od trenutka, ko so se pojavili v posebno vznemirljivi obliki na Balkanu. Takrat so se začela posvetovanja ki so se vodila v veliki pripravljenosti in ki so dovela do skupnega soglasja, da je za ohranitev miru potrebno združiti usodi obeh držav z največjim sodelovanjem. Predsednik vlade je prečital nato skupno turško-angleško deklaracijo kot posledico teh posvetov. Skupni politični cilj obeh zaveznikov sta mir in varnost. Trudili se bomo enako kakor v preteklosti, je dejal, da najdemo priložnost dokazati našo vdanost miru, ako pa bo do naših skupnih interesov predmet napada, se ne bomo obotavljali upreti se z orožjem in energijo, ki nam jo bo dalo prepričanje, da je pravica na naši strani.

Predsednik vlade je dodal, da so se enaki prijateljski razgovori vodili tudi s francosko vlado za »sklenitev podobnega sporazuma, kakor je bil sklenjen z Anglijo. Upamo, je dejal, da bodo tudi ta pogajanja v kratkem ugodno končana.

Predsednik vlade se je nato dotaknil odnosov med Turčijo in Rusijo. Nadaljevali bomo, je dejal, neposredne in istočasno prisrčne stike z veliko prijateljsko sosedno državo. Skupnost naših naziranj in interesov nam kaže, kako važna je pot sodelovanja, ki se pred nami odpira. Nedavni obisk namestnika ruskega komisarja za zunanje zadeve Potemkina nam je omogočila ugotoviti popolno skladnost naziranj, da se mora bodoča politika razvijati na teh osnovah.

Nato je predsednik vlade govoril o Balkanskem polotoku ter izrazil upanje, da se bode odnosi z balkanskimi zave-

nikmi nadaljevali enako prisrčno kakor doslej. V okviru balkanskega sporazuma, tega organizma, posvečenega miru, se položaj Turčije ni izpremenil. Turčija je zavzela stališče za mir ter deluje v tej smeri. Predsednik vlade je izrazil upanje in željo, da bo ta blok miru na Balkanskem polotoku imel priložnost, da se še bolj razširi in da bo njegovo delo za resnične interese Balkana še plodnejše.

Velika narodna skupščina je govor predsednika vlade sprejela z dolgotrajnimi ovacijami. Govorili so še predsednik odbora za zunanje zadeve, Safet Arihan, bivši turški veleposlanik v Londonu Ozar in drugi, ki so vsi odobrili zunanjo politiko turške vlade. Pri glasovanju so vsi prisotni poslanci, ki jih je bilo 353, odobrili vladno stališče.

Samozavestna debata

London, 13. maja. AA. (Reuter) V Londonu kažejo kar najživljajše zadovoljstvo, ker so dobili najnovejša poročila iz Ankare o snovenju pteku seje turške narodne skupščine. Izjava o sklenitvi britansko-turškega dogovora o varnosti, je podal predsednik turške vlade v nabito polni dvorani. Bivši turški poslanik v Londonu Fethi Oklar je orisal v svojem govoru najnovejšo dogodke v Evropi. Tudi drugi govorniki so izrekli veliko priznanje Veliki Britaniji in njenemu neutrudljivemu prizadevanju za varnost in neodvisnost vseh držav ter njeni odločnosti, da se bo uprla sili tudi z orožjem, če bo treba. Izjavili so, da bi turška vojska in turško brodogradnja skupaj z britansko oboroženo silo mogli nesporno zagotoviti mir na Sredozemskem morju.

Obrambne vaje ob malezijski obali

Beirut, 12. maja. AA. (Reuter) Angleške in francoske oblasti so sklenile prirediti celo vrsto vaj za obrambo vzhodnega dela Sredozemskega morja. Tako je bilo snodi odredeno, naj se ugasnejo vse luči med vajami za obrambo pred letalskimi napadi. Tudi palestinske oblasti so uvedle varnostne ukrepe v zvezi z morebitnim sovražnim letalskim napadom. Sedaj proučuje, kako bi v primeru letalskega napada izpraznile preveč goste naseljene kraje in zavarovale razna poslopja.

Odgoditev francoskih volitev?

Berlin, 13. maja. w. Listi poročajo iz Pariza: V političnih krogih govore, da se je ministrski predsednik Daladier odločil na napeti zunanji politični položaj odgoditi parlamentarne volitve, ki bi imele biti po ustavi pomladi leta 1940., z zasilno odredbo. Poslovna doba sedanega parlamenta naj bi se podaljšala do oktobra leta 1942. Volitve naj bi se odgodile tudi v občinski svete in pokrajinska zastopstva.

RAZSIPNIK JE,

kdor kaj kupi brez ponudb in kdor kaj pod roko prodaja.

MALI OGLASNIKI PRESKREBI VSE!

D A N E S

441

ponudb in povpraševanj!

„Odločnost in hladnokrvnost francoskega naroda“

Važen politični govor francoskega zunanjega ministra v angleškem društvu prijateljev Francije

Southampton, 13. maja. AA. Ob 12.20 sta prispela v Southampton francoski zunanji minister Georges Bonnet in njegova žena. Sprejeli so ju francoski poslanik Corbin in britanski uradni zastopniki. Bonnet je zastopal francosko vlado na letnem običnem zboru angleške »Alliance Française«. Na skupnem kosilu je imel potem govor, v katerem je med drugim dejal:

Vaša plemenita naloga je ta trenutek posebno lahka. Kajti današnja Francija je res vredna, da jo v tujini cenijo in ljube. Povsod boste imeli priljubljenost povedati, kako hitro se je dosegla edinstvo naroda. Nekateri so mislili, da narod izgublja zaupanje vase, a niso imeli prav. Narod se je samo posvetil socialnemu delu in delu za mir. Dokaz, da ni okleval, je hitrost njegovega prebujanja. Danes delajo tovarne 60 ur na teden. Prodnice, potrebne za narodno obrambo, hiti v čedalje živahnem tempu. Na poljih, v tovarnah in na rejah, v imperiju in v matični državi so vsi Francozi edini in edini jim je cilj, da vsi Francozi domovini. Mnogi v tujini so z grozo pričakovali, kako bo Francija reagirala na poskušne nasilnosti. Danes mora vsakdo na vsem svetu ugotoviti čvrsto odločnost, mirnost in hladnokrvnost francoskega naroda, to pa zato, ker od septembra ta narod dobro ve, da velike potrebe države terjajo od nje povečano energijo. Krivico bi bili trpeli, če bi bili po Monakovem pustili Francoze v veri, da žive v dobri popuščenosti napetosti in v iluzijah. Zato smo jim takoj rekli, da se morajo pripraviti za preizkušnjo, ki jih utegne v kratkem čakati. Oni so to razumeli. Stare vrline ne propadejo. Izkušnje so jih dobro naučile, kakšen trud zahteva povečana varnost za Francijo.

Bonnet je nato govoril o francosko-britanskem sodelovanju in rekel: Nikoli ni bilo sodelovanje med Francijo in Anglijo tesnejše, nikoli ni bilo večje energije, odločnosti in volje za to sodelovanje. Nikoli ni bila njuna skupna politika jasnejša. Predsednik vlade Daladier je to politiko, mislim, točno orisal, ko je rekel, da Francija in Velika Britanija odklanjata pokorščino kakršnikoli nadvlade, ne odklanjata pa nobene sodelovanja. Obe državi hočeta ohraniti vsaka svoj imperij. Omogočiti želita svojim narodom častno, neodvisno in varno življenje, kajti le takšno življenje je vredno življenja. Moralni

vpliv Francije in Velike Britanije nikoli ni bil večji kot danes, kajti vsak človek, ki zna misliti, ve, da je njegova osebnost bodi odvisna od varnosti teh dveh brat-skih imperijev, katerih narodi hočejo preprečiti zunanje poskuse nadvlade kakor so preprečili tudi množične poskuse tiranije.

V svojih nadaljnjih izjavah je francoski zunanji minister Bonnet poudaril vrline dobrega državljanstva ter naglasil, da je Velika Britanija sprejela splošno vojaško obveznost, čeprav takšna obveznost ni v skladu z angleškim temperamentom in angleško tradicijo. Velika Britanija je razširila svoj sistem varnosti ne samo do Reana, temveč celo do Visle. Velika Britanija in Francija sta proti vojni in se zavedata, da je ohranitev zasebne imovine posameznikov in države možna edino tedaj, kadar vlada na svetu pravica. Anglija in Francija sta morali dati svojo besedo in svoja jamstva kakor tudi svoj podpis onim narodom, ki so pripravili braniti svojo svobodo. To svojo besedo bosta držali in ohranili čast svojega podpisa.

Bonnetov govor so navzočni navdušeno pozdravili. Zatem je Bonnet izročil odklovanje članom »Alliance Française«. Francoski zunanji minister in njegova soproga sta odpotovala ob 16.30 v London v spremstvu veleposlanika Corbina, jutri ob 11. dopoldne pa bosta odpotovala z letališča Croydon nazaj v Pariz.

V Londonu ne bo sestankov

Southampton, 13. maja. AA. (Reuter) Ob svojem odhodu v London je zunanji minister Bonnet izjavil dopisniku »Press Association«, da ne pričakuje, da bi se sestel s kakim članom angleške vlade za časa svojega kratkega bivanja v Londonu, saj je zaradi nedelje večina angleških ministrov odsotna iz Londona. Na francoskem veleposlanstvu bo imel informativne razgovore z veleposlanikom Corbinom.

Francosko notranje posojilo

PARIZ, 13. maja. AA. Havas: Finančni minister Paul Reynaud je pozval večer francoske državljanke preko radia, naj podpisujejo posojilo, ki bo razpisano v ponedeljek. Paul Reynaud je naglasil solidnost francoskih financ ter dodal, da bo s tem posojilom Francija postala močnejša in vplivnejša pri odločanju o usodi Evrope.

Gospodarski program praške vlade

Praga, 13. maja. AA. (DNB). Predsednik vlade protektorata general Eliáš je izjavil predstavnikom tiska, da ima vlada namen razvrtiti podoficirje z daljšo dobo službe v novo organizirano zaščitno oddelke protektorata češke in Moravske. Dalje je dal general poročevalcem čeških listov kratek izvešček iz programa svoje vlade. V uvodu je izjavil, da ima vlada protektorata nalogo poskrbeti za lojalne in iskrene stike s protektorjem rajha. Glavni problem češkega naroda je delovni problem, ki ga mora vlada čimprej urediti skupaj z nemškim protektorjem. Vlada razmišlja o tem, da uvede obvezno delo in da tako razširi spoštovanje telesnega dela. Glede gospodarstva se je vlada odločila za daljnosežne ukrepe. Ne bo namreč samo nadzirala kupčijske posle, ampak bo sama svela v roke pobudo za njega. Izvoz ostane zvelj ko prej življenjski vir teh krajev. Posebno pozornost bo vlada posvečala vprašanju cen. V ta namen bo izdala uredba, po kateri bo pazil na

Češki prispevek za nemško vojsko

Praga, 13. maja. e. Nemčija je poslala vladi češkega protektorata noto, v kateri zahteva, da protektorat plača za vzdrževanje nemške vojske na Češkem in Moravskem na leto 3 milijarde čeških kron. V noti se poudarja, da je tudi popreje toliko veljalo vzdrževanje češke vojske in njeno oboroževanje. Seveda pa je vprašanje, ali bo protektorat pri sedanjih svojih dohodkih zmogel ta znesek, če se upošteva, da sta za vzdrževanje češke vojske popreje prispevali tudi Slovaška in deloma Podkarpatska Rusija, ki zdaj nista v okviru protektorata. Lanski vojaški proračun češkoslovaške armade je znašal 2 in pol milijardi Kč, pri čemer pa niso bili upoštevani izdatki za utrjevalna dela.

Konec rudarske stavke v Ameriki

New York, 13. maja. o. Vsi ameriški listi pozdravljajo sredi sklenjeni sporazum med delodajalci in zastopniki rudarjev. Po novi pogodbi so lastniki premogovnikov pristali na zahteve rudarjev, da naj organizacija Johna Lewisa izvrši organiziranje rudarjev v 26 zveznih državah, ne da bi jo pri tem ovirali delodajalci. Listi pravijo, da je bila s tem končana ena najbolj nevarnih stavk v ameriški premogovni industriji, ki je trajala skoro dva meseca in v kateri je stavalno blizu pol milijona ljudi. Večina listov odobrava zadržanje predsednika Roosevelta in ministra za delo go, spe Perkinsove, ki sta vse storila za čimprejšnjo in mirno rešitev spora med lastniki premogovnikov in rudarji.

Obsojeni atentatorji na sinagogo v Budimpešti

Budimpešta, 13. maja. AA. (MTI) Po 14dnevni razpravi je sodišče obsodilo osebe, ki so obtožene, da so izvršile lanske jesen bombni atentat na neko peštansko sinagogo. Glavni obtoženeec, trgovec Keneres je obsojen zaradi poskušnega atentata na sinagogo zaradi poskusa umora 22 ljudi na dosmrtno ječo, njegovi soproci pa na ječo 4 do 10 let.

Obsojeni atentatorji na sinagogo v Budimpešti

Budimpešta, 13. maja. AA. (MTI) Po 14dnevni razpravi je sodišče obsodilo osebe, ki so obtožene, da so izvršile lanske jesen bombni atentat na neko peštansko sinagogo. Glavni obtoženeec, trgovec Keneres je obsojen zaradi poskušnega atentata na sinagogo zaradi poskusa umora 22 ljudi na dosmrtno ječo, njegovi soproci pa na ječo 4 do 10 let.

Obsojeni atentatorji na sinagogo v Budimpešti

Budimpešta, 13. maja. AA. (MTI) Po 14dnevni razpravi je sodišče obsodilo osebe, ki so obtožene, da so izvršile lanske jesen bombni atentat na neko peštansko sinagogo. Glavni obtoženeec, trgovec Keneres je obsojen zaradi poskušnega atentata na sinagogo zaradi poskusa umora 22 ljudi na dosmrtno ječo, njegovi soproci pa na ječo 4 do 10 let.

Beleške

Državni melioracijski fond

Kakor poroča novosadski »Dan«, izdeluje poseben odbor ministrov načrt za novi osrednji melioracijski fond. S pomočjo tega fonda bi potem država sanirala razne vodne zadržke v Vojvodini in po državi, ki se nahajajo v težkih finančnih prilikah. V naši državi je okoli 150 vodnih zadržkov.

Volitve delavskih zaupnikov v podjetjih

V »Novi pravdi«, glasilo narodnega delavstva, beremo poziv delavstvu, ki med drugim pravi:

»Meseca maja se vrše volitve obratnih zaupnikov. Govorilo se je, da bodo volitve do drugega leta odložene. Ostalo je pa le pri govoricah, ki se niso izkazale za točne. Dolžnost delavstva je, da se na volitve dobro pripravi. V vsakem obratu moramo postaviti kandidato listo. Najboljši in najuglednejši delavci morajo kandidirati. Volitve so tajne. Svobodno se lahko delavci izjavijo za svoje kandidate. Nihče jim tega braniti ne more. Pri teh volitvah obratnih zaupnikov moramo tudi dokazati, da so se vrste narodnega delavstva pomnožile in da predstavljamo v strokovnem pokretu faktor, ki se ga nikjer in nikdar ne more prezreti. Po vseh, ki jih dnevno dobivamo, je razpoloženje med našimi delavci najboljšo. Posebno posvečamo pažnjo obratu, kjer dosedaj delavstvo ni volilo obratnih zaupnikov. Nacionalni delavci bodo volili obratne zaupnike, ki jih bo kandidirala Narodna strokovna zveza.»

Obsodba bivšega sarajevskega podbana

Nedavno je bil razrešen podban drinske banovine Mihajlo Krečković, ki je bil na to pred dvema mesecema obsojen pred sreskim sodiščem v Prijepolju na 6 mesecev zapor. Krečković se je pritožil in zadeva je naposled prišla pred beograjsko kasacijsko sodišče. Kakor poročajo sedaj listi, je to najvišje sodišče v celoti potrdilo obsodbo bivšega podbana. Zagrebški »Jutarnji list« pravi o Krečkoviću ob tej priliki, da je po 11. decembru »brez najmanjšega premišljanja vrjel na cesto iz službe okoli 100 banovinskih nameščencev, ker so volili listo dr. Mačka.«

Mučen incident med Bolgari in Rumuni

Rumunski listi poročajo, da so zajeli rumunski orožniki v Dubruđi v okolici Sil, strije četo bolgarskih četnikov, ki so vpadli preko meje. V četi je bilo 23 mož. Orožniki so hoteli prepeljati ujetnike v Silistrijo k zaslišanju, na potu pa so se četniki uprli. V spopadu je bilo 20 četnikov ustreljenih, trije pa so pobegnili. Bolgarski listi nasprotno trdijo, da ubiti niso bili bolgarski četniki, nego rumunski državljani bolgarske narodnosti, katere so rumunski orožniki aretirali zaradi suma vohunstva in jih potem postrelili.

Hitler je imel v šestih letih 420 govorov

Institut narodnosocialistične bibliografije v Berlinu navaja v posebni brošuri, da je nemški kancelar od svojega prihoda na oblast 1. 1933 do 1. aprila letošnjega leta spregovoril 415 javnih govorov. Ker je po tem datumu govoril Hitler še petkrat (ob zasedbi Memela, v rajstagu dne 28. aprila ter ob prvomajskih proslavah), znaša skupno število dosedanjih Hitlerjevih javnih govorov 420. Pri tem seveda niso šteti govori v času, ko Hitler še ni bil državni kancelar, temveč le vodja takrat opozicijske narodno-socialistične stranke.

Nemški general o izgledih kratke ali dolge vojne

Znani nemški vojaški pisec, brigadni general Horst von Metzsch je izdal pred dnevi brošuro, v kateri razpravlja o vojnih izgledih za Nemčijo. Po njegovem prepričanju mora računati nemška vojska predvsem na nagle in ostre udarce. Dalje pravi ugledni nemški strokovnjak:

»Vojna je vedno skok v temo. Pri njej je mogoče računati samo z verjetnostmi. Ako je bil izid vojne kdaj negotov, potem je to danes. Nemčija mora zato zmagati v vojni takoj z naglimi odločitvami. Vsako zavlačevanje vojnih operacij bi moglo pomeniti za Nemčijo izgubljeno vojno. Nemčija mora imeti zato vojsko z največjo udarno in prodorno močjo, nemški strateg pa bodo morali za vsako ceno preprečiti poskus sovražnikov, zavlačevati vojno v nedogled. Strategični položaj nemške vojske je danes tak, da ne bo mogla izbrati sredstev pri odločnem spopadu s svojimi sovražniki. Nasprotniki Nemčije naj zato ne računajo s humanitarno vojno. Po našem prepričanju je najbolj humanitarna tista vojna, ki je najkrajša. Nemci bomo morali zato stremeti za tem, da čim bolj skrajšamo vojne operacije.«

Američani in vojna

V francoski reviji »L'Europe Nouvelle« objavlja Roussy de Sales članek o problemih ameriške nevtralnosti, v katerem čita naslednje opazke o stališču povprečnega Američana glede morebitne vojne:

Štirje Američani od petih so formalno nasprotni s'eherni misli na aktivno udeležbo Zedinjenih držav v morebitni vojni. Dva Američana od treh misli, da je vojna neizogibna. Trije Američani od štirih pa so prepričani, da se bodo tudi Zedinjene države prej ali slej udeležile vojne, ako izbruhne. Ta stališča so navidezno nasprotna, toda če se poslužimo logike, se zdri rešitev tega vprašanja enostavno: Res je sicer, da se Američani ne žele bojevati, toda na drugi strani so sami prepričani, da bi to morali prej ali slej storiti, ako vojna izbruhne. Zato je po njihovem mnenju edino sredstvo, s katerim se da ta nevarnost preprečiti, da se stori vse za preprečitev vojne.

Čehi v Brnu in Ihlavi

Po čeških listih posnemamo, da je dalo vpisovanje članov v novo politično organizacijo, Narodno zajednico, popoln uspeh. Obenem je v mešanih krajih nepričakovano pokazalo tudi veliko moč češkega življa. V Brnu je n. pr. pristopilo v Narodno zajednico več članov nego so dosedaj vse češke stranke skupno imele glasov pri raznih volitvah. Ta okoliščina prča, da je češki življenj v tem velikem mestu mnogo močnejši od nemškega. Lasti se zdikujejo

Volitve obratnih zaupnikov odgojene

Beograd, 13. maja. AA. Agencija Avala objavlja: Volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov so odložene na 16. julija t. l. in sicer na željo več delavskih organizacij iz raznih banovin in na podlagi odloka ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje. Vnovič se volitve ne bodo odlagale. Te volitve bodo trajale od 15. julija do 15. avgusta t. l.

Tekma naših Sokolov v Parizu

Pariz, 13. maja. p. V stadionu Courbette je bila danes telovadna reprezentančna tekma Francije in Jugoslavije. Več tisoč temperamentnih in pogosto krivičnih gledalcev in navijačev je močno vplivalo na njen potek. Na svojem terenu in s pomočjo publike so Francozi dosegli pičlo zmago. Pri skupni oceni so dobili 333,30 točke, medtem ko so sodniki prisodili Jugoslovencem 331,90 točke, torej komaj 1,6 točke manj. Med poedinci so se razvrstili 1. Francoz Masset s 57,75 točke, 2. Jugosloven

Koroški Slovenci in nemško ljudsko štetje

Dne 17. maja bo na Koroškem ljudsko štetje in »Koroški Slovenci«, glasilo slovenske narodne manjšine v Avstriji, zelo odločno poučuje ljudstvo o pomenu štetja ter ga poziva, naj se brez vseh pomislekov pogumno izjavi za pripadnost k slovenstvu. Posebno značilen je v tem pogledu uvodnik z dne 10. t. m., ki pravi med drugim naslednje:

»Trenutni mednarodni videz moti. Še prikazuje plemo Romanov v glavni vlogi evropske igre. Kaže pa se že nova Evropa, ki bo stala v znamenju dobrega ali slabega sožitja dveh evropskih plemen: nemškega in slovenskega. Evropa ne more več mimo dejstva, da bo po dobrem desetletju vsak drugi Evropejec slovenskega rodu. Noben državnik koncem tega stoletja ne bo več prezel 300 milijonov ljudi slovenskega porekla in že danes se vara, kdor iz sedanjega položaja sodi, da bo še enkrat tekla slovenska kri za nadvlado starajočih se zapadnih narodov. Evropski slovenski vzhod bo neusahljivo vrelc novih, svežih, mladostnih sil, vodstvo nove Evrope pa pripade tistemu, ki bo kultur, nejši in pravičnejši.

Pred tisoč leti se je slovanstvo prvič srečalo z nemštvom. Politična podreditev Slovanov pod krono nemškega cesarstva ni bila prostovoljna, to dokazujejo tedanji srditi boji Nemcev in Slovanov. Ob začet-

Mogočna zdravilna moč narave

se še posebno izraža v naravnih BOGAŠKI SLATINI

Grile s 56,30, 3. in 4. Francoza, 5. Jugosloven Mrzlikin, 6. Francoz, 7. Kujundžić, 8. Pristov, 9. Forte, 10. Peček, 11. Budja, 12. Strgar, 14. Primožič.

Pri preskoku čez konja je dosegel Mrzlikin 9,90 točke, na bradi Mrzlikin 9,10 točke, pri prostih vajah pa je dosegel Kujundžić 9,70 točke. Sodniki si niso bili povsem edini v ocenjevanju, in so med njimi nastale hude difference zlasti pri ocni Kujundžića na krogih.

ku tekočega stoletja izzveni nemški rajh železnega kancelarja Bismarcka v svetovno vojno, ki jo hočejo mnogi zmotno razlagati kot obračun nemstva nad Slovani. V resnici je izkrcavala Rusija, Romani pa so sedli k delitvi povojne Evrope. Z Nemčijo Adolfa Hitlerja se vprašanje sožitja Slovanov in Nemcev pojavlja v novi obliki. Kjerkoli se danes srečata nemški narodni socializem in slovanstvo, se rišejo novi obrisi bodoče Evrope. Tudi naša koroška pozornica je odločilnega pomena za bodoči razvoj, tudi na naših koroških tleh raste novo sožitje evropskih narodov.

Tu so korenine naše slovenske samoza, vesti. Zato bomo tudi odšli ljubosumno varovalni dostojanstvo naše slovenske narodnosti.

V smislu teh besed uvodnika poziva list koroške Slovence: »Naša osebna in narodna čast terja od nas priznanje: Naš materin jezik je slovenski! Mi pripadamo k slovenski kulturni družini! Zato pri ljudskem štetju izpovejmo slovensko materino govorico in slovensko narodnost v besedi in dejanju povsod in pred vsakomur! Odgovarjali bomo takole: državna pripadnost: Nemčija. Materin jezik in narodna pripadnost: slovenska. To bodo naši jasni in vestni odgovori. Opozorjamo, da so neradni odgovori po zakonu kaznivi in za Slovence nečastni!«

Angleška kraljevska ladja v borbi z megljo in ledenimi gorami

London, 13. maja. o. Po poslednjih poročilih parnik »Empress of Australia« se vedno počasi vozi v gosti megli. V pretekli noči se je megla nekoliko dvignila, ter so se mogle videti ledene gore in ledene plošče, ki plavajo po morju. Kraljevski par je je mudil dalje časa na palubi ter je opazoval neobičajni prirodni pojav.

Posebni dopisnik Reuterja na ladji »Empress of Australia« poroča, da je pri-

Göringov povratek v Nemčijo

Milan, 13. maja. Maršal Göring je poznosci prispel z motornim ladjom v Livorno. V pristanišču ga so pozdravili prefekt, admiral, poveljnik pomorske akademije in druge visoke osebnosti. Maršal si je ogledal mesto, nato pa je odšel na postajo ter je ob 23. odpotoval s posebnim vlakom preko Bologne in Verone v Nemčijo.

Monakovo, 13. maja. AA. Posebni vlak, s katerim potuje maršal Göring, je prispel v Monakovo ob 12. Po krajšem postanku je vlak nadaljeval vožnjo v Berlin.

Vojaška dolžnost v Angliji

London, 13. maja. AA. Spodnja zbornica je večerj z 218 glasovi proti 110 sprejela čl. 5 zakona o uvedbi splošne vojaške obveznosti. S tem je bila pooblašena vlada, da lahko pozove na šestmesečno vojaško službo 20 in 21 letne mladeniče.

Opozicijska liberalna stranka je večerj sprejela resolucijo, v kateri pozdravlja uvedbo splošne vojaške dolžnosti in zahteva rekonstrukcijo vlade, v katero naj bi stopili tudi politiki, ki so bili že prej pristajali obvezne vojaške dolžnosti. Predsednik stranke Sinclair je v svojem govoru, s katerim je zaključil sejo, poudaril zahtevo, da mora Velika Britanija sodelovati z Rusijo.

na to ugotovitev in opozarjajo na znane izjave Hitlerja, da ne dopušča nikakega raznarodovanja in da hoče mirno sožitje obeh narodnosti. Zato odločno pobijajo trditve, da bi bilo Brno nemško mesto, in odklanjajo posledice, ki bi jih lokalni nemški voditelji radi izvajali iz takih trditve. Enako je z mestom Iglavo. Tu so zadnje občinske volitve prinesle Čehom 26 občinskih mandatov. Nemcem pa 16. Nemški listi so pisali, da se je to zgodilo pod češkim pritiskom in da je Iglava nemško mesto. Pri sedanjem vpisovanju v češko nacionalno stranko pa se je tudi v Iglavi pokazalo, da je večina prebivalstva češka.

Pretendent na francoski prestol – vojak

Francoski listi poročajo, da je znani grof Pariški, ki velja za glavnega pretendenta na francoski prestol v primeru obnove monarhije in ki živi v pregnanstvu v Belgiji, poslal te dni predsedniku republike Lebrunu pismo, v katerem ga prosi, naj bi ga v primeru vojne uvrstil med francoske letalske oficirje. V zameno obljublja, da se bo za časa svojega vojaškega službovanja vzdiral slehernega političnega delovanja. Listi ne poročajo, ali je ta prošnja Pariškega grofa imela uspeh ali ne.

Nevtralnost baltičskih držav

Riga, 13. maja. AA. (Havas) Snodi, na dan pred peto obletnico avtoritativne vladavine v Letoniji je finančni minister Waldminis podal pred parlamentarnim odborom za gospodarstvo in za kulturo ekspozice o gospodarstvu in finančnem razvoju Letonske. Za njim je govoril zunanji minister Munters o mednarodnem položaju. Predvsem je podčrtal upanje, da se male države ne bodo zapletle v spore med veseljami. Da se ta cilj doseže, sta potrebna dva pogoja, najstrožja nevtralnost ter volja in moč, da se država ubrani, če bi jo kdo napadel. Letonska je izpolnila oba pogoja. Minister je nato obrazložil nemški predlog o sklenitvi nenapadalnega pakta in dejal, da se pogajanja še vrše. Letonska ne bo nikoli prevzela nobenih obveznosti, ki bi utegnile okrniti njeno svobodo. Sporazumom z Estonsko je Letonska ugotovila, da paket, ki ga Nemčija predlaga, ustreza nevtralnosti politiki in da ni v protislovju s prejetimi obveznostmi. Glede Rusije je Munters dejal: Nihče nam ni ponudil nobenega poročila in ga tudi nismo zahtevali.

Rotschild izpuščen

Berlin, 13. maja. br. Večerj so policijske oblasti izpustile iz zaporov barona Louisa Rotschilda. Rotschild je v spremstvu nekega znanca odpotoval takoj v Pariz. Arretiran je bil v marcu preteklega leta.

Kontingenti za izvoz lesa v Francijo

Beograd, 13. maja. p. Minister za trgovino in industrijo je uredil vprašanje dodelitve izvoznih kontingentov lesa, ki je namenjen v Francijo v smislu nove trgovinske pogodbe med obema državama. Naši lesni izvozniki bodo pri izvozu v Francijo deležni posebnih bonifikacij.

Angleški letalec v Beogradu

Beograd, 13. maja. p. Danes dopoldne se je pripeljal v Beograd znani angleški letalec major Blake. V Beogradu bo na Kolarčevi univerzi dvakrat predaval o angleškem letalstvu. Major Blake je gost jugoslovensko-angleškega kluba.

Davisov pokal

London, 13. maja. AA. Tekma za Davisov pokal med Anglijo in Novo Zelandijo se je končala z zmago angleških teniških igralcev in sicer z izidom 3:2. Anglija bo igrala proti zmagovalcu v tekmi med Francijo in Kitajsko.

Vremenska napoved

Zemunska: Spremenljivo vreme, delno oblačno s krajevnimi nevihtami. Dunajska: Močno spremenljiva oblačnost, popoldne možnost neviht, nekoliko toploje.

Japonci groze z zasedbo mednarodnih koncesij

Zasedbi otoka Kulangsuja naj sledi še zasedba ameriških in evropskih predelov v Šanghaju

London, 13. maja. o. Na otoku Kalangsuju v amojški luki, ki je po pogodbi mednarodna, so v teku hudi boji med japonskimi pomorskimi četami ter kitajskimi četniki. Vse kaže, da so se Japonci odločili popolnoma okupirati mednarodno področje v Amoji. To je važno zaradi tega ker mislijo, da bo Japonska zasedla tudi mednarodno področje v Šanghaju ako zapadne sile in Amerika ne bodo podvele proti temu bolj energičnih korakov, kakor so zgolj pismene note.

Šanghaj, 13. maja. o. Po okupaciji otoka Kulangsuja po japonski vojni mornarici se je izvedelo, da so japonski mornarji izvršili v vsej mednarodni naselbini preiskavo od hiše do hiše. Arretirali so nad 100 ljudi. Otok Kulangsu je nedaleč od mesta Amoja, ki so ga prav tako zasedli japonski mornarji. V zvezi s tem je japonski uradni mestne uprave v Šanghaju izjavil novinarjem, da se bo isto dogodilo tudi v mednarodno naselbino v Šanghaju, če ne bodo tuje oblasti v večji meri sodelovale z japonskimi oblastmi kakor doslej. Japonci zahtevajo naj tuje vlade očistijo svoja naseja kitajskih terorističnih elementov. Otok Kulangsu je pretežno ameriško-angleška kolonija na Kitajskem, kakor so ostale mednarodne naselbine v Šanghaju, Tientsinu in drugih kitajskih mestih.

Novo letalsko bombardiranje Čunkinga

London, 13. maja. br. Reuterjev urad poroča iz Čunkinga, da je večerj popoldne priletelo 21 japonskih letal nad mesto ter ga pričelo bombardirati. Kitajska letalska letala so se dvignila v zrak ter se spustila v bitko z japonskimi letali. Po kitajskem komunicanju so bila ob tej priliki sestreljena tri japonska letala. V mestu so bombe povzročile več požarov.

Šanghaj, 13. maja. o. Današnje kitajsko vojno poročilo pravi, da so med večerjajšo veliko letalsko bitko, nedaleč od Čunkinga sestrelila kitajska letalska letala

Naši kraji in ljudje

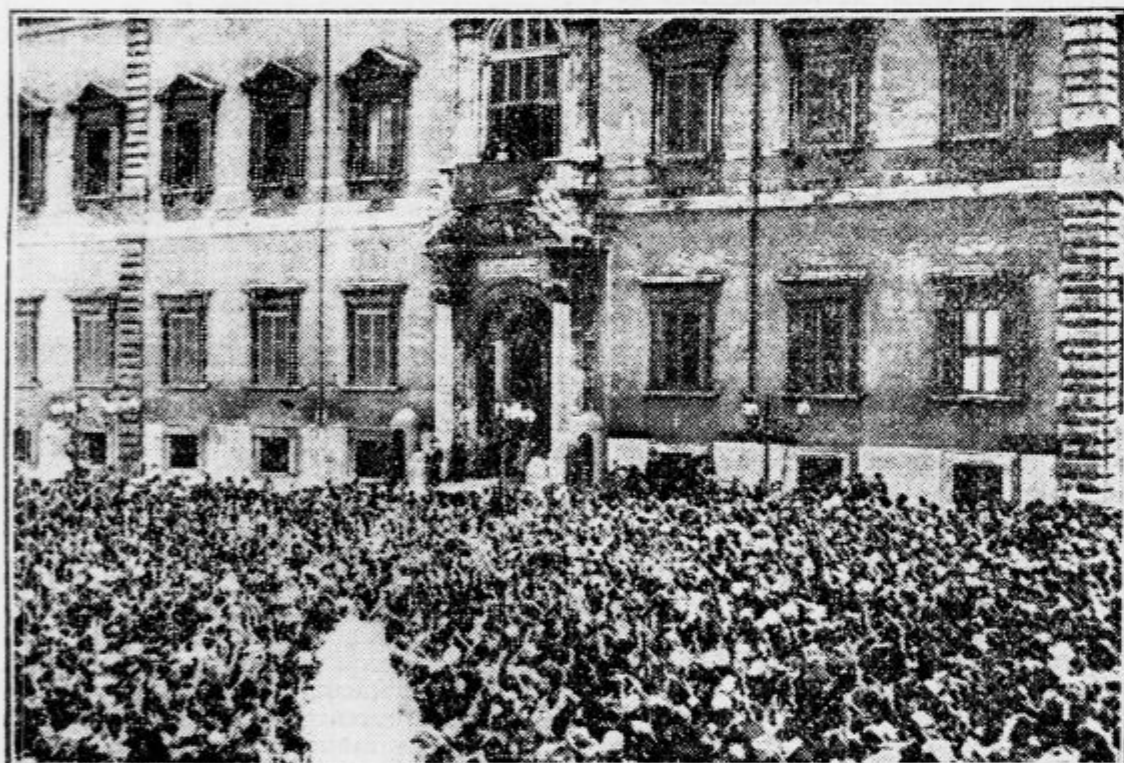
Ta teden sta se mudila v Italiji Nj. Vis. knez namestnik in kneginja Olga. V »Jutru« smo sproti objavljali obširna poročila o prisrčnem sprejemu, ki so jima ga privedli italijanski kralj in kraljica ter vlada z Mussolinijem na čelu, in pa o velikih manifestacijah, s katerimi je najvišja predstavnika Jugoslavije pozdravljala ljudstvo, kjerkoli sta se pokazala. Tako se je tudi ob tej priliki ponovno izpričalo, da prijateljstvo med Jugoslavijo in Italijo ni umetna tvorba diplomatov, temveč da izhaja iz treznega spoznanja velikih interesov, ki so obema državam skupni, in da tudi široki sloji prebivalstva to vedno bolj občutijo. Rimski obisk kneza namestnika Pavla in kneginje Olge je to prijateljstvo, ki more sloneti le na medsebojnem spoštovanju, in upoštevanju, znova potrdil in še bolj utrdil.

Sprejem in pozdrav na rimskem kolo-dvoru — Od leve na desno: italijanski kralj, zunanji minister grof Ciano, Mussolini, knez namestnik Pavle

V slavnostni dvorani kočiji se vozi kralj Viktor Emanuel in knez Pavle s kolo-dvoru v mesto. Ob ulicah tvorijo špalir čete vojaštva, milice in mladinskih organizacij, za njimi pa so množice rimskega prebivalstva

Knez namestnik Pavle je stanoval v Rimu v kraljevski palači Kvirinalu. Ko je prispel tja, je pred palačo ogromna množica ljudi prirejala velike ovacije njemu, kneginji Olgi ter italijanski kraljevski dvojici

Jubilej uglednega mariborskega podjetja

Maribor, 13. maja.

Naš domači zavod za umetno knjigovodstvo in luksuzno kartonažo Miho Vahtar v Mariboru, Tyrševa 7, je praznoval 1. maja 60-letnico obstoja. Miho Vahtar, po rodu Ljubljčanin in izučen pri Bonacu, se je že kot pomočnik marljivo uveljavljal v na-

rodnem društvenem pokretu. Bil je predsednik tamburaškega zbora »Zvezda«, katerega kapelnik je bil pokojni Emil Adamič. S tem zborom se je udeležil štetil narodnih prireditev, kot dober pevec pa je bil tudi član »Slavca«, »Zvonca« in knjigovodskega pevkega zbora.

1. maja 1899 je ustanovil lastno podjetje v Opatiji. Ob izvršnih strokovnih zmognostih in izrednem umetniškem okusu si je v kratkem pridobil za odjemalce širok krog mednarodne aristokracije. Rumunski, grški, švedski, luksemburški in jugoslovanski dvor so med odjemalci podjetja. V Opatiji je g. Vahtar organiziral vse v hotelih uslužbene osebe slovenske narodna-

sto med domačimi podjetji. Vahtarjevi izdelki so znani kot prvostolni po vsej Jugoslaviji.

Tudi v Mariboru sodeluje g. Vahtar v raznih narodno gospodarskih ustanovah, je predsednik Zdrženja obrtnikov, prvi podpredsednik Zveze obrtnih društev za dravsko banovino, bil je predsednik Slovenskega obrtnega društva, okrožnega odbora obrtniških združenj in občinski svetnik. Leta 1926, je bil tudi izvoljen za svetnika v Zbornici za TOI. Odlikovan je z redom sv. Save IV. stopnje ter z belgijsko zlato lentjo. Prejel je zlate in srebrne kolajne na obrtnih razstavah. Izučil je lepo številjo prvostolnih pomočnikov, od katerih jih je že več samostojnih mojstrov. K častnemu jubileju mu toplo čestitamo, želeč nadaljnjih uspehov!

Navodila izletnikom na Oplenec

Ljubljana, 12. maja

Prijave za poškodbene izlet na Oplenec so zaključene. Izletni odbor prosi vse prijavitelje, da točno upoštevajo navodila, ki so že bila objavljena v »Jutru« in ki sledijo. Ponovno se opozarjajo vsi izletniki, ki bivajo izven Ljubljane in izven glavne proge, da pridejo pravočasno k brzo-vlaku. Voznina do glavne proge je polovična. Na vstopni postaji kupijo vozni listek do izstopne postaje ob glavni progi z obrazcem K 13, nakar bo vozovnica veljala s potrdilom vodstva za brezplačno vrnitev.

Posebni brzi vlak bo odpeljal iz Ljubljane v soboto zvečer 27. maja ob 20.20 in prispel v Zemun v nedeljo ob 6.50. V Mladencu ob 8. Oddost se odpeljejo izletniki z udobnimi Putnikovi avtobusi v treh skupinah. Prva se odpelje iz Mladencu ob 8.30, druga ob 10., tretja ob 11.30. Z Oplenca se bo vrnila prva ob 13., druga ob 14.30, tretja ob 16. Vsak potnik bo imel točno označen na kuverti, ki jo dobi od izletnega odbora, čas odhoda in prihoda avtobusa ter številko skupine, s katero se odpelje. Ta vozni red mora biti strogo upoštevan, v nasprotnem primeru se bo lahko zgodilo potniku, ki se vrne v drugo skupino, da ga Putnik pri pregledovanju vozniških listov izloči ali pa bo moral vožnjo posebej dvakratno plačati. Treba je torej strogo upoštevati vozni red, označen na kuverti.

Priljago pustijo potniki v vlaku v Mladencu, vzemite je čim manj s seboj! V zadružno ne sme nihče s priljago, mti z dežniki in palicami. Po prihodu iz Mlade-

Spet žrtev prevelike lahkovernosti

Kako si je neznanka prislepčila tisočak

Krško, 13. maja

Naše ljudstvo rado naseda raznim sleparjem, ki izrabljajo njegovo lahkovernost in često pridejo na zelo lahek način do denarja. Čeprav časopise vedno svari pred sleparji, najdejo tje še zmerom dovolj žrtev.

Tako je te dni uspelo neki neznanki izvabiti poštni uradnik g. Markovičevi na Vidmu pri Krškem 1000 din gotovine. Omenjena tujka je trdila, da jo je poslala neka ugledna tukajšnja gospa. Izročila ji je tudi njeno pismo. V pismu je gospa prosila poštno uradnico, naj ji posodi din 2000 za štiri ure. Če pa nima toliko, da naj ji izroči, kolikor ima. Markovičeva je bila prepričana, da gospa res potrebuje denar in ga je šla takoj iskat. K sreči pa

ni imela 2000 din, ampak le 1000, katere je izročila neznanki. Neznanka se je s tem zadovoljila in šla. G. Markovičeva je čakala zaman, da ji vrne gospa denar. Kljub temu, da sta se često srečali, ni ta nikoli omenila pisma, še manj pa denar. Naposled pa ji je postalo vse sumljivo in je vprašala gospo, Seveda ta ni vedela ničesar. Kakor se je zdaj razvedelo, je neznana sleparka že tu in tam poskušala svojo srečo, pa vedno zaman. To pot je imela uspeh.

Okoliško prebivalstvo se opozarja, naj ne naseda sleparki, temveč jo pridrži in pokliče orožnike. Neznanka je srednje postave, stara okrog 35 do 40 let in črnih las. Obležena je bila črno in na glavi je imela črno ruto zavezano nazaj.

Stare najdbe v Mošnjah

Odkrili so freske iz petnajstega stoletja

Brezje, 12. maja

Mošnje se ne omenjajo tako pogosto kakor drugi kraji na Gorenjskem. Malokdaj se navajajo v časopisju, v reklamah pa jih sploh ni videti. Toda kogarkoli je zanesla pot v njihovo vaško sredino in okolje, se znova vrača, predvsem ljudje, ki iščejo miru, zdravja in telega razvedrila. Če tudi Mošnje do zadnjega širši javnosti niso bile toliko znane, so slovele med poznavalci naše narodne preteklosti kot staro, po najdenih in zgodovinskih spomeniških pomembno naselje. Naj omenim le tri zanimivosti: odkrito rimsko skladišče za mo, zulk, gradišče Podvin in župno cerkev.

Zadnja dva meseca se v mošnjiški cerkvi vrše obsežnejša popravila. Ko se je pred tednom dni začelo beljenje in so na nekaterih mestih odstranjevali staro beljavo, so delavci opazili sledove starih, dobro ohranjenih slik. O najdbi je bil obveščen univ. prof. dr. Stele, ki je poskrbel, da se je nadaljnje lučenje vršilo pod strokovnim nadzorom. Ob tej priliki je bilo odkritih mnogo starih fresk, ki izpolnjujejo stene okrog glavnega in levega stranskega oltarja, strop nad levim stranskim oltarjem in zunanjo stran stene ob glavnih vratih in pri zvoniku. Za glavnim oltarjem pa je bilo najdenih nekaj podpl-

Ko odhajajo v tujino...

Prizori ob slovesu na murskosoboški postaji

Murska Sobota, 13. maja

Vlak za vlakom odhaja s postaje v Murski Soboti. Dolga vrsta vagonov sprejema pod tesno streho najboljšo moško in žensko delovno moč Slovenske krajine, da jih popelje iz rodne zemlje v mrzlo tujino, kjer bodo nudili svoje zdrave moči in z znojem na licu in žalostjo v srcu pomagali drugim množiti imetje. Premurje se prazni. Nad 6000 parov zdravih in krepkih rok ga je zapustilo. Neradi odhajajo z domače grude, vendar pa jih potreba sili, siromake, da komaj čakajo na dan, ko bodo krenili na pot — zaslužku in delu nasproti. Ko pa pride dan odhoda, so spet žalostni in otožni vsi: tisti, ki odhajajo, in tisti, ki bodo ostali doma in čakali na težko prisluženi denar svojcev iz tujine.

Pred dnevi je spet 750 sezonskih delavcev krenilo na pot. Nihče ni prišel sam v Mursko Sobotu, vsak je imel spremljevalca, ki se je s težkim srcem poslavljajal od njega. Starše so spremljali otroci, sinove in hčere starši, Pred Delavskim domom, kjer je borza dela, je poslednje zbirališče. Tu še enkrat prečitajo imena, da vidijo, ali so vsi na mestu. Poslednje formalnosti so opravljene, trenutek slovesa je prišel. Šef borze dela, neumorni g. Franc Kerec, na čigar ramah sloni vsako leto ogromno delo odposiljanja 10.000 sezonskih delavcev v tujino, spregovori iz okna Delavskega doma zadnje besede slovesa. V sleherni očesu se sveti solza, glasno ihtenje spremlja očetovska navodila govornika, ki polga delavcem na srce poslednje narečje, ki jih prikaže v tujini rodne zem-

lje in domačiji, naj se povsod pokažejo kot zvesti sinovi svojega naroda in naj se zdravi vrnijo v jeseni pod domačo streho. In reka 2000 ljudi se prične valiti proti železniški postaji. Oprtani s težkimi košarami in kovčgi stopajo delavci in delavke molče po cesti. Spremljevalci si brišejo oči. Drug drugega tolažijo, da bo poletje kmalu minilo in da se bodo spet videli zdravi in zadovoljni, da imajo nekaj denarja za zimo.

Na postaji je silna gnoča. Postajno postopje, trg pred njim, peron, vse je polno. Za take prilike je že davno pripravljen postaja v Murski Soboti. Seveda pa so vse prošnje, intervencije in vloge, da bi se preuredila, brez uspeha. Komaj se moreš prebiti skozi množico do vagonov, ki so zeznamovani po skupinah, tako da vsak delavec ve, kje je njegov prostor. S tem odprejo nepotrebno iskanje prostora in druge zmešnjave. Vagoni so hitro zasedeni. Dva vlaka po 12 vagonov čakata na odhod. V nemi žalosti se stiskajo srca odhajajočih ob misli, da se ne povrnejo več med domače, ako jih doleti nesreča pri delu. Dajaki obeh višjih razredov so prišli na postajo pet odhajajočim v slovo. Ko se vlak pomika s postaje, doni ob poslednjem pozdravu in mahanju rok iz vagonov »Delaj, delaj, dekle, puščice...«

Vlak je izginil za ovinkom in počasi odhajajo množice spremljevalcev domov. To je tragika našega Premurja, ki se ponavlja že dolga leta. Kaj občutijo v svojih srcih tisti, ki ostanejo doma, kaj tisti, ki odhajajo?

Ostani mlada!

Uporabljalaj

ELIDA MILA

Za žene, ki imajo rade naravni vonj pri milu
ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG

sov nekdanjih obiskovalcev mošenjske cerkve, med drugim heremo tale imena: 1613 CASP. MEZOV; HIC FVIT CHRISTOPH. RUS MUHOVITZ; ANDR. SODAR in SEBASTIANUS JENKOVITZ. — Na desni strani glavnega oltarja je poleg sedanjih oken vidna zazidava nekdanjih romanskih oken.

Najdene freske izvirajo iz prvih začetkov 15. stoletja in so služile istim namenom kakor podobne slike v ostalih gotških cerkvah. Po letnici, ki je dobro vidna na pročelju, se more sklepati, da je dobila mošenjska cerkev sedanje gotško obeležje l. 1399; po zazidavi romanskih oken in po omembah zidane cerkve iz l. 1156 se da da ugotoviti, da je bila zgrajena prvotno v romanskem slogu. Kakor je razvidno iz popisov, pa je po preizidavi iz l. 1399, doživela l. 1679. novo restavracijo, in sicer v smislu baroka. V sedanjem stanju se na tančno vidijo trojne slogovne značilnosti: romanske, gotške in baročne.

Mošenjska fara spada med najstarejše na slovenskih tleh. Beneficij in zidana cerkev sta obstajala pred l. 1156, kot župnišča pa se Mošnje omenjajo l. 1296. Cerkev sv. Andreja je važen zgodovinski spomenik, kajti ohranjena ima značilne posebnosti treh pomembnih umetnostnih stilov, hkratu pa nam v precejšnji meri pojasnjuje duhovno rast našega človeka. Po pretežni večini je zgrajena v gotškem slogu, v katerem se je pri nas v 14. in 15. stoletju mnogo zidalo. Skoro vse gotške cerkve so bile okrašene s freskami. Freske so predstavljale skupine oseb iz religije. Iz njihove ureditve je razvidno, da niso služile le za okras, ampak tudi za pouk ljudstva; zato je srednjeveška umetnost, ki je bila v glavnem omenjena na cerkvi, bila praktično usmerjena. Takrat so si mogli nabaviti dragocene knjige le bogati plemiči, ki so bili skoro edini izobraženci, ljudstvo pa v pretežni večini ni znalo ne brati in ne pisati, zato so mu kot nadomestilo za knjige služile številne slike na cerkvenih stenah. Cerkev je bila preprosto verniku slikana biblija in ilustrirana knjiga. Slike so bile zelo preproste in brez prave umetniške vrednosti, bile so pa važne pripomoček za pouk, zlasti v verskem življenju.

Omenjene freske segajo torej v dobo, ko še Slovenci nismo imeli svojega književnega jezika in so naši predniki čitali s podob primitivno prikazane biblijske dogodke. Prikazujejo nam kulturno stopnjo našega naroda od konca 14. in začetka 15. stoletja do Trubarjevih časov, ko je nastopil v naši narodni zgodovini nov moment kulturnega prisaevanja — slovenska knjiga.

V. C.

MOŠKI!

Pri spolnih boleznih
poskusite hormone pilule
HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 64, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Po povzetju diskretno razpošilja: Kolodvorska apteka, Zagreb. Glavni depo: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT«, Zagreb, Langov trg 3. (Ogl. reg. S. br. 5846-39)

Prekmurški delavci na veleposelstvih v Nemčiji

V ganljivih besedah je izrazil občutke, ki navdajajo sezonske delavce ob slovesu, preprosti delavec Ludvik Cifer. Poslušajte njegove besede:

Pomlad se na zemljo vrne, potje slavoov so zbudili, v cvetje zemlja se zgreje, a za nas pomladi ni!

V najlepših dneh, v rožni pomladi, je zdravila prijetna sončna toplota iz sna cvetje in zelenje. Vse se je prebudilo, vse cvete in zeleni. Vsak ptiček žvrgoli in se veseli, da se je vrnil pomladni raj. Samo naše srce je žalostno, ker moramo zapustiti svoj rodni kraj. Z žalostnim srcem jem

ljemo slovo od tebe, Slovenska krajina! Zares si lepa, toda presirovna, da bi nas mogla vse preživeti, zato moramo na pot v tuje kraje. Naša srca se bodo topila v žalosti in bridkosti, vendar pa se bodo redno epominjala tebe, predragi nam dom. Mi le gorimo za tebe, Slovenska krajina, za tvoj mili narod in svoj rod.

Težko se ločimo od svojcev, roditeljev, bratcev in sester, ki ostanejo doma, mi pa moramo oditi. Bog ve, kakšna usoda nas čaka, toda Vanj zaupamo. Dragi tovariši in tovaršice! Težka so nam srca, ko se poslovljamo od prijateljev in znancev in odhajamo v tuje kraje. Z otočnim srcem vam prožimo roke in želimo: Na svidenje in srečno!

Gospodarstvo

K nameravani ustanovitvi dveh državnih tvornic za celulozo

K našemu poročilu o nameravani ustanovitvi dveh novih državnih tvornic za celulozo smo prejeli iz strokovnih krogov naslednje pripombe, ki jih zaradi aktualnosti v celoti priobčujemo.

V svetovni proizvodnji celuloze je vladala več let nadprodukcija, ki je imela za posledico, da so bili celulozni obrati vse do leta 1937 na splošno nerentabilni. Navedena leta pa se je celuloza nenadno silno podražila. Nastopilo je živahno, naravnost nervozno povpraševanje po celulozi in razne inozemske tvornice so prodale svojo produkcijo naprej za leto dni in več. Zdelo se je, da je nastopila za celulozo zlata doba konjunktura. Vzroki tega nenadnega vzgona se do danes niso docela pojasnili. Bržkone je bila v ozadju spretna spelualacija. V dobi te konjunktura se povsod začeli snovati in graditi nove tvornice celuloze, že obstoječe pa so razširjali, računajoč, da bo konjunktura dolgotrajna. Toda proti pričakovanju je že v letu 1938. konjunktura nenadno prenehala, kakor da bi odrezal. Celuloze je bilo zopet v izobilju ter so jo živahno ponujali, cene pa so rapidno nazadovale in so danes nižje kakor so bile v letih svetovne gospodarske krize.

Naša največja tvornica celuloze v Drvarju, katere obrat je dolgo vrsto let počival, je prešla baš ob začetku nove konjunktura na celuloznem trgu v državno last. Naravno je, da je tudi ta tvornica izkoristila konjunkturo ter pričela v začetku leta 1937 z uspešnim obratovanjem in je znatne količine svojega izdelka tudi izvozila. Čim pa je konjunktura prenehala, je bila tvornica v Drvarju l. 1938 prisiljena svoj obrat zopet ustaviti in to navzlic temu, da ima glavno surovino, to je celulozni les, na razpolago iz bližnjih državnih gozdov po skrajno nizki ceni. Cene, ki bi jih dosegla na trgu za svoj izdelek, ne bi krile niti produkcijskih stroškov. Šele l. aprila tega leta je ta državna tvornica zopet zakurila svoje kotle, da poizkusi svojo produkcijo oddati na zunanem trgu, zlasti v Francijo in Italijo, česar brez večjih izgledov na dobičkanost nima. Glede na sedanjo priliko na

svetovnem celuloznem trgu zaenkrat še nikakor ne moremo računati s trajnim obratovanjem državne tvornice, saj je v neenaki borbi z inozemsko konkurenco, ki uživa pri izvozu izdatne premije, na domačem trgu pa doseže zaradi močne carinske zaščite vseskozi zadovoljive cene.

Naše domače tvornice celuloze imajo danes naslednjo storilno sposobnost:

Drvar	18.000 ton
vse ostale 3 tvornice, vse tri novo tvornico v Vidmu pri Krškem	22.000 ton
skupaj	40.000 ton

obeljene in neobeljene celuloze. Potreba celuloze v naši državi pa se ceni letno na 26.000 ton; tako preostane po kritju domače potrebe že danes za izvoz 14.000 ton na leto (pod pogojem, da vse tvornice obratujejo). Da smo vzlic temu v zadnjih letih znatne količine uvažali, leži vzrok v tem, da je inozemska konkurenca onemogočila stalno obratovanje domačih tvornic, deloma pa tudi v tem, da dozdaj nismo izdelovali zadostnih količin obeljene celuloze.

Spricho opisanega stvarnega stanja se nam zdi naravnost nemogoče, da bi na mero-dajnih mestih resno mislili na ustanovitev novih tvornic celuloze v naši državi, ko imajo že obstoječe tvornice težave s plasiranjem svoje produkcije, pa tudi velike težave pri preskrbi s celuloznim lesom, ki ga v nekaterih okoliših že primanjkuje. Najmanj pa je poklicana država, da ustanavlja take tvornice, ki jih imamo v državi že dovolj in nam niso potrebne. Povsem pogrešno bi tudi bilo, če bi se dopustila udeležba inozemskega kapitala pri takih novih podjetjih, ki jih lahko, ako se bo s časom pokazala potreba, sami financiramo. Če pa hočemo ustanoviti tvornico za umetno svilo in druga umetna vlakna, ki se izdelujejo iz celuloze, ali če hočemo izdelovati celofan, ni potrebno, da se obnem zgrade tudi tvornice celuloze, ker imamo te sirovine že danes preveč, in se po potrebi tudi že obstoječe tvornice brez nadaljnjega lahko s lastnim kapitalom povečajo.

Priznanje našim obrtnikom

V torek 9. t. m. je predsednik obrtnega združenja Zbornice za TOI v Ljubljani izročil devetim odlikovancem diplome in ko-lajne, s katerimi so bili odlikovani na mednarodni razstavi v Berlinu. Te razstave se je, kakor znano, udeležilo 26 držav in si je jugoslovanska priporila prav častno mesto. Razstavljalo je le omejeno število obrtnikov. Izdelke je prej odobrila posebna žirija, ki je dopustila na razstavi prostor samo take umetno-obrtni izdelke, ki so bili tehnično dovršeni in značilni za določeno državo oziroma za narod razstavljaleca. Na slovenski oddelek v jugoslovenskem paviljonu je odpadlo eno častno darilo in devet diplom.

Častno darilo in diplomo je dobil državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani. Diplome s kolajno pa so dobili naslednji mojstri: tesarski mojster Josip Klemenčič iz Novega mesta, ključavničarski mojster Josip Rebec iz Ljubljane, tesarski mojster in graditelj Karel Kavka iz Ljubljane, tapetniški mojster Danilo Puc iz Ljubljane, tiskar Kolb & Predalič iz Ljubljane, pasarski mojster Ivan Žmuc iz Ljubljane, kiparski in rezbarski mojster Božidar Pengov iz Ljubljane in ga. Helena Vurnikova za umetno obrtno osnutke. Tajnik zbornice za TOI dr. Jos. Pretnar je dobil diplomo za sodelovanje pri pripravi razstavo v Berlinu kot član jugoslovenskega osrednjega delovnega odbora. Razen gori imenovanih odlikovanih mojstrov in tiskar je dobilo še 31 mojstrov iz Slovenije priznanje s posebno listino.

Spor med našo državo in knezom Turn-Taksis rešen

Med našo državo in knezom Turn-Taksis se že 15 let vleče spor zaradi razlastitve obsežnih gozdnih kompleksov v Gorskem Kotaru. Ta spor je bil po beograjskih informacijah te dni končan s poravnavo. Predmet spora so bili veliki kompleks gozdov v obsegu 28.000 oralov, ki se raztezajo od Karlovca skoro do Sušaka.

Kakor doznava jugoslovanski Kurir je bila dosežena poravnava na naslednji os-novi: 12.000 oralov gozda ostane nadalje knezu Turn-Taksis, ostalih 16.000 oralov pa preide v last države. Odškodnina, ki jo bo dobil knez Turn-Taksis za selkster in za odstopljenih 16.000 oralov gozda bo znašala okrog 42.000.000 dinarjev. Ta odškodnina bo izplačana deloma v gotovini (okrog 70%) ostanek pa v bonih.

Bodoči klinirski tečaj marke

Pred dnevi smo na tem mestu obširno razpravljali o bodočem klinirskem tečaju marke, ki se ima določiti na bližnjem zasedanju nemško-jugoslovenskega stalnega gospodarskega odbora v Kölnu. Berlinško vest »Jugoslovenskega kurirja«, da bodo Nemci zahtevali garancijo da tečaj 15 din, smo označili kot malo verjetno. Navedli smo tudi razloge, ki govorijo za to, da se tečaj klinirski marke ne poviša. Najnovejši izkaz Narodne banke o gibanju klinirskih računov z inozemstvom nam potrjuje, da se saldo naših klinirskih terjatev v Nemčiji navzlic nizkemu tečaju klinirski marke ni v taki meri zmanjšal, kakor se je prvotno pričakovalo zlasti glede na obračunavanje našega klinirškega dolga nasproti sudetskemu nemškemu upnikom v kompenzaciji za naše klinirski terjatve v Nemčiji. Oni del našega klinirškega dolga v českoslovaškem klinirgu, ki je odpadel na sudetsko-nemško ozemlje, je znašal okrog 9 milijonov mark. Po izkazu naše Narodne banke so se v prvem tednu maja naše klinirski terjatve v Nemčiji celo povečale za 2,4 na skoro 18 milijonov mark. Če upoštevamo, da so dosegle naše klinirski terjatve v Nemčiji v začetku letošnjega leta najvišje stanje 27 milijonov mark, tedaj vidimo, da bi imeli še danes navzlic nizkemu klinirskemu tečaju marke saldo terjatev v enaki višini, kakor v začetku leta, to je v višini 27 milijonov mark, če ne bi bilo kompenzacije zaradi obračuna našega dolga nasproti sudetskoniemškemu upnikom v českoslovaškem klinirgu.

Iz Breslava poročajo, da so bili tam o pri-liki vzhodnega velesojma razgovori med predstavnikmi nemške organizacije izvoznikov in predstavniki jugoslovensko-nemške trgovinske zbornice v Beogradu. Pri teh razgovorih je poročal tudi zastopnik nemškega državnega ministrstva za prehrano ministrski svetnik Müller o nemško-jugo-slovenskem trgovinskem sporazumu. Med drugim je omenil tudi vprašanja, ki se na-nasajajo na plačilni promet. Poudaril je, da je sedanji tečaj 13,80 din za marko pre-nizek. O vprašanju stabilizacije tečaja bo razpravljajal nemško-jugoslovenski stalni go-spodarski odbor pri zasedanju v Kölnu. Iz-razil je mnenje, da bi bil tečaj 14,50 do 14,60 v razmerju z mednarodno devizno pariteto še vedno zadovoljiv.

Naš obtok bankovcev je pričel nazadovati

V zvezi z napetimi mednarodnimi do-godki se je naš obtok bankovcev v petih tednih od 22. marca do konca aprila po-stopno povečal za 893 milijonov din in je ob koncu aprila dosegel izredno visoko stanje 7424 milijona din, to je 1526 mili-jonov več nego je znašal ob koncu aprila lanskega leta.

Najnovejši izkaz Narodne banke od 8. t. m. zaznamuje sedaj po petih tednih pri-vikrat zopet nazadovanje obtoka banko-vec. V prvi četrtini maja se je namreč ob-tok bankovcev skrčil za 34,5 na 7388,9 mi-lijona din in je bil pri tem za 1437 mili-jonov večji nego pred enim letom. To zmanj-šanje obtoka bankovcev je nastopilo pred-vsem zaradi povečanja obveznosti na po-kaz za 58,5 na 1626,7 milijona din (lani 2627,25; zlasti so se povečale naložbe na privatnih žirovnihi računih, in sicer kar za 108,6 na 943,3 milijona din (lani 1488,1), medtem ko so obveznosti na pokaz po raz-nih računih nazadovale za 64,4 na 652,0 mi-lijona din (lani 1101,2). Tudi menična in lombardna posojila, ki so se v prejšnjih petih tednih povečala za 319 milijonov din, kar je v precejšnji meri povzročilo pove-čanje obtoka bankovcev, zaznamujejo v pr-vi četrtini maja privikrat zopet nazadova-nje, in sicer za 9,1 na 1966,4 milijona din (lani 1563,0). Zlate rezerve Narodne banke so se tudi v preteklem tednu povečale, in sicer za 0,7 na 1917,4 milijona din (lani 1825,7), devize izven podlage pa so narasle za 23,2 na 508,3 milijona din (lani 396,2). Tudi postavka raznih aktiv, ki vsebuje ne-izkazane zlate in devizne rezerve, se je po-večala za 13,2 milijona din.

Vrednost zlatih rezerv skupaj z oficial-no premijo je znašala 8. t. m. 2463,8 mi-lijona din, kar predstavlja nasproti obtoku bankovcev in obveznostim na pokaz kritje v višini 27,32% (v prejšnjem izkazu 27,39%).

Naredba o izkoriščanju rušja

Ban državne banovine je izdal na osno-vi zakona o notranji upravi, zakona o gozdih in zakona o banski upravi naredbo o izkoriščanju rušja, ki je objavljena v »Službenem listu« od 13. t. m. Pripadisi te naredbe veljajo za vsa zemljišča, ki so obrasla z rušjem (pinus montana) ne gle-da na to, pod kakšno kulturno vrsto so ta zemljišča vpisana v zemljiškem kata-stru. Rušje se sme sekati samo z dovolje-njem pristojnega občnega upravnega obla-stva.

Za zemljišča, obrasla z rušjem, za kate-ra se po zakonu o gozdih ne zahteva go-spodarjenje po odobrenih gospodarskih načrtih ali po odobrenih predlogih za sečnjo in vzgojo gozda, izda dovoljenje za sečnjo rušja občno upravno oblastvo prve stopnje; za ona zemljišča, za katera se zahteva go-spodarjenje po odobrenih gospodarskih načrtih ali po odobrenih predlogih za sečnjo in vzgojo gozda, pa izda dovoljenje za sečnjo rušja pristojno občno upravno obla-stvo druge stopnje hkrati z odobritvijo go-spodarskega načrta ali z odobritvijo pred-loga za sečnjo in vzgojo gozda.

Oblast ne sme dovoliti sečnje rušja, če bi mogla sečnja povzročiti poslabšanje tal ali druge pojave, zaradi katerih se poseka ne bi mogla zopet zarasti. Sečnje tudi ne sme dovoliti, če bi mogla kvarno vplivati na obstoj ali razvoj sosednjih ali nižje ležečih gozdov, če bi mogla imeti za posledico širjenje golčav, poslabšanje planinskih pašnikov, nastajanje snežnih ali ze-meljskih plazov, usodov ali hudournikov, ogrožanje naprav v hudourniških strugah in drugih javno koristnih objektov, ter ogrožanje obrambe domovine in drugih javnih koristi. Sečnja se tudi ne sme do-voliti, če ni podana utemeljena potreba. Prekrški te naredbe se kaznujejo v denar-ju od 10 do 1000 din.

Gospodarske vesti

Tudi jeklarne grofa Thurnskega prenaša sedež podjetja v Beograd. V zad-njem času smo zabeležili že več primer-ov, da so industrijske delniške družbe predvsem zaradi visokih samoupravnih davkov prenesle sedež družbe v Beograd. Sedaj poročajo iz Maribora, da bo pre-nesla svoj sedež v Beogradu tudi Jurja grofa Thurnskega jeklarne na Ravnah d. d. Za 25. maj je sklican v Maribor redni občni zbor te družbe, ki ima na dnev-nem redu tudi predlog za prenos sedeža družbe v Beograd in predlog o spremem-bi pravil, ki je združena s prenosom se-deža.

Pred spremembami v kreditnem pra-vilniku Narodne banke. Iz Beograda po-ročajo, da bo Narodna banka v kratkem izvršila revizijo in spremembo kreditne-ga pravilnika, zlasti predpisov za dajanje kreditov bankam in ostalim panogam go-spodarstva. Namen spremembe je, da se zmanjšajo administrativno tehnične tež-koče in ovire pri odobranju kreditov. Na-dalje poročajo, da bo Narodna banka ponovno pričela dajati dovoljenja za izvoz koruze v neklirski države z delno upo-rabo internih dinarjev inozemskih imetni-kov. Ta dovoljenja pa se bodo nanašala samo na količino 1000 do 1500 vagonov.

Kompenzacije s Slovaško. Iz Bratis-lave poročajo, da bo slovaška industrija kablov pričela izvažati v Jugoslavijo svo-je izdelke v kompenzacijo za jugosloven-ske dobave debelih svinj.

Skopje dobi radijsko postajo. V ministrstvu za pošto telegraf in telefon so razpisali licitacijo za nabavo in postavi-tev radijske postaje v Skopju z jakost-jo 20 kilovatov, ki pa se bo kasneje po-večala na 100 kilovatov. Postavitve te radijske postaje je predvidena v letošnjem finančnem zakonu, ki tudi pooblašča po-stojnega ministra, da ponovno pristopi k de-finitivni rešitvi vprašanja radiofonije v Jugoslaviji. V tej zvezi je poštni minister Altiparmaković izjavil, da je zemljišče za skopjske postaje že kupljeno. Studio bo zvezan z emisijsko postajo s podze-meljskim kablom dolgem 12 km, z beo-grajsko postajo pa bo skopjska postaja zvezana s posebno visokofrekvenčno tele-fonsko linijo, ki bo omogočila brezhiben prenos.

Prvo škropljenje proti peronospori. Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru opozarja vinogradnike, naj nuj-no izvedejo prvo škropljenje proti peronospori, in sicer 16. in 17. maja v tistih vinorodnih krajih, kjer so imeli v dne-h 4. in 5. maja t. l. obilo padavin. Ti kraji so Kostanjevica, Sv. Barbara in Podlehnik v Halozah, Ivanjkovi pri Ljutomeru, Gor-nja Kungota pri Mariboru in Bistelsko. Vinogradniki, ki imajo svoje vinograde v predelih, kjer 4. in 5. maja ni bilo dežja, zato pa je bilo obilo padavin 8. in 9. ma-ja, pa morajo brezpogojno izvesti prvo škropljenje 19. maja t. l., najkasneje pa 20. maja. Ker je razvoj trte letos zelo napredoval in je toplota zelo povoljna za razvoj peronospore in ker imamo v maju deževno dobo, moremo sklepiti da bo na-stop peronospore letos mnogo zgodnejši kakor lani.

Obiščite svetovno znano zdravilišče

ROGAŠKA SLATINA

MINERALNI VRELCI: Tempel — Stiri — Do-nat. ZDRAVIJO: vse bolezni želodca, črevesja, ledvic, žolčnih kamnov itd. Dieta kuhinja. Pomeni bivaljske. — Moderen komfort — V pred- in posestni znižane cene. — Krasen sporni ba-zen za kopanje in sončenje. — Zabave, ples, dnevni koncerti — Izleti. — Najlepša zdraviliška dvorana v državi — Čitalnica. — Vse informacije in rezerviranje sob pri zdraviliški direkciji.

— Pred gradnjo tretje toplotnice anti-mona v Jugoslaviji. V teku lanskega leta sta prišli v obrat prvi dve moderni toplot-nici za antimon v naši državi, in sicer ena v Krupnju, druga pa v Zajači. Sedaj poro-čajo iz Beograda, da namerava tvrdka »Lisanski rudniki« d. d. pravtako zgraditi moderno toplotnico antimona, ki bo tretja toplotnica v naši državi.

— Gradbena dela. Banska uprava drav-ske banovine je razpisala drugo licitacijo za dobavo in montažo protitočnih aparatov in radiatorjev v prizidku kirurškega paviljona državne bolnišnice v Ljubljani (proračun 278.000 odnosno 289.000 din). Na-dalje je razpisana licitacija za oddajo mi-zarskih del pri gradnji vseučiliške knjiž-nice v Ljubljani (proračun 1.219.000 din). Končno je razpisana druga licitacija za elektrostrojno opremo črpalne postaje ob Globočcu iz rezervoarja ob Stražnem vrhu (proračun 384.000 din).

— Konkurz je razglašen o imovini Jo-sipa Butinarja, stavbenega in galanterijs-kega kleparja v Ljubljani VII. (upravniki mase dr. Emil Stare odv. v Ljubljani; prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Ljub-ljani 2. junija ob 12., prijavni rok do 28. maja, ugotovitveni narok 5. junija).

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 9,75 milijona din nasproti 7,02, 10,30, 10,80 in 7,85 milijona din v prejšnjih štirih tednih. Na deviznem

trgu ni bilo večjih sprememb. Grški bondi so v teku tedna nekoliko popustili od 31,50 na 30,50, v petek pa so se zopet dvig-nili preko 31. Svobodne devize se trgujejo nespremenjeno na bazi tečaja 258 din za 1 angleški funt in znaša na tej osnovi tečaj devize New York 54,88, tedaj devize Curth 12,38, devize Pariz 1,46 in devize Amster-dam 29,48.

Na efektivnem tržišču, kjer smo prejšnji teden zabeležili zopet oslabitev tečajev državnih papirjev smo ob koncu tedna za-znamovali zopet nekoliko čvrstejšo ten-denco in se je vojna škoda dvignila na 450 do 452 (prejšnji teden 248,50).

DEVIZE

Curth. Beograd 10, Pariz 11,7950. Lon-don 20,85, New York 445,375. Bruselj 75,7750, Milan 23,41, Amsterdam 238,75, Berlin 178,65, Stockholm 107,40, Oslo 104,7750, København 93,07150, Praga 15,25, Varšava 83,75, Budimpešta 87, Atene 3,90, Carigrad 3,60, Bukarešta 3,25.

Blagovna tržišča

ZITO

Chicago, 13. maja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 78,125, za julij 73,50, za sept. 73,625; koruza: za maj 50,50, za julij 51,625, za sept. 52,25.

+ Winnipeg (13. maja). Začetni tečaji: pšenica: za maj 64,875, za julij 65,75.

BOMBAŽ

Liverpool, 12. maja. Tendence stal-ne. Zaključni tečaji: za maj 4,97 (prejšnji dan 4,90), za sept. 4,41 (4,34).

Iz sodne dvorane

Ljubljana, 10. maja

„Rajši bi grizel kosti svoje matere!“

Pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. Lederhas, se je danes zagovarjal Lojze Vovčica poljski delavec brez stalnega bivaljske (ki ga je zastopil v Italiji). Večkrat je bil že kaznovan tudi on-stran, čeprav je rekel, da tisti register, ki korjen greh nagnal, da je prišel na našo stran. Čeprav je rekel, da tisti register, ki so ga za njim poslali, niti malo ni resničen. Tu se je lotil plodonosnega vlomilskega po-sla. Da ni imel pike na malenkosti, je kazal plen kakršnega je navajala obtožnica, ki ga je dolžila številnih vlovov. Najzdatnejši, ki je bil vreden skoraj 6000 din, je bil tisti januarja v vilo dr. Frica Lukmana v Spodnjih Pirničah. Najbrž je moral biti dobro oplenjena, saj je samo odev odnesel pet, v roko pa mu je padlo poleg perila tu-di nekaj obleke, gramofon z zalogo plošč in, kar mu je najbrž najbolj prav prišlo — re-volver.

Izdaten plen v tej vili pa Lojzetu ni za-doščal. Zato si ni dobrih počitnic. Še istega meseca je na debelo vlamjal v Novih Jar-šah, kjer se je v glavnem držal zaklenjenih drvarnic, Kolesa, ženska in moška, angor-ski zajci, škornji, otročje sanke, vse mu je bilo po volji. V marcu se je preselil v To-mačevo. Posamestnik Klari Dovčevi je iz shrambe pognal 25 kg svinjskega mesa, samih lepih, rožnih krac, čeprav se je že mesec prej, v februarju, pri Mariji Kovačevi v Gaberjah založil s 50 kg svinjine! Pojavil se je tam kot ponižen prosilec. Kovačeva je bila bolna in se je potuhnila, ka-kor je rekla. Ko pa je stopila v kuhinjo, je videla, da si reže kosček s krac. Ko jo je opazil, se je ravnal po njeni metodi. Tudi on se je potuhnil in bil spet samo prosilec. Ko ji je potem čez nekaj dni svinjina izgi-nila, je osumila tega prosilca, in ko so ji ga na policiji pokazali, je rekla, da je prav ti-si, ki je pri njej prosil.

Nič mu ni danes pomagalo, da je pred sodniki sveto zatrjeval, da bi še na svoji smrtni postelji, če bi bil lačen, rajši grizel kosti svoje matere. Obsojili so ga na 3 leta robije in potem ga bodo še izgnali.

Smrtna nesreča slovenskega rudarja na jugu

Skopje, 13. maja. p. V premočnovniku Hadžija Nikolajevića se je mrtvo ponore-čil slovenski rudar Leopold Samec, doma iz Celja. Zaradi slabo postavljenih podpomo-kov se je v rovu zrušil nanj sklad lignita. Rudar je bil pri priči mrtov. Komisija, ki je prišla v rudnik, je ugotovila, da je kriv-do za nesrečo pripisati upravi rudnika.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Umrla nam je naša ljubljena hči, sestra in svakinja

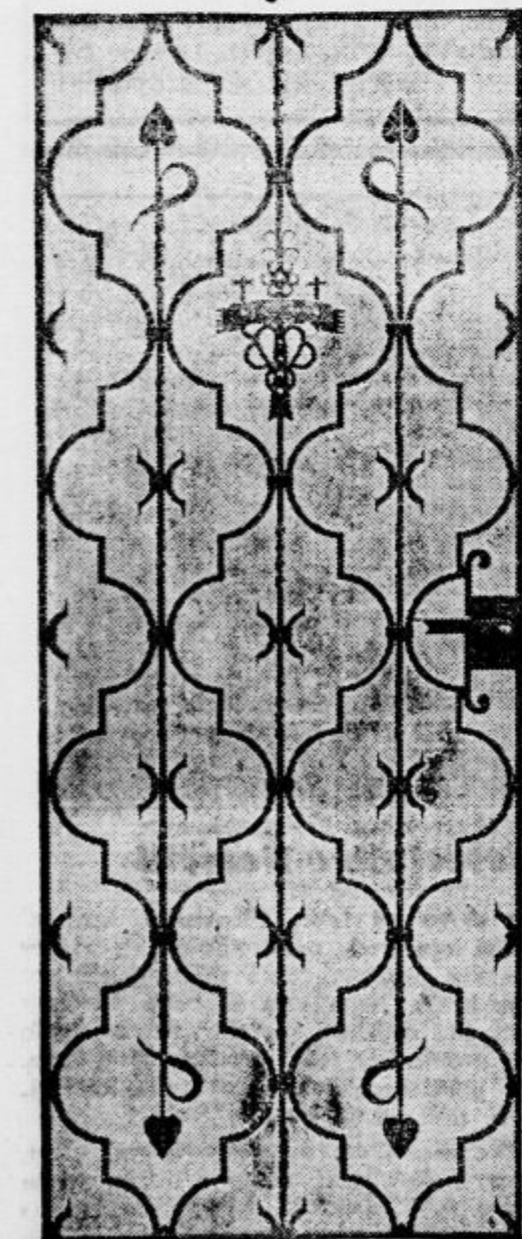
IVANKA ULČAR

hči trgovca in posestnika

Pogreb nepozabno pokojnice bo v ponedeljek 15. t. m. ob 4. popoldne na župno pokopališče.

BLEJ, 13. maja 1939.

Globoko žalujoči ostali

Izdelek ključavničarskega mojstra g. Re-beka Josipa, razstavljen na obrtniški raz-stavi v Berlinu

Konec našega nagradnega tekmovanja

Naša šesta in zadnja nagradna naloga

Boris je šel z Milo in Slavko na nedeljski popoldanski izlet. Vsi trije niso bili kaj prida pri denarju in ko so prišli do gostilne, so iz previdnosti prej prešteli svoje dinarje. Imeli so jih skupaj 21. Mila jih je imela polovica toliko ko Boris, Slavka pa polovico toliko ko Mila.

Koliko dinarjev je imel Boris, koliko Mila in koliko Slavka.

Ko ste rešili še to zadnjo nalogo, pošljite tudi shranjene rešitve prejšnjih petih nalog. Rešitve vseh šestih nalog vpišite v seznam »Rešitev Jutrovih nagradnih nalog«. Številke pišite dobro čitljivo v prazne prostore, ki so označeni s pikami. Pri prvi nalogi pa napišite začetne črke kolesarjev in kolesark v pravem vrstnem redu.

Izrežite!

Tu imate še zadnji del naše sestavljenke. Izrežite ga ter ga skupaj z izrezki iz prejšnjih petih nedeljskih števil zložite tako, da boste dobili splošno znano sliko. Tako zložene dele nalepite potem na bel papir in jih skupno s pravnimi rešitvami nagradnih nalog pošljite »Jutru«. Brez priložene sestavljenke so rešitve neveljavne, tudi če bi bile pravilne.

Pazljivo prečitajte tu doli objavljena navodila.

Pazljivo prečitajte!

Navodila reševalcem

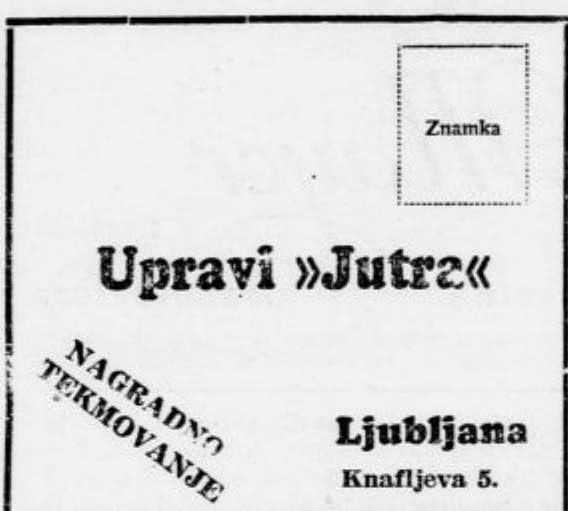
Z današnjo številko zaključujemo veliko nagradno tekmovanje, ki smo ga razpisali v velikonočni številki »Jutra«. Danes prinašamo še zadnji del sestavljenke ter zadnjo nagradno nalogo. Ako se hočete udeležiti žrebanja razpisanih 305 nagrad, med katerimi je kot prva nagrada krasen Škodov avtomobil, skrbno prečitajte naslednja navodila in se po njih ravnejte.

1. Izrežite še današnji zadnji del sestavljenke iz današnje številke »Jutra«. Vseh šest delov (današnjega in one, ki ste jih izrezali iz zadnjih petih nedeljskih števil »Jutra«) sestavite nato tako, da boste dobili sliko predmeta, ki si ga v teh dneh želijo vsi naši tekmovalci. Tako zloženo sestavljenko skrbno nalepite na bel papir.

2. Rešite tudi današnjo šesto in obenem zadnjo nagradno nalogo. Rešitve vseh šestih nalog vpišite potem na kupon, ki ga imate na tej strani in ki ga tudi izrežite iz »Jutra«. Ves kupon skrbno in dobro čitljivo izpolnite. Točno navedite tudi svoj naslov.

3. Na papir nalepljeno sestavljenko ter z rešitvami ugank in s svojim točnim naslovom izpolnjeni izrezek iz današnjega »Jutra« vložite v kuverti. Razen teh dveh listkov (sestavljene in izrezka z rešitvami) ne sme biti v kuverti ničesar drugega, torej nikakega sporočila za uredništvo ali upravo »Jutra«. Tudi znamk ne prilagajte.

4. Nanaslovno stran kuverte napišite v sredi naslov: **UPRAVA »JUTRA«**. V desni kot napišite **LJUBLJANA**, in spodaj: Knafljeva ulica 5. V levi spodnji kot napišite: »Nagradno tekmovanje«. Levi zgornji kot mora ostati prost. Tu poleg vidite natiskan vzorec, kako morate izpolniti prvo stran kuverte.

5. Kuverti lahko oddate v upravi »Jutra« (Knafljeva ul.) ali pa v inšeratsnem oddelku »Jutra« (Selenburgova ul.) v Ljubljani ter v podružnicah »Jutra« v Mariboru (Grajski trg), v Celju (Kocenova ulica), v Ptuj, v Trbovljah, v Novem mestu in na Jesenicah. Reševalci iz drugih krajev naj nam pošljejo rešitve po pošti. V tem primeru mora vsak na kuverti prilepiti znamko za 1.50 din, reševalci iz inozemstva pa za toliko, kolikor znaša poštnina iz njihove države v Jugoslavijo. Opozorjamo, da naša uprava ne bo mogla plačevati kazni za pisma brez znamke ali s premajhno znamko, temveč bo morala taka pisma zavrniti in se dotični potem seveda ne bodo mogli udeležiti žrebanja.

6. V vsaki kuverti naj bosta le sestavljenka in izrezek z rešitvami samo enega reševalca, torej ne dveh ali več reševalcev skupaj. Na to posebej opozarjamo, ker se bodo kuverte odpirale šele ob žrebanju v prisotnosti komisije. Vsaka kuverta bo imela svojo številko. Ako bi bile v kuverti, katere

številka bo izžrebana, rešitve dveh ali več tekmovalcev, bi dotični vsi skupaj prejeli izžrebano nagrado, v kolikor so seveda njihove rešitve pravilne. Njihova stvar bi bila potem, kako si nagrado razdelijo med seboj.

7. Rešitve nam lahko začnete pošiljati takoj z današnjim dnem. Zadnji dan za oddajo na pošto, odnosno v naše podružnice, je sredo, 17. t. m. V poštev bodo prišle le one rešitve, ki bodo v naših rokah najkasneje do četrtega, 18. t. m. opoldne. Izjema velja le za naše naročnike v oddaljenih krajih države izven Slovenije in v inozemstvu. Njihove rešitve bodo prišle v poštev za žrebanje še, ako bodo v naših rokah najkasneje do petka 19. maja zvečer.

Kako bomo žrebali

Kakor smo objavili že v razpisu v velikonočni številki »Jutra«, bo žrebanje javno. Izvedla ga bo posebna komisija pod nadzorstvom notarja g. dr. Andreja Kuharja v Ljubljani. V komisiji bodo zastopniki uredništva, uprave in inšeratsnega oddelka »Jutra« ter zastopniki naših naročnikov in inšerentov. Žrebanje bo v soboto, dne 20. maja od 10. do 13. in popoldne od 15. ure dalje v dvorani Kazine v Ljubljani. Vsi, ki bodo žrebanju prisostvovali, se morajo zaradi vzdrževanja reda in nemotene izvedbe žrebanja podrediti odredbam komisije, odnosno njenega predsednika.

Kakor smo že omenili, se bodo kuverte z rešitvami odpirale šele pred komisijo. Vsaka kuverta bo, čim bo prispela v uredništvo, dobila zaporedno številko. Kolikor bo kuvert, toliko bo potem pripravljenih števil za žrebanje.

Ko bo kaka številka izžrebana, bo komisija poiskala dotično kuverti in jo odprla. Ako bo rešitev pravilna, bo nagrada dodeljena reševalcu, drugače pa bosta kuverta in številka izločeni in se bo za dotično nagrado žrebanje ponovilo. Zato ponovno opozarjamo, naj bo v vsaki kuverti rešitev samo enega tekmovalca, ne dveh ali treh.

Rešitev bo veljavna, ako bodo v kuverti: a) na papir nalepljena in prav zložena sestavljenka, b) pravilni odgovori na vseh šest nagradnih nalog. Ako v kuverti ne bo sestavljenke ali ne bo prav zložena, rešitev ne bo veljavna. Ravno tako ne bo veljavna, ako ne bo vseh šest nalog prav rešenih. O pravilnosti rešitve odloča komisija.

Žrebanje se bo začelo z manjšimi nagradami in končalo z glavno nagrado, to je z žrebanjem avtomobila. Pri žrebanju za avtomobil bodo sodelovali vsi tekmovalci, torej tudi oni, katerih številke bodo že poprej izžrebane. Ako bi žreb dodelil avtomobil komu, ki je že poprej dobil kako nagrado, izgubi dotični pravico do prejšnje nagrade in dobi samo avtomobil, na ta način preostala nagrada pa bo na novo dodeljena z žrebom.

Razume se, da velja za vse žrebanje, kar smo rekli gori: ko bo kaka kuverta izžrebana, jo bo komisija odprla in ugotovila, ali je v njej pravilno zložena sestavljenka in ali je vseh šest nagradnih ugank pravilno rešenih. Šele potem bo izžrebana nagrada prisojena dotičnemu tekmovalcu, drugače pa se bo žrebanje ponavljalo toliko časa, da pride na vrsto kuverta s pravilno rešitvijo.

Izid žrebanja bo objavljen v prihodnji nedeljski številki »Jutra« dne 21. maja.

Tristo pet nagrad

Nagrade so bile razpisane in podrobno opisane v velikonočni številki. Prva nagrada je popolnoma nov avtomobil slovite trdke Škoda, model 1100, tipa Sedan 1939, vreden preko 40.000 din. Druga nagrada je motorno kolo zn. »Gritznere« s prvovrstnim Sachsovim motorjem, tretja nagrada pet-

cevn radijski aparat Philips, četrta nagrada oljnata slika M. Gasparija »Velika noč« z okvirom, peta nagrada pogrezljiv šivalni stroj znamke »Pflaff«, nadaljnji dve nagradi sta dve jazz harmoniki »Hohner«, osma nagrada je pisalni stroj »Continental« (portabel). Nadalje je med nagradami 15 prvovrstnih biciklov, 5 garnitur blaga in podloge za kompletno moško obleko, 4 odlični fotografski aparati firme Zeiss, večdnevno brezplačno potovanje s Putnikom v inozemstvo, večdnevno brezplačno potovanje potovalne pisarne Okorn v inozemstvo, dve vrtni garnituri s senčnikom in stoli, lepa španska kitara, 3 opreme za turiste, 10 zlatih nalivnih peres, potovalni pribor v usnjenem etuiju, 12 luksuznih kaset za kozmetiko, nogometna žoga, 2 garnituri za ping-pong ter razne kasete za kozmetiko, garniture pisarnega papirja in kuvert ter vizitke z imenom nagrajenca, 10 knjig L. Mrzel: »Bog v Trbovljah« in 5 albumov »Naši kraji«.

Ne
BOJTE SE
tega stola!

Kdor se trudi, da si s pravilno nego pomaga ohraniti zdravje svojih zob - ta se lahko brez strahu prepusti pregledu zobozdravnika.

Če hočete pravilno negovati zobe, uporabljajte Sargov Kalodont. Popoln učinek te izvrstne zobne paste je v sulfocin oleatu, ki odpravi polagoma zobni kamen - povzročitelja mnogih zobnih bolezni - in prepreči njegovo ponovno tvorbo.

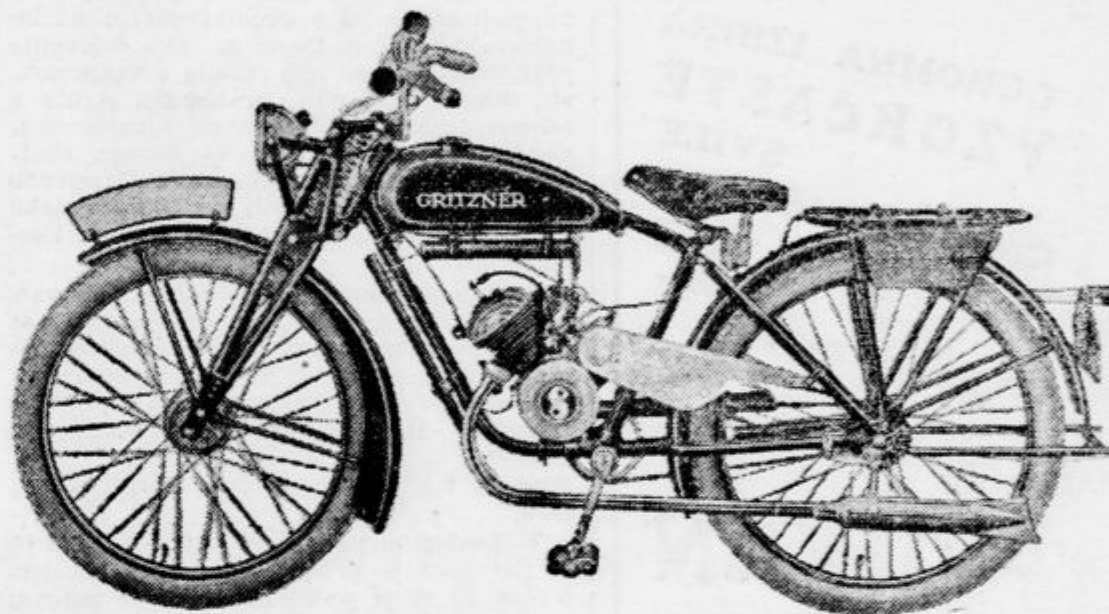
Če so Vaši zobje brez zobnega kamna, šele tedaj so zdravi in lepi!

Zjutraj,
zlasti
pa
zvečer

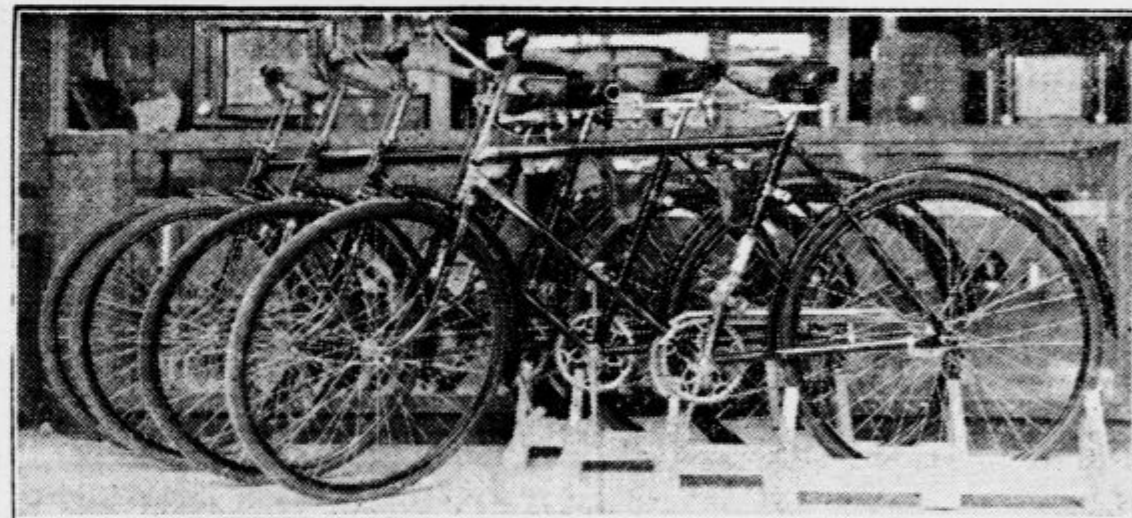
SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

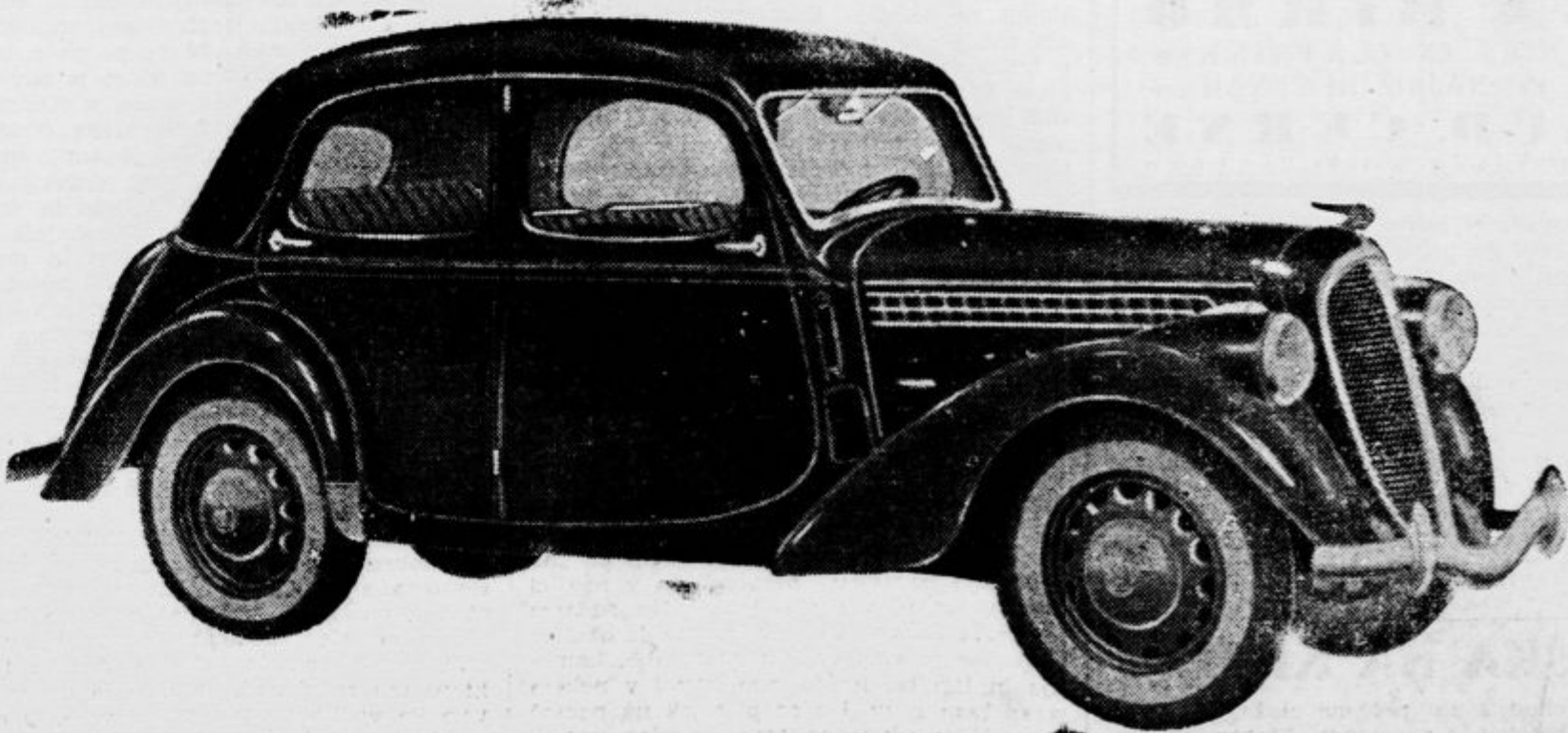
Jutrovo nagradno motorno kolo znamke »Gritznere«

Petnajst prvovrstnih koles — petnajst lepih nagrad

Kaj pravijo naši reševalci

Od naših naročnikov in čitateljev smo prejeli nekaj dopisov z zvezi z našimi nagradnimi nalogami. Nekaterim so naloge prelahke, nekaterim pa pretežke, češ, da so rešljive le z zapletenimi računi. Onim, ki smatrajo, da so naloge prelahke, moramo odgovoriti, da je tekmovanje namenjeno prav vsem naročnikom in čitateljem, ne samo šolanim. Pogrešno je tudi mnenje, da so nekatere naloge rešljive le z zapletenimi računi in enačbami. Vse naloge so hitro rešljive brez matematike s priprosto kombinacijo. Naše naloge lahko vsakdo pravilno reši, če si da le malo truda. Vsaka naloga ima samo eno rešitev. Glede četrte naloge pa opozarjamo reševalce, da smo v vsaki od zadnjih 6 nedeljskih števil objavili (v pogojih tekmovanja), koliko je biciklov med Jutrovimi nagradami.

Jutrov »Škoda« čaka samo še žrebanja in odhoda....

Rešitve Jutrovih nagradnih nalog:

PRVA NALOGA (8. aprila)

Anica, Draga, Olga, Klemen in Šimen so prišli v Ljubljano v temle vrstnem redu (napišite samo začetne črke imen)

DRUGA NALOGA (16. aprila)

Vajenec je napravil _____ zavojev po 7 knjig, _____ zavojev s 17 knjigami in _____ zavojev s 27 knjigami.

TRETJA NALOGA (23. aprila)

Lipe bi moral dobiti _____ dinarjev, Tine pa _____ dinarjev.

ČETRTA NALOGA (30. aprila)

Poleg 15 Jutrovih biciklov je bilo v garaži _____ avtomobilov in _____ motocikla.

PETA NALOGA (7. maja)

Tišči opek tehta _____ kg.

ŠESTA NALOGA (14. maja)

Boris je imel _____ dinarjev, Mila je imela _____ dinarjev, Slavka pa _____ dinarjev.

Točen naslov reševalca

IME in PRIIMEK: _____

POKLIC: _____

BIVALISČE (kraj, ulica, hišna številka): _____

ZADNJA POSTA: _____

Tu odrežite!

Domače vesti

Tudi ponedeljek

Je dan v tednu, podoben in enakovreden vsem ostalim delovnim dnevom. Zlasti v današnjih dneh mora biti človek vzdržan na tekočem, ko nam sleherna ura prinaša nove senzacije iz domačega in velikega sveta. Jutrišnja številka ponedeljske izdaje »Jutra« bo spet bogata vsebine. Če hočete izvedeti, kar se je zadnji čas zanimivega zgodilo pri nas in drugod v politiki, družbi, sportu, jo morate vzeti v roke. Posebej se opozarjamo na reportažo o potovanju od Tripolisa do Tsadskega jezera, ki vam odkrije marsikatero zanimivo poglavje o življenju afriških ljudstev. Ponedeljska izdaja »Jutra« velja po raznašalci na dom dostavljena 5 din, po pošti pa samo 4 din na mesec. Ne odlašajte in še danes pišite upravi »Jutra«, Ljubljana, Knafjeva ulica.

* Uveljavljanje novega voznega reda. O polnoči 14. in 15. t. m. stopi na vseh progah državnih železnic v veljavo novi vojni red. Potniki se v lastnem interesu opozarjajo, da se pred odhodom informirajo glede prihodov in odhodov vlakov po novem voznem redu. Informacije o novem voznem redu se dobe na vseh železniških postajah. Posebno se opozarjajo potniki, namenjeni iz Beograda in Subotice v Slovenijo, da jim bo na razpolago brzi vlak št. 10, ki bo odhajal iz Beograda ob 20.58 in prihajal na Jesenice ob 9.22. Ta vlak bo imel zvezo z Mariborom, Rusečami — Planico in Bistrico — Bohinjskim jezerom ter bo imel direkten vagon iz Beograda v Maribor in v Bistrico Bohinjsko jezero 2. in 3. razreda, v Rusečah-Planici 1. in 2. razreda in v spalni vagon Beograd — Jesenice 1. in 2. razreda. Z Jesenic bo odhajal ta vlak ob 20.08 in prihajal v Beograd ob 8.40. Ta vlak bo vozil vse leto.

OGROMNA IZBIRA VZORČASTE SVILE

Crepe de chine: 25.—
pikčasti 27.—
črtasti 36.—
rožasti 40.—
Crepe marocain 40.—

MANUFATURA

SOUVAN

8. KS. MESTNI TRG 24

* Jubilej organizacije železniških uradnikov. Danes slavi združenje železniških uradnikov, ki ima svojo centralo v Zagrebu, bu. 30letnico svojega obstoja in koristnega delovanja. Društvo ima danes nad 2000 članov in svoj društveni dom. Pred vso no so se zavedni železniški uradniki priključili društvu čeških železniških uradnikov v Pragi, pozneje pa so se osamosvojili in je bila ustanovljena skupščina društva 14. marca 1909 v Trstu. Že pri svoji ustanovitvi je društvo naglasilo vzajemnost slovenskih, hrvaških in srbskih železniških uradnikov. Med balkanskimi vojnami so člani društva požrtvovalno zbirali prispevke za srbski rdeči križ in se je organizacija v enaki meri posvečala stanovskim socialnim in nacionalnim nalogam. Po osvoboditvi je društvo ustanovilo več podružnic, centrala pa je bila leta 1930 prenesena iz Ljubljane v Zagreb. Stanovskim zadevam posveča društvo največjo pozornost in doseglo je tudi že lepe uspehe. Vsa prizadevanja organizacije še niso uspešna, a je gotovo, da bodo na medodajnih mestih znali upoštevati, da so vse želje in težnje organizacije ravno tako po, svečene napredku prometne službe kakor pravični rešitvi stanovskih zadev.

Grobnice in spomenike

kamnoseka stavbna dela izvršuje po nizkih cenah

kamnoseko kiparsko podjetje

Franjo Kunovar

pokopališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

* Ob 550letnici kosovske bitke. Na letošnji Vidov dan bodo v starem srbskem samostanu Ravanici velike slavnosti ob 550letnici kosovske bitke. Pokrovitelj ver, ske in nacionalne proslave bo branicevski episkop dr. Benjamin vodstvo samostana pa bo izdalo spomenico o pomembnem zgodovinskem jubileju. Pri slavnostih bodo sodelovali vojaki in Sokoli.

OB 50-LETNICI USTANOVITVE

ZA BIRMO

URE IN ZLATINE PO NAJNIZJIM CENAM

LUD. ČERNE

LJUBLJANA WOLFOVA ULICA

* Madžarski novinarji posejijo Jugoslavijo. Drevi se pripelje v Subotico 16 madžarskih novinarjev, članov uredništva najuglednejših madžarskih listov. Na postaji jih bo sprejel zastopnik »Putnika«. Gostje se bodo nato peljali dalje v Beograd in ostali tam dva dni. Madžarski časnikarji bodo v aranžmaju »Putnika« obiskali Oplenac, Arandjelovac, Mataruško in Vrnjačko banjo, Iliđo pri Sarajevu, Dubrovnik, Kotor in Cetinje. Nazaj grede si bodo pa ogledali Split, Plitvice, jezera, Zagreb, Bled, Planico, Ljubljano, Dobrovo, Rogaško Slatino in Slatino Radenci.

BAŠKA NA KRKU

okoli 2 km peščne plaže. 15 komf. hotelov in pensionov. Električna razsvetljava, vodovod, kop, zdravnik, lekarna. Kompl. pension z vsemi takami od din 55.— do 75.—.

* Jubilej uglednega narodnega moža. V ponedeljek bo dopolnil trgovec in poslovnik g. Ivan Beranič v Majšperku 60. leto svojega življenja. Jubilar se je rodil na Ptujski gori. Od l. 1911. do l. 1924. je vodil samostojno trgovino v Rogaški Slatini, nato pa se je preselil v Majšperk. Leta 1925. je v neki lovski družbi v Majšperku skupno s pokojnim učiteljem Lovrecom našel kovanec za 25 par in ga doletel kot prvi prispevek za ustanovitev gasilske čete v Majšperku. Pri ustanovitvi gasilske čete je g. Beranič sodeloval v odlični meri. Jubilar je odločno naroden mož in kremenit značaj. Med prebivalstvom uživa splošno spoštovanje in priljubljenost. G. Beranič, ki je že dolgo vrsto let zvest naročnik našega lista, iskreno čestitamo k jubileju in mu želimo še dolgo dobo zdravja, zadovoljstva in uspešnega udejstvovanja!

SARDELNA PASTA

»NEPTUN«

JE NA VIŠKU KVALITETE — PROIZVOD NAJVEČJH DOMAČIH TOVARN SARDIN »NEPTUN« D.D. SPLIT.

* Problemi Zaslavlja v radiu. Drevi ob 19.30 bo urednik »Jutra« g. Ludvik Mrzel predaval v ljubljanskem radiu pod okriljem nacionalne ure o problemih našega Zaslavlja.

* Enotna organizacija naših rojakov v Carigradu. Precej močna kolonija naših rojakov v Carigradu je imela doslej dve narodni in prosvetni organizaciji: Jugoslovenski klub in Jugoslovenski dom. Druga organizacija je starejša in ima svoj dom, v katerem pa se shajajo tudi člani Jugoslovenskega kluba. Med obema organizacijama ni bilo nikdar kakih razprtij in tudi nobenih razlik ni v prosvetnem in nacionalnem delovanju. Da bi se tako delovanje poenostavilo in še bolj razvilo v vzajemnosti, sta se zdaj obe organizaciji strinili v enotno društvo, ki ima naziv »Jugoslovenska sloga«. Za predsednika novega enotnega društva naših rojakov v Carigradu je bil izvoljen ravnatelj podružnice neke holandske banke v Carigradu Avgust Pervecić.

* Zveza kulturnih društev vlijudo vabi svoje edince s področja Gorenjske da se v čim večjem številu udeležijo velike narodne svečanosti, ki jo priredi podružnica Narodne strokovne zveze na Jesenicah danes ob 15. v Žirovnici, na katero so vabljena tudi vsa ostala nacionalna društva in vsi prijatelji nacionalnega delavstva.

* Zanimivo potovanje bogatega Sveda. V Sarajevo je prišel Sved S. E. Hellerström, ki se je podal na svetovno potovanje menda za kako visoko stavo, na ta način, da po vsej kopnini jaha konja in da se bo posluževal kot edinega prevoznega sredstva ladje. Mož si v vsakem večjem kraju najme konja zase in za vodnika, na drugi postaji pa vodnik oba konja odvode nazaj. Čudaški potnik je v Sarajevo prišel 2 dneva, potem pa je najel konja in vodnika za potovanje v Jajce in je doletel za to razdaljo 160 km tridnevno potovanje. Švedski potnik ima na razpolago dovolj denarnih sredstev in se med svojim potovanjem ne ukvarja z nobenim poslom. Ko so ga vprašali, kaj je poleg stave še napotilo po svetu, je odgovoril, da je ve, lik ljubitelj prirode, ki pa ostane neodkrita onim potnikom, ki se poslužujejo na svojem potovanju železnice, avtomobila in letala. Kdor tako potuje, ne more spoznati krajev in ljudi, povrh tega pa še vsi pešci preklinjajo avtomobiliste.

— Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušena domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda mlo učinkuje in sigurno odvarja, a povrh tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ozl. rez. S. br. 30474/35

* Šibenik nima sreče pri voznih redih. Z novim voznim redom, ki stopi v veljavo 15. t. m., se niso prav nič zboljšale prometne zveze s Šibenikom. Voznja šibenik —Perković na razdaljo 22 km bo trajala še vedno več ko eno uro. Zveza šibenika s turističnim brzovlakom za inozemstvo je bila nerodno urejena in potniki iz šibenika bodo morali še dalje čakati v Perkoviću, kakor so čakali doslej. Tudi zveze s parkirni so poslabšane. V voznem redu zetske plozbe za balkansko progo do Konstance, ki jo opravlja parnik Lovćen, je ukinjen pristanek v šibeniku, namestu tega pa bo parnik »Lovćen« pristajal v Buđvi, dočim bo počival v Splitu ves dan. Tako je letos šibenik izgubil zelo važno pomorsko zvezo.

* Sola brez čemljanja. V Bosni in Hercegovini je veliko pometanje osnovnih šol, a nekajkrat se je že zgodilo, da tudi one šole, ki imajo na razpolago primerno poslopja, ne delujejo. Ena izmed prvih osnovnih šol, ki so bile pred leti ustanovljene, v zenickem okraju, je šola v vasi Tetovu blizu Zenice. Ta šola ima v vsem okolišu tudi največ otrok. Na šoli sta bili nameščeni samo dve učni moči in, čeprav močno obremenjeni, sta vendarle uspešno opravljali službo. V začetku šolskega leta pa je bila učiteljica premeščena v Sarajevo, učitelj pa je ostal sam. Pred volitvami so se njega premeštili, na njegovo mesto pa je prišel star učitelj iz Srbije, ki pa je že po nekaj tednih izposloval, da so ga poslali spet nazaj od koder je prišel. Tako je ostala velika šola brez učne moči in je mladina že vse pozabila, kar se je naučila. Tu, di ču bi takoj namestili nove učitelje, bi učenci izgubili celo šolsko leto.

* Tragična smrt slovenskega rudarja v južno-srbemskem rudniku. V premočnem rudniku pri Skoplju se je zgodila huda nesreča, ker so bili oporniki v rovih po zatrtjevanju rudarjev prepereli in v naglici nestrokovno postavljene. Na rudarja Leopolda Samca, ki je bil doma iz okolice Celja, se je vsul velik plaz zemlje, kamena in lignita, ki je sam kopal v nekem stanskem rovu. Ko so prihiteli na pomoč tovariši iz glavnega rova in plaz v največji naglici odkopali, je bil nesrečni rudar Leopold Samac že mrtev. Vzroke nesreče preiskuje komisija.

Prekrasni, globoko vsebinski
ELISABETH BERGNER film

po nagradnem romanu K. J. Beneša, nečaka dr. Edv. Beneša. Režija dr. Paul Czinner. Elizabeta Bergner v dvojni vlogi — sestri dvojčki — dosegla je višek umetniške igre

UKRADENO ŽIVLJENJE

KDO JE SREČNEJŠI OD MENE

Danes ob 10.30 dop. (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Tito Schipa
IGRA IN POJE v
slajnem filmu pre-
stresljive vsebine in
lepih trij.

KINO UNION,
tel. 22-21.

SAMO SE DANES ob 15., 17., 19. in 21. uri — ter JUTRI ob 16., 19. in 21. uri.

DŽIM IZ DŽUNGLE

Največji pustolovni film sedanje dobe v dveh obsežnih delih. Izredno napeta vsebina je iznenađenje za vsakega gledalca.

Režija: Ford Beebe in Clifford Smith.
NAJNOVEJŠI ŽURNAL: NJ. Vis. knez namestnik v Rimu. Rezervirajte vstopnice!
KINO SLOGA, tel. 27-30

* VI'm v Rovtuh nad Logatecem. V noči od 10. na 11. t. m. so vlomili predzid zlikovci v Zadružno skladišče, odkoder so odnesli raznovrstno blago v vrednosti 3.000 din. To je že drugi primer, da so vlomili v iste prostore. Prvič je bilo škode za 1000 din, ki je bila povrnjena, ker so vse ukradeno blago našli v bližnjem gozdu, kamor so ga njegovi ljubitelji skrilili. Druga tatvina je bila izvršena že v večjem obsegu in bodo njeni organizatorji kmalu v rokah pravice, ker so pustili za seboj zanesljivo sled.

* Za blinkoši na Limbarsko goro, v Logarško dolino, v Benetke, Padova, Trst in Gorico priredi izlete Tujskoprometna zveza. Sporedi in informacije na razpolago v vseh biletarnah »Putnika«.

* Čevlje, ostanke raznih fazon, poceni prodaja Stermečki, Celje. (—)

Naša izbira

ie
zopet
največja!

novitet za poletje

J. e. Mayer

kvalitetna manufaktura

Ljubljana

* Urejevanje letovišča Plitvice. Že po prvi veliki nesreči na Plitvicah, ko je ogenj uničil banovinski hotel, je bila uvedena živahna akcija ne samo za ohranitev letišča, nje turistične sezone, temveč tudi za temeljito preureditev letovišča. Pri tem je bilo največ smotrnega prizadevanja pri Društvu za turistični napredek Plitvice, ki ima svoj sedež v Zagrebu. Društvo je sklicalo svojo izredno skupščino ter je energično zahtevalo, naj se banovina čimprej loti z državno pomočjo graditve novega modernega hotela. V tem pogledu je prišlo do načelnega soglasja, ni pa še soglasja v pogledu obsega nove, za Plitvice prepotrebne hotelske ustanove. Naglašalo se je, da mora imeti hotel kakih 300 sob in da bi bil tako eden izmed največjih na vsem Balkanu, pozneje pa so število sob reducirali na 200, zdaj pa menijo, da bi zadostovalo tudi kakih 150 sob, ker imajo tudi privatni gostinski obrati na razpolago lepo število prenočišč za tujce. Razprave o načrtu novega hotela je prikinila nova katastrofa. Ogenj je uničil ponovi tudi banovinske kopališče na jezeru Kozjak in je s tem uspeh letošnje sezone seveda še bolj ogrožen. Od dveh hudih nesreč sprožene razprave o preureditvi letovišča pa so postavile na dnevni red tudi zelo važno vprašanje razširitve vodovoda, ki je bil zgrajen že davno pred vojno, pozneje nekajkrat razširjen, a že davno ne odgovarja več potrebam. Pri vseh teh razpravah pa se je razkrilo tudi čudno dejstvo, da čakajo Plitvice že 20 let na regulacijski načrt. Dolga leta niso smeli prebivalci ni, česar zidati ali prezidati, v zadnjem času pa so jim dovolili zidati, kar je kdo hotel.

* Neurje povzroča ogromne škode že nekaj dni v raznih pokrajinah države. Poročali smo že o velikih škodi, ki je povzročila toča na področju od Sremske Mitrovice do Fruške gore. Zdaj se mudi tam komisija, ki bo to škodo ocenila. Debela toča se je vsipala na suho kakih 5 minut in je potem področje na razdalji 20 km ostalo še dolgo časa pokrito z ledom. Tudi v okolici Slavonskega Broda je napravila toča, ki se je vsipala pol ure, veliko škodo. Toča v velikosti lešnikov je oklestila tudi vinograde, sadovnjake in nasade v okolici Križevcev. Po ulicah in cestah Križevcev so morali po neurju točo pometati in grabiti. Tudi primorski kraji so imeli nekaj dni zelo neugodno vreme. Vrtile so se močne plohe, vmes pa je padala toča.

* Prva obsodba po »leparskih aferah« črne borze. Pred nekaj meseci so, kakor znano, v Beogradu razkrinkali središče v raznih drugih krajih države pa podružnice tako zvane »črne borze«, ki se je bavila s hitopostvom valut ter imela v živahnem obratu še razne druge sleparske oddelke, med njimi tudi enega, ki je emigrantom in pri nas bivajočim tujim državljanom prodajal ponarejene krsne liste in druge dokumente. Na veliko so ponarajali sleparji kratke liste pravoslavne in protestantske veroizpovedi ter je bil specialist za ponarjanje pravoslavnih krsnih listov neki Trifun Vrbasić. Mož je v nekem cerkvenem uradu ukradel potrebno število tiskovin in pečatov. Ko so ga zalotili pri delu, je vneto zatrjeval, da je igral vlogo »krsnika« v organizaciji »črne borze« samo v svoji veliki ljubezni in vneni za pravoslavlje. To je ponavljal tudi zdaj na razpravi, da bi svoje trditve podkrepil, je še razložil, kako je pred dolgimi leti zapustil dobre trgovske posle in postal menih samostana Treskavca. Pozneje, ko je samo, stan zapustil, je prodajal pobožne knjige ter je naposled »nedolžen in neveden v go.« reči verski vniem prišel v družbo ljudi, ki so mu zatrjevali, da žide in druge vernike vodijo na pot prave vere. O svoji verski vniem je zelo živahno pripovedoval, a ker ni mogel utajiti dejstva tatvine in ponarjanja krsnih listov, so ga obsodili na leto dni strogega zapora.

* Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani izreka svojo najlepšo zahvalo gđ. Leopoldini Bavdek, učiteljici na Vinici, ki je poklonila društvu 6. aprila 100 din name, sto cvetk na krsto gđ. Vlaste Miheličeve, ter 20. aprila din 100 skupno z gđc. Zoro Blinčeve, ker se nista mogli udeležiti pogreba sreskega načelnika g. dr. Mirka Potočnika. (—)

* Za blinkošne izlete Tujskoprometne zveze dobite tiskane prospekte in vse informacije v vseh biletarnah »Putnika«.

* Za blinkošni v Benetke za din 450 s hrano in stanovanjem: v Trst in Gorico. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Franciskanska ulica tel. 22-50. (—)

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

KOLESA S. Reboji & družo LJUBLJANA, Miklošičeva 18

* Avtobusno podjetje O. Žužek objavlja, da se na progi Ljubljana — Vodice — Komenda — Cerklje — Kranj zaradi spremembe železniškega voznega reda od 15. t. m. spremeni samo ena vožnja in to pri jutrnjem avtobusu iz Cerklje v Kranj. Avtobus odhaja iz Cerklje ob 5.45 namesto kakor doslej ob 6. Prihod v Kranj ob 6.15 namesto kakor doslej ob 6.30, tako da imajo potniki zvezo z vlaki iz Kranja v Ljubljano, Trzin in Jesenice. Ves ostali vozni red ostane neizmenjen. (—)

* Živinski sejem v Ljubljani prepovedan. Zaradi sedanjega stanja silavke in parkljevke v okoliškem srezu v sredo 17. t. m. v Ljubljani ne bo živinskega sejma.

* »Dobrota«, obmrtno podporno društvo poštinskih nameščencev v Ljubljani bo imelo svoj letni občni zbor 30. t. m. ob pol 8. zvečer v beli dvorani hotela »Uniona« v Ljubljani. Odbor. (—)

* Skupščina dentist, tehnične zbornice, poverjenosti za dravsko banovino, bo v nedeljo 21. t. m. ob 9. dopoldne v beli dvorani hotela »Uniona« v Ljubljani. Dnevni red: pozdrav predsednika, poročilo tajnika, določitev letne članarine na podlagi proračuna in slučajnosti. Eventualni predlogi kakor na vabilih. (—)

Iz Ljubljane

* Diploma na pravni fakulteti. V petek zvečer je bil diplomiran na pravni fakulteti Aleksandrove univerze g. Dobroslav Uglješić, naš bivši novinarški tovarnik. G. Uglješić je doma iz Božave pri Zadrju, studiral je gimnazijo v šibeniku, nato pa je prišel v Ljubljano studirati pravo. Obenem je bil nekaj let dopisnik »Hrvatskega dnevnika«. Poleg studija je deloval tudi organizatorično. Organiziral je med ljubljanskimi Hrvati akcijo za pobljanje neplemenitosti med krošnjari in v hrvaških krajih in je dosegel zelo lep uspeh. Vršil je tudi posle tajnika ljubljanske politične organizacije Hrvatov in dosegel prijateljske zveze z vrsto slovenskih javno delujočih mož. Na pragu nove kariere želimo prijatelju Uglješiću mnogo uspehov in mu k diplomu pristožno čestitamo. — Nadalje sta bila v petek zvečer diplomirana na pravni fakulteti g. Tine Briški iz vasi ob Kolpi in Vladimir Dintinjana iz Trsta. Čestitamo!

* Poslednja pot Pavleta Debeveca. Včeraj ob 16. so prijatelji in znanci spremili Pavleta Debeveca na njegovi poslednji poti od mrtvašnice na Zaloški cesti do Sv. Križa. Za vozom s krsto, ki je bil ves v vencih in cvetju, je stopala žaluziočna rodina, nato pa se je zvrstila množica pogrebcev. Med njimi smo opazili tudi mestnega svetnika in urednika »Kronike slovenskih mest«, univ. prof. dr. Steleta, na-

čelnika mestnega kulturnega oddelka dr. Moleta, avtorja monografije o bratih Sribi-
h dr. Mesesnela, ravnatelja Učiteljske
tiskarne Struklja, častno pa so bili zastop-
niki se posebej člani ljubljanske sekcije
Združenja gledaliških igralcev s predsed-
nikom Drenovcem in tajnikom Jermanom
na čelu.

* Akademski odsek Jugoslovensko-
bolgarske lige sporoča, da mu je bilo
včeraj brzojavno javljeno, da ne bo prišlo
v Ljubljano na obisk 100 bolgarskih aka-
demikov kakor je bilo že javljeno po ča-
sopisih, temveč le 30. Vzrok te nenadne
spremembe so razne nepredvidene, tehni-
čne zapreke, ki ne dovoljujejo, da bi se
izvedla ekskurzija v širšem, prvotno na-
javljenem obsegu. Zaradi tega bodo od-
padle vse večje manifestacije, ki so se
pripravljale, in so vabljene k sprejemu na
ljudjanskem kolodvoru le akademiki.
Brate Bolgare bodo pozdravili na postaji
zastopniki Akademskoga oddelka, Bolgar-
skega akademskoga društva »Hristo Bo-
tevo« in zastopnik Starešinske organizaci-
je. Prispeli bodo v ponedeljek 15. maja
s popoldanskim vlakom, ki prispe na po-
stajo ob 18. Akademski odsek vabi aka-
demike Aleksandrove univerze, da se de-
leže sprejema bratskih bolgarskih stude-
ntov. — Akademski odsek J-B lige bo imel
jutri, v ponedeljek ob 10. sejo odbora.

Danes pa k »Jerci« v Rožno dolino,
na slastnega jančka, na kapljico fino!
Janček na raznju in vince izbrano,
to je res nekaj za belo Ljubljano.

* Sentiakobsko gledališče ponovi danes
popoldne ob 15.15 kot poslednjo pred-
stavo v letošnji sezoni igro »Košček sreče«.

V tej igri prikazuje pisatelj na prisrčen
in zabaven način usodo mlade in neizku-
šene služkinje, ki jo je želja po »koščku
sreče« privedla iz vasi v mesto. V režiji
gđ. Polonce Juvanove je igra imela veliki
uspeh, zato si za današnjo predstavo re-
zervirajte vstopnice od 10. do 12. ure in
eno uro pred začetkom.

* Občni zbor Društva »Bele krajine«
je bil v četrtek zvečer v prostorih kolo-
dorske restavracije. Po uvodni besedi
predsednika dr. Milana Bana je predaval
ravnatelj g. Božo Ratič o domači obrti v
Beli krajini, za kar so ga poslušalci na-
gradili z živahnim aplavzom. Zatem je
predsednik poročal o delovanju društva v
preteklem poslovnem letu, ki je bilo uspeš-
no. Tako se je vršilo na pobudo društva
in delno z njegovo gmotno podporo več
sadijskih tečajev in gospodinski tečaj v
Podzemlju. Dalje je društvo stopilo v
stik s Higieniskim zavodom, ki je preteklo
leto izvršil s pomočjo belokrajinskih di-
jakov popis gospodarskega in zdravstven-
nega stanja v Beli krajini. Predsednik je
podal tudi poročilo odsotnega blaginika
dr. Kambiča, tajnik inž. Malerji je podal
svoje dr. Koče je povedal, da bo 21. t. m. za-
sajena prva lopata za gradnjo železnice
Črnomelj—Vrbovsko. Nasledel je g. pred-
sednik govoril še o velikem festivalu na-
rodnih noš, ki ga namerava društvo pri-
rediti 18. junija v Črnomlju.

SALON PERILA
BOGATAJ ALBINA
SE JE PRESELILA
v Nebotičnik 8. nadstropje
GAJEVA ULICA 1.

Dolenjske toplice

Radio terma 38° C. Odprto od 1. maja.
Izredni uspehi pri zdravljenju revmatizma
vseh vrst, boleznih živčnega sistema, žen-
skih boleznih, motnjah srca in krvnega ob-
toka, posledicah zlomljenih itd. — Znižane
cene. Dnevna penzija od Din 45.— dalje.
Pavsalna za 10 dni Din 600.—, za 20 dni
Din 1.100.— Specialne masaže. Zahtevajte
prospekte! UPRAVA.

**Izdatno
milo –
poceni pranje**

Res, s Schichtovim terpentinovim milom parete poceni. Njegova mehka, bujna pena ima tako veliko čistilno moč, da je dolgo mescanje nepotrebno. Zato se mila le malo porabi – perilo pa se varuje. Dobro milo je vedno najcenejše.

Schicht
terpentin milo

SCHICHTOVO
TERPENTINOVO MILO

Iz Litije

— Akademijski pevski zbor v Ljubljani se pripelje v Litijo v četrtek na praznik 18. t. m. s popoldanskim vlakom. V dvorani na Stavih bo priredil ob 4. popoldne koncert pesni slovenskega preporoda. Vabimo občinstvo, da toplo sprejme APZ in da se polnostevno udeležijo največje kulturne prireditve v našem kraju. Ničje nam zamudi te izredne prilike, ki je ena izmed zelo redkih in ne vemo kaj bomo zopet lahko poslušali APZ, ki leto za letom triumfira s svojim resnim delom v dobro, bit narodne glasbene kulture. (—)

— **Uspela razstava malih živali.** V nedeljo in ponedeljek smo imeli pri nas razstavo malih živali. Društvo rejcev, ki zelo uspešno deluje, si je izbralo za razstavišče vrt pri Fortuni. Vhod z glavne trga trga je krasil slatolov z napisom: »Na dobro rejoy! V kletkah, ki so jih nabavili nalašč za to priliko, so bili kuncji najrazličnejših pasem pa tudi kure. Člani pa so postavili na razstavo tudi druge male živali: kanarčke in papige. V posebnem oddelku je bilo več lepih samskih koz in soklavskih ovc z mladici. Oba dneva je bilo na razstavišču zelo živahno. Razen odraslih posetnikov je prišlo tudi mnogo šolske mladine. Solariji so si kupili na razstavi posebno angorske zajce, tako bodo dobre vrste prišle v naše gorske vasi. Prireditelj se pokazal posetnikom tudi najrazličnejše načine strojne kunčje kože in usnje. Res so nudili največ, kar se je dalo. Posebna ocenjevalna komisija, ki ji je pristojoval tudi glavni tajnik Zveze g. Inkret je razdelila precej denarnih nagrad pa tudi ličnih diplom, izvršenih po načrtu slikarja Maksima Gasparija v docela narodnem duhu.

— **Prisrčna sokolska materinska akademija.** Prednjački zbor je izpeljal uspešno materinsko akademijo. Uvodno besedo je spregovorila s. Danica Demšarjeva, ob njej pa je bila zbrana vsa sokolska mladina. Tople čestitke materam so žele splošno pohvalo in ganih navzočih do solz. Zatem so nastopili vsi telovadni oddelki: ženska in moška deca in obojni naraščaj. Nekateri oddelki so izvajali po več točk, vseh je bilo 14. Telovadni spored je bil poživljen z deklamacijami, recitacijami in prizorčki. Najmlajši, ki še ne obiskujejo šole, so celo izvajali vaje na narodne pesmi. Poldrugurni spored je bil splošno pohvalo, nekatere točke so morali celo ponoviti. Dvornica je bila zadovoljivo zasedena in občinstvo se je uverilo, da je delo v našem Sokolskem društvu uspešno in vzgojno. Ziva slika je zbrala vso mladino ob sliki mladega kralja in sokolski prapor je plapolal preko mladih glav. S pesmijo »Hej Slovani« smo zaključili prisrčno počastitev.

Iz Kranja

ZDRAVNIK

dr. PANCE PAVEL

se je preselil v Crobathovo hišo, Prešernova ulica 17, I. nadstropje. — Ordinira od 10. do 12. in od 4. do 6.

— Kino Narodni dom predvaja danes ob 4. pol 7. in pol 9. uri dvojni spored: Sonja Henie »Valček na ledu« in Robert Stolzovo opereto »Konfeti«.

Iz Krškega

— **Krški občinski in mešni račun odobren.** Te dni je bil odobren proračun za l. 1939/40 za občino Krško. Proračun se bo kril predvsem iz občinskih doklad, ki so nasproti lanskoletnim močno zvišane. Medtem ko so se pobirale tam 11500-stotne doklade, so letos kar za 2500-stotkov višje. Izdatki za tekoče poslovne leto bodo znašali 365.742 din (lani 344.463). Kri, ki se bodo razdelili dokladami še s trošarinami in taksami, ki so precej velike. Med izdatki je nekaj postavk, ki bodo Krčane gotovo zanimale (v oklepajih navedene številke pomenijo lanskoletne postavke). Tako vidimo, da je postavka za telesno vzgojo letno zvišana na 2.500 (100) din, dočim je rubrika za Sokola ostala prazna. Tujskemu prometu je odobreno komaj 2.500, gasilcem 1000, prosveti 20.410, ubož. nemu skladu pa 39.043 (34.079) din. Čisto nova postavka je cestna razsvetljava 25.000 din, ki je bila zdaj v breme mestnega gospodarskega urada. Za ceste pa je določeno v proračunu samo 8500 (8000) din. Če pomislimo v kakšnem stanju so na, še občinske ceste, je to kaj skromna postavka. Izdatki mestnega gospodarskega urada so določeni na 120.000 din, ki se bodo poravnali z dohodki nepremičnin gospodarskega odbora, letnih sejmov in tržnine. V proračunu je tudi postavka, da se popravi, odnosno zgradi javno stranišče.

Iz Zagorja

— **Cepjenje proti osepicam.** Na občinski deski je nabit razglas o obveznem cepjenju proti osepicam ali kozam. Za kraje Toplice, Podkraj, Loke in Kisovec bo cepjenje 16. t. m., pregled pa 23. t. m., obakrat od 14. ure dalje.

Iz Ptujja

— **Dijaki gimnazije in meščanske šole** bodo imeli v nedeljo 14. t. m. ob 15. telovadni nastop na letnem sokolskem telovadišču v Ljudskem vrtu. Starši in prijatelji mladine so vabljeni!

— **Naš Narodni dom.** Eno izmed najljepših stavb v našem mestu je zdaj po preureditvi zgodovinski Narodni dom, katerega lastnica je Narodna čitalnica. Več mesecev so preurejali notranjost in lepšali zunanost, tako da je stavba res v okras ulice. Ob stavbi so napravili zadnji čas še nov hodnik, tlakovali so staro dvorišče in tam tudi izvedli kanalizacijo. Kot okras vrta pa je lepa senčnica, ki jo je strokovnjakšvo uredil vrtnar Vinčević. Za zavoje je dala čitalnica napraviti tudi prostor za balinanje. Napredni Slovenci so na ta svoj dom res lahko ponosni.

— **Kulturno-prosvetno društvo Zarja** v Moškanjcih. Februarja se je pri Sv. Marjeti nize Ptujja ustanovilo Tamburaško društvo »Zarja«. Od ustanovitve do danes je »Zarja« priredila že šest uspešnih predst. Nedavno pa je »Zarja« na občnem zboru spremenila pravila in se vpisala kot članica v Zvezo kulturnih društev. Sprememba je tudi svoj naslov in se imenuje Kulturno-prosvetno in tamburaško društvo Zarja pri Sv. Marjeti pri Moškanjcih, ž. lja društva je, da si ustanovi še knjižnico, s katero bo širila po svojih krajih prosveto.

— **Narodnost v Ptujju.** V Ptujju, ki šteje skupno okroglo 7500 prebivalcev, stalno biva tudi 173 tujih državljanov, in sicer

76 Nemcev (16 rajhovskih in 60 Avstrijcev), 43 Čehoslovakov, 25 Italijanov, 7 Rusov, 4 Madžari, 10 Bolgarov, 4 Rumuni, 3 Poljaki in en Anglež.

— **Dar. G. Lukič** in njegova soproga iz Beograda, ki sta zdaj na Vurbergu, sta poklonila protituberkulozni ligi v Ptujju za njen dispanser 310 din. Srčna hvala!

— **Občinske zadeve.** Mestni svetnik g. dr. Milan Zupančič je podal ostavko na položaj občinskega svetnika z utemeljitvijo, da se ne strinja z načinom sedanjega občinskega gospodarstva.

— **Bojne tekme Sokolov.** V nedeljo 21. t. m. ob 15. bodo na telovadišču v Ljudskem vrtu boje tekme članov ptujškega Sokola. Telmovali bodo na progi od Gregorja v Krčevini do Podpečana na koleših, odtod dalje tek preko ovir na telovadišču, kjer bo met bombe in streljanje. Občinstvo naj bi pokazalo s čim številnejšo udeležbo simpatije do sokolske mladine in ji s tem dalo moralno oporo za nadaljnje delo.

— **Glasbena Matica** priredi 16. t. m. ob 20. v lastni dvorani instrumentalni in vokalni koncert. Pokažimo, da cenimo plodno delo Glasbene Matice in napolnimo dvorano!

Iz Gornje Radgone

— **Licitacija prevoza pošte** na progi od poštnega urada na Spodnjem Grisu do postaje bo v občinski pisarni v Gornji Radgoni 19. t. m. ob 9. za dobo od 1. avgusta za eno leto. Izklicna cena 8.550, kavcija 450 din.

— **Spememba posesti.** Lastnica par. ne žage pri postajnem poslopu g. Viktorija Neudauerjeva se je s svojo družino preselila nazaj v Perzijo. Obrat žage je prevzel lesni manipulant in bivši poslovodja firme Neudauer g. France Gorše.

— **Dan pripravljeno** je izdelati tukajšnji Sokol v nedeljo 7. t. m. z zborom ob 5. zjutraj. Zbor je bil zelo mnogoštevilni, vilenji kakor prejšnja leta, ko je bil zbor navadno v popoldanskih urah.

Iz Trbovelj

— **Trboveljske starše** opozarjamo, da bo meščanska šola priredila v proslavo materinskega dne v torek ob 18. svečano akademijo v dvorani Delavskega doma. Na sporedu so recitacije in deklamacije, pesmi Seliskarja in Cankarja, igra s petjem, živa slika s petjem in narodne pesmi, ki jih zapoje zbor meščanske šole pod vodstvom g. A. Šulgiča, dirigenta Trboveljskih slavkov. Vljudo vabimo trboveljsko občinstvo, da se prireditve udeleži čim številneje.

— **Krajni odbor udruženja vojnih invalidov** bo priredil 2. julija veliko tombolo. Čisti dobiček je namenjen ubogim pohablencem, vojnim invalidom, vdovam in staršem padlih sinov. Vsa tukašnja društva se naprošajo, da prireditve ne bi ovirala. Občinstvu najpogostje priporočamo nakup srečk, saj je akcija trboveljskih vojnih invalidov res dobrotna ter ima lep socialni namen, da lajša pomanjkanje žrtev svetovne vojne.

— **Društvo rejcev malih živali** se pri nas prav pridno razvija ter je po svojem štiriletnem obstoju pokazalo že zadovoljive uspehe. Delo ni samo amatersko, temveč zlasti v zadnjih letih tudi socialno in dobrotno. Društvo je razdelilo svojim članom že trideset koz mlekaric, veliko število kuncev, perutnine in valinih jajc, da podpre rejoy živali predvsem med delavstvom. Rejoy so zadnja leta priredili že tri lepe uspele razstave malih živali, ki so vzbudile veliko zanimanje občinstva, zlasti pa šolo obvezne mladine. Razen tega je društvo priredilo štiri posebne razstave kanarčkov, ki so lastnikom malih pevecv prinesle lepe diplome. Rejski srečolov in prva rejska tombola lanskega leta sta gromotno tudi mnogo pripomogli k uspešnemu razvoju društva, kateremu je sicer naša banovina ob vsaki priliki priskočila na pomoč s potrebno podporo. Letošnja tombolska prireditve, ki bo 4. junija na vrtu g. Pusta (Volaj) bo še posebno privlačna, saj predvideva krasne dobitke v vrednosti nad 25.000 dinarjev.

— **RIBNICA.** Sokolski zvočni kino bo predvajal danes ob 15.15 in 20.30 uri česki film »Pastorka«. Za dodatek Paramount, tov zvočni tehnik. (—)

— **KAMNIK.** Lastnike pesov opozarjamo, da morajo pse prijaviti najkasneje do 20. t. m., sicer jih bo pobral konjač. (—)

— **KOČEVJE.** Slovenci! V nedeljo 21. t. m. se pripelje v Kočevje Akademijski pevski zbor iz Ljubljane. Priredi bo tudi letos koncert, katerega si tako želimo. Pridite vsi, ki se zavzete pomembnosti narodne kulturnega delovanja in stremljenja APZ. Ta dan bo za nas najlepši majski dan — iz pesmi, ki jo bomo slišali, bo zadil duh narodne mladosti, v kateri je vzcvetela zavest lastne kulture. (—)

— **JESENICE.** Zvočni kino Radio predvaja danes, in ponedeljek ob 9. zvečer (v nedeljo tudi ob 3. pop.) veličim »Križ ob potoku« (Lepotica). V gl. vlogi Jfina Štepičkova. Med dodatki tudi risan film in Paramountov zvočni tehnik. (—)

— **PTUJ.** Zvočni kino predvaja danes ob pol 19. in pol 21. uri film »Rapsodija«. Kot dodatek Foxov žurnal in kulturni film. (—)

— **TRZIC.** Prostovoljna gasilska četa Trzic priredi na Polakovci pristavi v nedeljo 21. t. m., v primeru slabega vremena pa na binkoštni ponedeljek, veliko tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za nabavo prepotrebne opreme. Glavni dobiček je motorno kolo znamke NSU vredno 10.000 din, nadalje več koles, raznih ur, blaga za obleke, vreče moke ter veliko število drugih krasnih dobitkov. Tablice se dolože prej po trgovinah po 3 din, na dan tombole, pa po 4 din. Pričetek bo ob pol 3. popoldne. Opozarjamo na ugodne železniške in avtobusne zveze na vsa strani. (—)

Deset let Pivkove sokolske družine

Maribor, 13. maja

Pred desetimi leti so se v petem mestnem okraju našega obmejnega mesta na pobudo nepozabnega nacionalnega in sokolskega borca pok. br. dr. Ljudevita Pivka sestali odlični sokolski delavci, med njimi br. general Božo Putnikovič, sedanjí starosta Pivkove sokolske družine br. Jože Mohorko in drugi ter sklenili, da se v tem važnem mariborskem predmestju ustanovi novo, prepotrebno sokolsko društvo. Od sklepov in besed so kmalu zatem prešli k dejanjem. Prvi temelji bodoče sokolske zgradbe so bili s tem postavljeni. Spočetka maloštevilna Pivkova sokolska družina se je razvijala in rasla iz leta v leto, čeprav takrat društvo še ni imelo niti telovadnice niti letnega telovadišča. Telesovzgojno delo in neumorna požrtvovalnost njenih ustanoviteljev je šla preko vseh ovir nevdržno svojo začetno pot.

V letu 1930 je ministrstvo vojske in morarice, ki ceni sokolsko telesovzgojno delo, odstopilo Sokolom v uporabo telovadnice, tedanje inž. podoficijske šole v vojašnici Kralja Petra, kar je delo v telesovzgojnem pravcu zelo poživilo. Da je društvo takrat lahko opravilo vse ogromno delo, gre največja zahvala tedanjemu prvemu načelniku br. inž. Černetu in vsemu voditeljskemu zboru. Oder, ki je tu na razpolago, je služil tudi Sokolom za prirejanje številnih dramskih prireditev in akademij. V polletnem času pa so telovadili na prostem zemljišču omenjene vojašnice. Ko smo že omenili prvega načelnika, ne smemo prezreti tudi tedanje načelnice s. Iške Kosove, poročene Solarović, ki je vložila za delo v magdalenskem sokolskem društvu mnogo truda, katerega uspehi niso izostali. Starosti br. dr. Pivku ob strani je stal nepretrgoma vso dobo tedanji podstarosta in sedanjí starosta br. Jože Mohorko, ki je že v času starostine bolezní vodil vse posle poslevočede podstaroste. V društvu so rasti razni odseki, ki se še danes razveseljuje razvijajo. V letu

1932 smo dobili v našem primerno parcelo, na kateri si je članstvo uredilo moderno ter vsem zahtevam odgovarjajočo letno telovadišče, ki je sedaj eno najlepših v mariborski sokolski župi.

V desetih letih obstoja je šlo skozi sokolsko telovadnico na stotine telovadečih dečev, naraščaj in članstva, od katerih prav mnogi načelujejo danes sokolskim društvom v raznih krajih širom naše domovine. Od leta 1932 načeljuje društvo odnosno prednjaškemu zboru br. načelnik Vito Členšek, kateremu so doslej pomagale sestre Anica Goleževa, Cveta Pivkova, dočim je delo danes v rokah načelnice Grete Orešičeve. Če pregledamo dosedanje bilanco

je vabljen, da pride v meščanski obleki z znakom. Uprave društev bratsko prosimo, da pošljejo svoje deputacije v slavnostnih krojih s prapori. Ob 14.30 odhod vseh udeležencev za godo Sokola I po Bleiweisovi, Gosposvetski, Dalmatinski, Komenskega, Ilirski ulici, Hrvaški trg, Zaloški cesti in Društveni ulici na telovadišče v Mostah. Ob 16. uri bo razvite dečje prapore, nato telovadni nastop. Po nastopu zabava. V primeru slabega vremena bo prireditev v nedeljo 21. t. m. s istim sporedom. Vabimo na to prvo letošnje sokolsko prireditve ter ostalega sokolstvu naklonjenega občinstva pripadnike in prijatelje sokolstva, k številni udeležbi. Pripravljalni odbor.

Danes ima društvo osem raznih odsekov, ki se vsi uspešno razvijajo poleg gradbenega odbora, ki pridno zbira sredstva za bodoči »Dr. Pivkov sokolski dom«, katerega čim prejšnja dograditev je iskrena želja vsega članstva. Število članstva se je v tem mestnem predelu dvignilo že na 700 vnetih pripadnikov sokolske misli.

Največji praznik pa bo društvo praznovalo v nedeljo 21. maja, ko razvije svoj novi naraščajski in društveni prapor, pod katerim bodo Sokoli in Sokolice v sklopu z našo nadebudo dečo korakali sokolskim idealom nasproti, polni neugane volje do dela in ljubezni do Kralja in Domovine. Nedeljska sokolska svečanost se mora ob sodelovanju vseh mariborskih sokolskih društev ter ostalega sokolstvu naklonjenega občinstva pretvoriti v mogočno manifestacijo sokolske misli ob naši severni meji.

Praznik ljubljanske sokolske dece v Mostah. Načelstva ljubljanskih sokolskih društev obveščamo, da bo glavna skušnja dece vseh ljubljanskih društev v četrtek 18. t. m. na praznik ob 10. na letnem telovadišču ljubljanskega Sokola v Tivoliju in ne na telovadišču v Mostah, kakor je bilo pomotoma objavljeno. Istotam bo zbirališče ob 14. uri vse dece v krojih. Ostalo članstvo

1932 smo dobili v našem primerno parcelo, na kateri si je članstvo uredilo moderno ter vsem zahtevam odgovarjajočo letno telovadišče, ki je sedaj eno najlepših v mariborski sokolski župi.

V desetih letih obstoja je šlo skozi sokolsko telovadnico na stotine telovadečih dečev, naraščaj in članstva, od katerih prav mnogi načelujejo danes sokolskim društvom v raznih krajih širom naše domovine. Od leta 1932 načeljuje društvo odnosno prednjaškemu zboru br. načelnik Vito Členšek, kateremu so doslej pomagale sestre Anica Goleževa, Cveta Pivkova, dočim je delo danes v rokah načelnice Grete Orešičeve. Če pregledamo dosedanje bilanco

je vabljen, da pride v meščanski obleki z znakom. Uprave društev bratsko prosimo, da pošljejo svoje deputacije v slavnostnih krojih s prapori. Ob 14.30 odhod vseh udeležencev za godo Sokola I po Bleiweisovi, Gosposvetski, Dalmatinski, Komenskega, Ilirski ulici, Hrvaški trg, Zaloški cesti in Društveni ulici na telovadišče v Mostah. Ob 16. uri bo razvite dečje prapore, nato telovadni nastop. Po nastopu zabava. V primeru slabega vremena bo prireditev v nedeljo 21. t. m. s istim sporedom. Vabimo na to prvo letošnje sokolsko prireditve ter ostalega sokolstvu naklonjenega občinstva pripadnike in prijatelje sokolstva, k številni udeležbi. Pripravljalni odbor.

Dvořakovi »Slovanski ples« v Mariboru

Dvajset let je, kar je idealni glasbenik in neumorni kulturni delavec prof. Franjo Topič ustanovil orkestralni odsek Glasbene Matice v Mariboru. Sprva je bil to samo godalni kvintet, že v drugem letu pa se je močno razširil in pričel gojiti simfonično glasbo.

Da primerno proslavi svojo dvajsetletnico, si je orkester Glasbene Matice izbral za svoj jubilejni koncert, ki bo 17. maja ob 20. uri v koncertni dvorani Sokolskega doma v Mariboru, Dvořakove »Slovanske ples«. S to skladbo si je Antonin Dvořak, predstavnik češke romantične muzike, pridobil največ priznanja mednarodnih glasbenih krogov. Prav v tem ciklusu se odraža vsa mehkoča in začaranost slovanske duše, ki z neizmerno prisrčnostjo daje duška svojem globokemu notranjemu doživljanju. V prelepih izvornih melodijah in smelem ritmu, ki se naslanja na ples vseh slovanskih narodov, izraža skladatelj neprestano valovanje razigranih čustev.

»Slovanski ples« spadajo med najtežje skladbe orkestralne literature. Mariborski amaterji, ki bodo pomnoženi z godbeniki 45. pešpolka, izvajalci pod taktirko g. kap. Jirančeta ta virtuosni program, se niso ustrašili zaprek. Gospod kapetan se je požrtvovalno oprijel trudopolnega, področnega dela in navežal program s peščiči amaterjev, ki pozorno in navdušeno sledijo njegovemu vzglednemu in energičnemu prizadevanju.

G. kapelnik, po rodu Ceh, je imel že kot konservatorist obilo prilike, da sliši v svojem rojstnem mestu Pragi »Slovanske ples« v interpretaciji različnih priznanih dirigentov. Kljub temu ne posnema svojih vzornikov, marveč skuša podati to kompozicijo na svojski način. Želimo, da bi prizadevanje g. dirigenta in članov orkestra zelo s strani javnosti zaslužen priznanje. Mariborčani naj s svojo navdušenostjo na koncertu živo izpričajo zanimanje za slovansko glasbo in za glasbeni zavod, ki že dvajset let nenehoma vzgaja naraščaj.

Dva občna zbora

Ljubljana, 12. maja

Na mestnem firkatu se je v sredo zvečer vršil občni zbor ljubljanske Protituberkulozne lige. Zborovanje je vodil predsednik dr. Ravnhart, tajnik Kresnik, pa je podal podrobno delovno poročilo, iz katerega povzemamo, da zadnji protituberkulozni teden ni kdo ve kaj uspel, ker so izostale zlasti podpore denarnih zavodov in industrije. Delo lige vzdržema naraščajo, prostori dispanzerja so že davno prepolni, sredstev pa ni niti za najnujnejše stvari.

O poslovanju dispanzerja je poročal nje. ga šef dr. Prodan, ki je navajal, da je bilo v dispanzerju lani pregledanih 9225 bolnikov. Jetika je bila odgovorjena v 1333 primerih, od tega 513 odprtili. Veliko je bilo število konzultacij, röntgenskih preiskav ter pnevmotoraksov in oletoraksov. Sistematične preglede je dispanzer vršil med učitelji srednjih in meščanskih šol, teologi, sportniki SK Ljubljane, preiskanih

pa je bilo tudi 33 družin, ki sprejemajo dijake na stanovanje, odnosno na hrano. Ljubljana nujno potrebuje samostojne bolnišnice za jetiko, če hočemo doseči kaj uspeha v borbi proti tuberkulozi. Za prvo silo pa so dispanzerju potrebni lastni prostori. V smislu zakona bi morala mestna občina prevzeti dispanzer v svoj proračun in dispanzersko osebje prevesti v svoj sta. lež.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s pooblastilom, da pritegne še druge delovne člane. Mestni zdravnik dr. Mis je poročal o godni šoli, ki bo letos najbrže začela poslovati. Mestna občina ima zanjo predvidenih 100.000 din, liga pa 20.000 din. Najprimernejši bi bil znanjo Regallijev gaj na Gradu. Vsega je v Ljubljani okoli 1000 z zaprto in 250 bolnikov z odprto jetiko.

★

V čitalnici Narodnega muzeja se je smoti. čí vršil občni zbor Muzejskega društva za Slovenijo, ki spada pač med najstarejša naša društva, saj bo v jeseni proslavilo že stoletnico svojega obstoja. Predsednik univ. prof. dr. Kos je pred prehodom na dnevni red pozdravil zastopnika bana inšpektorja Kranjca in zastopnika mestne občine dr. Pretnarja, nato pa se je spomnjal med letom umrlih članov, med njimi nadškofa dr. Jegliča, prelata dr. Kovačiča, mons. dr. Debeveca in notarja Škrabarja. Toplo zahvalo je izrekel vsem, ki so društvu kakorkoli gromotno pomagali. Za njim so poročali še tajnik docent dr. Zwitner, blagajnik univ. prof. dr. Saria, knjižničar dr. Ložar in urednik Glasnika Muzejskega, ga društva direktor dr. Mal. Pri slučajno, stih je bilo govora o razstavi, ki naj bi se priredila v zvezi z jubilejnimi svečanostmi. Razstava bo obsegala pregled slovenske zgodovinske literature.

pa je bilo tudi 33 družin, ki sprejemajo dijake na stanovanje, odnosno na hrano. Ljubljana nujno potrebuje samostojne bolnišnice za jetiko, če hočemo doseči kaj uspeha v borbi proti tuberkulozi. Za prvo silo pa so dispanzerju potrebni lastni prostori. V smislu zakona bi morala mestna občina prevzeti dispanzer v svoj proračun in dispanzersko osebje prevesti v svoj sta. lež.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s pooblastilom, da pritegne še druge delovne člane. Mestni zdravnik dr. Mis je poročal o godni šoli, ki bo letos najbrže začela poslovati. Mestna občina ima zanjo predvidenih 100.000 din, liga pa 20.000 din. Najprimernejši bi bil znanjo Regallijev gaj na Gradu. Vsega je v Ljubljani okoli 1000 z zaprto in 250 bolnikov z odprto jetiko.

★

Prešernova rojstna hiša v Vrbi

Ljubljana, 13. maja

Dela v odkupljeni Prešernovi rojstni hiši so dokončana. Hiša je vzpostavljena na zunaj in znotraj v Prešernovo dobo. Poslej bo ta hiša ne le Prešernov muzej, marveč tudi naš slovenski narodopisni muzej v malem. To hčo bo v nedeljo 21. maja izročil Odbor za odkup Prešernove rojstne hiše v last in skrb banovini in bo poslej na voljo vsem obiskovalcem — častilcem našega Prešerna. Spored te slavnosti bo tale:

V nedeljo ob 10. bo maša v cerkvi sv. Marka.

Prihod iz Ljubljane s katerikoli jutranjim vlakom do Zirovnice ali do Lesc. Od obeh postaj je lepa pot ob železnici, nekaj bližja iz Zirovnice (30 minut) kot iz Lesc (45 minut).

Po sv. maši se občinstvo zbere pred Prešernovo rojstno hišo. Tam bo imel glavni govor Oton Zupančič. Za njim bo predsednik Odbora za odkup Prešernove rojstne hiše rektor dr. Rado Kušej izročil hišo v last banovine gospodu banu dr. M. Natlačenju. V imenu Breznicaev spregovorijo župnik dr. Janko Arnejec, v imenu šolske mladine, ki je največ prispevala za odkup hiše, pa dijak abiturient Fink Božidar. Po možnosti bo tudi deklamacija in petje. Nato si bo občinstvo ogledalo hišo. Pri vstopu si bo vsak kupil vstopnico, ob izhodu (proti dvorišču) pa lahko kupi razglednice (Prešernova rojstna hiša, Prešerna — foto po risbah B. Jakca) in cerkev sv. Marka. Naprodaj bo tudi knjižica: Vrba, Prešerni in Prešeren ter vodič po hiši. Tudi knjižico o vseh darovih si bo lahko vsak nabavil. Za mrzle jedi bo preskrbel v gostilni Zemljevi (pri Kralju) v Vrbi, pri Osvaldu na Selu in v gostilni v Zirovnici: pri Čopu, Svetini in Kržišniku. Tisti pa, ki želijo obed, naj z dopisnico naznanijo katerikoli teh krčm, koliko oseb bi obedovali. Iz Vrbe so popoldne lepi izleti: v Završnico, v Begunje, čez golf-igrišče na Bled, čez Zasip in Sv. Katarino k Šumu na Dobravo.

Na sodišču je pustila otroke

Sl. Konjice, 11. maja

Pred nedavnim časom se je moral zagovarjati na kazenskem oddelku tukajšnjega sodišča Peček Anton, kočar iz Klokočevnice pri Ločah, ker je iz maščevanja pokvaril nekemu posestniku večji del vina na ta način, da je vili vanj steklenico petroleja in je postalo vino nerabno ter je vinogradnik s tem občutno oškodovan. Obsojen je bil na 3 mesece in 20 dni zapora. Te dni ga je sodišče pozvalo na odsušitev kazni. V četrtek 11. maja pa se je nena, doma pojavila ob 12. uri Pečkova žena s štirimi otroci 13letno hčerko, 3letno Tino, 1letnim Karolom in 4 mesece starim detatom na sodišču. Vstopila je v pisarno sodnega starešine ter zaklicala: »Ko ste mi moža zaprl, pa še dečo imejte! Pololuja je dete na tla, zraven njega 1letnega fan, tička in 3letno Tino, s starejšo hčerko pa sta zbežali iz sodnega poslopja in tignili. Uboji razcapani neboljgijni malčki so se začeli na vse grlo jokati in uradničev sodišča se je znašlo pred težavnim vprašanjem, kau z vekajočimi malčki. G. sodni starešina je sporočil takoj na tukašnji občinski štiri, ki sta začasno prevzeli uboge malčke v oskrbo. Brezsrčno mater pa bo pozvalo sodišče na odgovor in kaznen gotovo ne bo izostala.

Naročajte, čitajte in širite »JUTRO«!

Nagradni natečaj »Jutra« za letošnji materinski dan:

Kje živi mati najštevilnejše slovenske družine

Ves mesec maj je posvečen materinstvu in po vsem kulturnem svetu praznujemo današnjo drugo nedeljo v maju kot materinski dan.

Da bi se po 20 letih svobode našega naroda z vidnim priznanjem oddolžilo slovenskim materam, je »JUTRO« v letošnji velikonočni številki razpisalo tri nagrade za matere najštevilnejših slovenskih družin, in sicer prvo v znesku 1.500 din, dve pa po 1.000 din. V nedeljskih številkah od Bele nedelje dalje je »JUTRO« objavilo vrsto dopisov, ki so predstavili slovenski javnosti zgledne, požrtvovalne slovenske matere in njihov trud za vzgojo številnih otrok, pa tudi prisrčno udanost otrok materam.

Skoraj v slehernem kraju, kjer živi mati številne družine, so dopisniki — v prvi vrsti naše marljivo učiteljstvo — smatrali za častno dolžnost, da preko »JUTRA« predstavijo slovenski javnosti rodnice in vzgojiteljice številčno močnih družin. Cela vrsta opisov pa je tudi poudarjala socialno stran in to pač upravičeno: saj ni čudno, da ne bi številna družina, pa naj bo s še tako skromnimi življenjskimi zahtevki, terjala toliko žrtev, da jih tudi krepka domačija ne zmore. In tako je natečaj »JUTRA« za materinski dan v veliki meri dobil tudi socialno obelježje.

Uredništvo mora zatorej odkrito priznati, da je komisija, ki ji je poverjen pregled dopisov o materah, uvidela, da samo tri nagrade ne zadostujejo. Tako si je nadelo nalogo, da priskrbi še nekaj denarnih nagrad, ki bodo posebno hudo prizadetim materam v priznanje in kolikor toliko v uteho.

Prav v teku zadnjega tedna je prispelo še precej novih dopisov. Da ne bi bila nikomur storjena krivica in da bi bile zlasti prve tri nagrade podeljene materam, ki jih res v polni meri zaslužijo pred drugimi, se je komisija odločila naprositi vse one matere, ki so prijavljene za naš materinski natečaj, naj blagovoljivo potrpeti do binokostnih praznikov, ko bomo poleg doslej razpisanih treh glavnih nagrad razdelili še nekaj drugih priznavalnih nagrad. Naj torej blagovoljivo spoštovane matere upoštevati, da je bilo treba rok nujno podaljšati zavoljo vestne proučitve vseh dopisov, zato bo pa število nagrad večje, s čimer bo namenu pač še v lepši meri ustrezno.

Izid natečaja bomo objavili v binokostni številki »JUTRA«, nagrade pa bomo razposlali tako, da bo denar v rokah onih, ki jim bo namenjen, že pred binokostnimi prazniki.

Seveda bomo tudi dopise še nadalje objavljali v nedeljskih številkah. Cela vrsta jih še čaka na objavo. Ker pa po razpisu poteče z današnjim dnem rok za vpošiljanje, opozarjamo spoštovane dopisnike, da bomo mogli upoštevati le še dopise, ki jih prejmemo do srede 17. t. m. Vsem, ki so se potrudili za naš materinski natečaj, se toplo zahvaljujemo in jih pozdravljamo.

Uredništvo.

14 otrok v zavedni uradniški družini

Hrastje-Mota, 26. aprila
Sredi Murskega polja pod vinorodnimi slovenskimi goricami stoji ob ravni beli cesti bela hiša, tuskulturno upokojenega inšpektorja finančne kontrole Franca Menharta in njegove zveste družice, soproge Franciške, skrbne in vzorne matere 14 otrok, kar je redek primer v uradniški družini. Od otrok, ki jih je dala mati domovini — 8 sinov ter 6 hčera — je umrl sin Rudolf v 8. letu starosti, pa še ta zaradi neke infekcijske v šoli dobljene bolezni. Sicer pa so bili in so vsi otroci čvrsti in zdravi, kakor je bil čvrst in zdrav rod, iz katerega sta izšla oče in mati.

V družini ni bilo običajnih bolezni in tako so se razvili otroci, danes že odrasli najmlajšemu je 28 let, fantje v čvrste korenjake — nekateri so pravzaprav gore — dekleta pa v brhke mladenke — tri od njih so danes vrle žene in kakor mati izvrstne gospodinjice. Za zavedno slovensko uradniško družino so bili v tedanji predvojni dobi težki časi. Težko je bilo skrbeti poleg borbe za vsakdanji kruh zraven še za vzgojo tako številne družine. Dolg in težaven je bil križev pot, ki sta ga prestala oče in mati na postajah Sl. Konjice, Brežice, Maribor, Gornja Radgona, dokler nista slednji v Hrastju-Moti, kjer sta se spoznala in začela, zopet našla v jeseni življenja. Toda kljub vsem težavam sta s svojim trudom, marljivostjo in vztrajnostjo dosegla za svoje otroke, da so se vsi po možnosti izštudirali in danes lahko s ponosom zreta na svoje sadove otrok, ki

zavzemajo kot notar, šolski upravitelj, učiteljica, trgovci in v drugih poklicih, odnose kot poročene ugledne pozicije. Vzgojila sta, kakor sta sama, tudi svojo dečo v zavedne državljane in neomahljive Sokole in Sokolice. Fantje so bili vsi vojaki ter so dosegli častniški ali podčastniški čin.

V prevratnih dneh, ko se je odločevala usoda naše severne meje so bili njeni fantje med prvimi, ki so stavili svoje življenje v prid obrambe od tujev teptane in ogrožene zemlje. Čeprav je materi takrat in že prej, ko je bilo treba iti še dalje na bojne poljane, krvavelo srce za svoje drage fante, pa se bila po drugi strani ponosna, ko so se tudi njeni »Jugovič« borili za svobodo domovine, za Jugoslavijo.

»Kakor za edince, tako sem se bala za slehernega svojega fanta. K sreči so se vsi vrnili, čeprav ne vsi tako zdravi kot so odšli, je dejala s solzami veselja in materinske sreče.

Prava slovenska in jugoslovenska mati. In je nadaljevala:

»Najsrečnejša sem tedaj, kadar imam zbrane okrog sebe vse svoje fante in dekleta, kakor zdajle — (bilo je prav za letošnje velikonočne praznike), »ko so pri meni Maks, Lojze, Ana, Berta, Jože, Ida, Marica in Roman. Škoda le da še ni Franje, Pavle, Janka in Rudija, ki so zaradi službe zadržani. Razen njih se razveselim posebej še vnukov in vnukinj, ki sem jim

bila, vajena otrok, vsem prva odgovoriteljica in vzgojiteljica...«

Kdorkoli je kdaj stopil v hišo te nacionalne družine, ne bo nikdar pozabil njene gostoljubnosti. V času svetovne vojne so našli v tej hiši gostoljubnost in zavetje in svojo drugo mater mnogi naši mladi fantje — Slovenci, pa Srbi in Hrvati. Tise Menhartove matere in očeta danes z vsem spoštovanjem spominjajo in ju ne bodo nikdar pozabili.

Vzgledni slovenski materi je danes 72, očetu pa 78 let. Toda, če bi zapisali 10 let manj, ne bi bilo to nobeno laskanje, kajti videti sta še mlajša. Ko smo gospoda inšpektorja prosili za recept za dolgo in zdravo življenje, je dejal med drugimi: »Živimo zmerno in uživamo zdravo in domačo hrano. Malo piti in kaditi ne škodi. Resno sam in tudi drugi še nismo bili bolni. Za navaden prehlad pa nam je zadostoval čaj iz domače lekarne. Česen je moj poseben prijatelj. Človek se mora vsak dan pošteno sprehoditi in spiti, še danes mi je po nekaj ur hoje v hribe ali doline kljub letom, ki jih ne čutim, malenkost. Službo sem izvrševal vestno 45 let. Z mamico imava poleg zdravja in zadovoljstva nas vseh željo, da bi bilo tudi to moje delo upoštevano ter da bi bila popravljena krivica (za kar se že dolgo upravičeno borim), ki se je zgodila s tem, da so me pri upokojitvi uvrstili med staroupučence.« Poleg zdravja, sreče in še dolgega življenja vzglednim staršem in vsej družini, želimo iz vsega srca, da bi se jim izpolnila tudi ta želja.

Za otroke in delo

Oni dan sta se zgledali v uredništvu — dopolne kmetica Ivana Likovičeva, popoldne pa delavka Marija Prešernova: Ali tu zapisujejo matere, ki imajo mnogo otrok? — Saj vem, da so me druge posekale, je dejala Ivana Likovičeva iz Tomišlja, a v našem kraju imam jaz menda največ otrok, zato sem pa prišla.

Ivana se je rodila leta 1885., poročila pa se je pred 36. leti. Imela je 19 otrok, umrla pa jih je 6. Trije imajo že družine, 7 pa jih živi doma in je najmlajši star 7 let. Likovičevi imajo v Tomišlju skromno domačijo in še čvrsta gospodinja meni, da jih je preveč pri skledi, kar pa tudi ni tako hudo. Vzgojila in zredila je tudi nečaka, ki je zdaj orožnik v Liki in prihaja vsako leto domov na dopust.

Ivanin mož je že preko 60 let star in bolezni ga tare. Zdej je v ljubljanski bolnišnici.

— Zdej so le našli, da tma raka, je mirno povedala žena, češ, zdaj vsaj vemo, kako je. Ivana je zdaj gospodar in vse v hiši se ravna po njenih navodilih.

— Kdo bo pa domačijo prevzel?, smo jo vprašali.

— O takih stvarih se z otroki ne govori, da ne pride med njimi do zdražbe. Kadar bo treba, bom že odredila.

Padla je beseda o čvrstosti našega rodu, ko je toliko mater, ki imajo po 15, 20 in

še več otrok. Ivana pa je v tem pogledu skeptična:

— Boste videli, čez 50 let bo treba take matere po svetu z lučjo iskati. Poglejte danes punce. Marsikatera dobi po neumnem in nepotrebnem otroku, drugič pa si svo stvar temeljito premisli.

Marija Prešernova iz Šiške pa je stara že 74 let. Tudi njeno življenje je bilo posvečeno otrokom in delu, a s trdim delom se mora še danes ukvarjati.

— Drugi so me nagovorili, naj se zglašim, je rekla ter pokazala staro, že vso preperelo rodinsko polo z župniškega urada, zraven nje pa listek, na katerega ji je

nekdo po vrsti napisal vse žive in mrtve otroke.

Marija se je rodila leta 1865 v Radomljah in že zgodaj je prišla za delom in za

služkom v okolico Ljubljane. Ko ji je bilo 23 let, se je prvič poročila. Vdova po prvem možu je že 35 let, po drugem pa 11 let. Imela je 16 otrok. Živi pa jih samo še 9 in imajo vsi lastne družine. Trikrat je rodila dvojčke in tudi prva sta bila dvojčka. Umrla pa sta takoj po porodu, da ju še krasti niso utegnili.

Pred dolgimi leti se je najstarejši sin izselil v Ameriko in za njim so pozneje šli še en brat in dve sestr. Dva sinova in dve hčeri živijo s svojimi družinami v ljubljanski okolici in vsi so reveži. Sinova sta čevljarja in mati je potožila, da so čevljarški mojstri danes veliki reveži, ker so jim tovarne vzele delo.

Marija Prešernova prebiva pri tujih ljudeh. Otroci so jo vabili:

— Mama, pridite k nam na kosilo, enkrat k enemu, drugič k drugemu! — Mama pa tega noče, ko vidi pri vseh svojih velikih revščini. Od otrok iz Amerike dobi od časa do časa kak dolar, mestna občina pa ji daje 75 din mesečne podpore. Odkar je drugi vdova, se preživlja kot postrežnica in perica. Se pred nekaj tedni je prala, potem pa je zbolela, a je prepričana, da se bo kmalu lahko spet lotila dela.

Kraljičeva mati je rodila 24 otrok, ostalo pa jih je petnajst

Na Igu, 1. maja
Pet minut od starodavnega lga stoji na malem vzvišenem gričku prijazna vasica Kremenca. Skromen domek na številki 6 je last Kraljičevih. Gospodar Anton Kraljič ter njegova žena sta vzredila ter vzorno vzgojila 24 otrok in to 13 sinov in 11 hčera, od katerih jih danes živi še 15. Razun najmlajšega Srečka, ki je star 19 let so bili prav vsi vojaki, od teh trije pri kraljevi gardi. Najstarejši sin Martin pa je padel v svetovni vojni na ruski fronti. Vsi so lepo zdravi, rdečelični ter pravi korenjaki.

Domačija ne zmore, da bi bili vsi doma ter se morajo tako nekateri preživljati v razniški poklici. Sin Tone je policijski stražnik v Ljubljani, pravi korenjak, Jakob služi rok pri kraljevi gardi, Lojze je mesar, Ciril mizar, Miha voznik, Janez je posestnik v Iški Loki, Marija je žena posestnika v Mateni, Ivana pa ji pomaga pri gospodarstvu, Jože, Pavel, Metod in Feliks oskrbujejo gospodarstvo, dočim vodita gospodinjstvo materi Pepca in Lenka. Najstarejša hčerka Francka pa je v Zagrebu.

Oče je star 82 let, mati 76 let in sta oba še zdravi grci. Prijetno je kram-

ljanje z očetom. Mož je zdrave narave ter bistrega duha in odličnega spomina. Bolan ni bil še nikdar v življenju. Bil je vojak ter ima še vedno v živem spominu zasledbo Bosne ter generala Filipovića. V jedi in pijači je bil zmern in le za potrebo. Na vprašanje, če kadi, pa je odgovoril, da kadi, odkar nosi hlače.

Možakar je ponosen na svojo številno družino, kateri ni para v vsem izjanskem okraju. Tudi mati je upravičeno ponosna na svoje številne otroke, ki jih je pošteno in skrbno vzgajala. Ta zakonski par je lahko za vzgled, tu se naučimo, kako je skrbeti za otroke kljub borni domačiji in skromnim dohodkom. Skrbna roditelja nikakor ne obupavata nad težkimi življenjskimi in gospodarskimi prilikami ter ne poznata nikakega tarnanja ali celo molodovanja. Oče le želi, da se prizna invalidska podpora za padlega sina Martina. Da bi pa z gledna zakonca na svoja stara leta zaslužila nekaj priznanja in podpore, o tem pač nihče med nami ne dvomi. Zal, družina nima slike, da bi jo mogli čitateljem tudi v podobici predstaviti.

Tajnik Francé.

Stoparjeva mati, 13 sinov in 4 hčerk

Rimske Toplice, v maju.
Nad prijazno smarjeto pri Rimskih Toplicah biva Stoparjevi, ki imajo pod zelenim bukovjem skromno domačijo. Nekaj orolov slabo rodovitne zemlje bi ne dalo dovolj živeža niti »modernim« židcem, vendar se preživlja tu ena najštevilnejših slovenskih družin. Hišni oče, Jožef Stopar, železniški zvanik se je leta 1908. po poroki z Marijo, rojeno Žužkovo stalno naselil na očetovem domu.

V 30 letih zakona je Stoparjeva rodila 17 otrok: 13 fantov in 4 deklice. Danes jih živi še petnajst. Eden je umrl v otroški dobi, drugi pa lani v 30. letu. Bil je sin Ivan, uradniški zdravniška Slatina-Radenci. Najstarejši in edina pomoč staršem je moral kloniti, jetika mu je izkopala prerani grob.

Leta 1929. sta se kot 13. in 14. otrok rodila dvojčka Aleksander in Tomislav. Tema je botroval pri sv. krstu pokojni Viteški kralj Aleksander. Zastopal ga je pri krstu polkovnik g. Voj. Dj. Kostić. Pri tej priliki je bila posneta pričujoča slika. Pozneje so se rodili še trije otroci, najmlajši Bogomir je v četrtem letu. Vsi otroci so zdravi in dobro razviti, le To-

mislov boleha že več let. Kadroviski rok so odslužili štirje, dva sta pa sedaj pod orožjem.

Stoparjeva preživlja tudi svojega 85 let starega očeta. Pri vsakem obedu sedi okrog mize še vedno 18 članov družine. Hraniti in oblačiti toliko oseb s plačo železniškega zvanika je več kakor umetnost. Na domu se pridelava nekaj koruze, fižola in zelja, vse drugo se mora kupovati. Hišna gospodinja nam je zaupala, da mora vsak tretji dan peti kruh in porabi mesečno 210 do 225 kg krušne moke. To je kruh, kje je vse drugo.

Obleči in obuti številno družino je druga velika težava, ki prizadeva Stoparjevo velike skrbi. 24.000 din sva že letos izdala za obleko in obutev otrok, pa ne bo dosti do jeseni, razlaga skrbna Stoparjeva mama. »Štirje bodo letos birmami, dobili smo botre pod pogojem, da vrnemo botrinstvo.«

Mati 17 otrok je povedala še tole: »V naši hiši ni vpitja in prepiranja otrok, vsi se ljubijo in radi drug drugega pomagajo. Vse imam rada in bova z možem storila vse, da jim poskrbiva udobnejše življenje.«

Na obisku pri Ahačevih v Knezdolu

Trbovlje, v maju.

Skoraj smo se že bali, da bodo Trbovlje zaostale pri nagradnem tekmovanju za materinski dan, ki ga je razpisalo »Jutro«. Te dni pa je potrkala na vrata naše podružnice v Trbovljah kmetijska žena, prav za prav še zelo čila in korenjaka, bila je Marija Ahačeva iz Knezdola nad Trbovljami. Zanimala se je, kaj je prav za prav s tekmovanjem slovenskih mater, ki obilujejo z največjim otroškim blagoslovom. Ko smo ji pojasnili,

da se je dosežaj oglašilo pri »Jutru« že mnogo mamic, ki štejejo lepo število dece, nam je ponosno pokazala sliko lastne družine. Obstrmel smo, ko smo našli od najmlajšega do najstarejšega kar sedemnajstoro deca.

Staroznana kmetija pri Zornu tam blizu Podmeje je dom Ahačevih. Domačija pa je kljub lepemu obsegu mnogo premajhna, da bi redila številno dečo in še tega in onega vnuka. Ko smo obiskali srečno mater na njenem domu, je bila s tremi hčerami na prostranem polju.

»Vse so domače,« pravi pri pozdravu, »pa še tam pod kozolecem dva malčka vnuka in še dva najmlajša sina, vsi veliki in mali pa mi pomagajo pri delu. Moč Filip je s konji v gozdu, fantje so pa pri rudniku. Na kmetih nam pride prav še toliko rok.«

V domači izbi nam je našla potem vse svoje miljenice, ki jih ni hotelo biti ne koma ne kraja. Po starosti gredo kakor orgle: Ivan 35 let, Alojzija 33, Jožef 32, Vinko bi bil trideset, pa je s 27 let umrl za hudo boleznijo, Marija 29 let — tu se je mati Ahačeva že zamislila; pravi, da že ne pomni več vrstnega reda številne obitelji, čeprav je še pred leti na uro in minuto vedela za starost svoje dece, »no, potem je bil iz prevega zakona še Stanko 28 let, Pavla 26, Viktor 25, Ludvik 24, Ančka 21, Julčka 19 let. V zakonu s sedanjim možem Filipom bi bila najstarejša Angela z 18 leti, da ni umrla že v desetem tednu. Filip je star 17 let, Edvard 15, Anton 14, Ladislava 11 in Dragica 10. Vsi so zdravi in čili ter pridno pomagajo pri domačem delu.« — Fantji, ki jih je že šest služilo pri vojaki, menda pri vseh rodovih orožja in v raznih jugoslovanskih garnizijah. Kakko jih je zredila in vzgojila? Pač ne prav lahko, a z dobro voljo jih je držala vse v pokornosti. Včasih seveda je bilo težko delati z enim malčkom pod srcem, drugim v naročju, tretjim ob roki... »Pa

svojčas,« pravi mati Ahačeva s ponosom, »smo bile žene kake korenine ter se nismo ustrašile ničesar. Takrat nismo poznale ne babe, ne rojstva ne porodnišnice. Od rojstva najmlajše Dragice sem bila telesno do skrajnosti odporna.«

In res se materi Ahačevi pozna telesna odpornost pri vsaki kretnji. Nikdo bi ji pri njeni sveži vedrini in še prav mladostni živahnosti, s katero nam je pripovedovala o veselju in žalosti, skrbih in pičlem kmetiskem razvedrilu v širokem krogu domačih, ne presodil, da stopa že v petinpetdeseto leto. Vsa je še čila in delu in skrbi za roditelje, ki izpolnjuje njeno življenje od mladih nog. Doma je bila sicer edinka, zato pa je potem, ko se je priženil prvi mož, poskrbela za čim številnejši blagoslov v lastni rodbini.

Kuhinja ji seveda zadaje čisto mnogo preglavic. Ni majhna red nasititi toliko lastnih kljunov. In vsi še zdijo ob domačem ognjišču. Že ob treh jutraj zanehti mati ogenj, potem pa ni kraja domačinskemu delu. Petnajst litrov prežganke in ajdovih žgancev za zajtrk, temu ob štirih jutraj, drugemu ob petih, onemu ob šestih. Štirje veliki hlebi kruha na dan, kopice zelja in krompirja za opoldne in zvečer. Kuha terja že kar hotelske lonce pa tudi lepe denarce, dasi je hrana skromna. Samo za peko kruha gre preko 130 kg moke na mesec, kje je potem še kuha, prazniki in drugo! Posestvo daje jedva polovico tega, kar potrebujejo,

vse drugo je treba drago plačati. No, odrasli hodijo na delo, da si že sami služijo kruh, a vendar jih je še cela vrsta pri materinem krilu, vse je treba prehraniti pa tudi — obleči. Obleka je seveda za Ahačeve težavno vprašanje. Ahačeva mama mora pač skoraj za vsak zajtrk krpiti hudo raztrgane hlače in krila svojih štirih solarkov. Spijo pa vsevprek, manjši po dva in trije v eni postelji in čunmati, starejši kar v skednju na slani, pozimi in poleti. Vsem streže od jutra do večera skrbna mati Marija. Tako vlada pri Ahačevih najlepša rodinska sloga, za katero bi jih marsikdo lahko zavidal. Otroci kar tekmujejo, kdo bo mamo imel rajši. Najstarejši sin Ivan, ki je poročen in stanuje pri sosedu, ne zamudi dneva, da bi se na povratku z rudarskega dela ne oglašil pri mami in malo poseled pri nji. Najbolj pa se okrog Ahačeve matere seveda smukajo vnuki, ki jih babica razvaja z vso nežnostjo. Vinko, najmlajši, je njen ljubljeneč, ki se je tudi ob našem obisku prikradel na njena kolena, da ga je mati Marija v spominu na dni lastne mladosti zazibala v sladke sanje... Včasih pa je Vinko tudi siten neobjenjenček in spet najdejo mati Ahačeva pravo besedo za plaho otroško dušo ter z vso nežnostjo privleče Vinka, svojega zapeljčka v varno naročje!

To vam je kratka slika iz dnevnega življenja, dela, razvedrila ter materinske sreče iz najštevilnejše rodbine v trboveljski dolini.

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Pravna

G. P. Sk. — Kot služkinja imate proti službodajalcu iztoženo terjatev na neplačani mezd. Kako se upošteva vaša terjatev pri razdelitvi najvišjega ponudka. — Ker je vaša iztožena terjatev na plači zapadla že prej, kot pa pol leta pred domikom nepremičnine novemu dražitelju, ne uživa prednosti pri razdelitvi najvišjega ponudka. Vaša terjatev bi prav verjetno prišla do poplačila v vrstnem redu vknjižbe. Prvenstvo bodo po dražbi iz najvišjega ponudnika izplačani predjimi radi morebitne prisilne uprave ter davki in druge javne davščine, zaostale v poslednjih treh letih pred domikom s triletnimi obrestmi, v kolikor jim gre zakonita prvenstvena pravica, in se plačujejo od zemljišča. Mezdo, zaostalo v poslednjem polletju pred domikom boste mogli dobiti izplačano v prvenstvenem redu takoj za prvenstvenimi davki.

I. T. SP. Pri pleskarskem delu je iz neopredelnosti počilo kristalno steklo na trgovskem portalu, kjer ste zaposleni. Lastnik odklanja primerno odškodnino. — Da se povrne povzročeno škodo, se mora vse postaviti v prejšnji stan in le, ako to ni mogoče, je plačati cenilno vrednost. Lastniku boste morali zaradi takega zakonitega dohodka nabaviti novo steklo ali mu ga plačati po vrednosti. V morebitni pravdi bi mu izvedenci ne mogli podati mnenja, ki bi bilo za vaš položaj ugodnejše. Najbolje je, da se z oškodovancem sporazumete. Delno razbito steklo je po nabavi novega vaša last in bi ga mogli morda in nekako novotiti, ako bi se dalo obrezati.

P. V. D. K. Radi bi dosegli odstranitev sosedovega čebelnjaka. — Kot lastnik svojega zemljišča je vaš sosed opravičen postaviti na svoje zemljišče čebelnjak. Menimo, da vas čebele iz čebelnjaka, ki je postavljen šest metrov od vaše meje, pač resno ne morejo ovirati v izvrševanju vaših lastninskih pravic. Močno dvomimo, da bi mogli zahtevati odstranitev sosedovega čebelnjaka in vam torej odsvetujemo, da bi začeli kako pravljanje. Ako si s sosedom morda nista sovražna ali zavidna, bi pa mogli z lepo besedo tudi kaj doseči.

R. U. M. Javite točen naslov radi vprašanja pokojnice!

B. B. L. J. Trgovci v Ljubljani vam grozi s tožbo, ker mu niste plačali obrov kupnine za dobavljeni stroj. V skrbah ste zaradi stroškov pravde. — Ker stalno prebivate v območju radovljiškega sodišča, mora trgovec vložiti zoper vas tožbo iz pravnega posla na obroke, le pri sodišču v Radovljici, ker znaša njegova terjatev din 3.200. — Ako bi vložil, kot vam pravi, tožbo v Ljubljani, jo bo najbrže sodišče že samo zavrnilo radi nepristojnosti. V primeru, da bi dobili vabilo k razpravi, naj vaš zastopnik ugovarja nepristojnosti, na kar bo tožba zavrnjena in bo moral tožnik plačati stroške za vašo obrambo. Četudi ste se ob naročilu blaga na obroke dogovorili s trgovcem in potnikom, da se prostovoljno podvzame sodišču v Ljubljani, je tak odgovor brez vsake obveznosti, ker ste kupili stroj za lastno porabo, ne pa morda za prodajo naprej. Pred sodiščem v R. se boste laže branili in predlagajte ogled stroja, če ne odgovarja naročilu.

L. M. ST. V pravdi ste podlegli in morali plačati nasprotniku visoke stroške, še več pa zahteva od vas za svoje delo vaš lastni zastopnik. — Ako se vam zdi, da terja vaš zastopnik za svoje delo preveč, mu morete predlagati, da naj predloži sodišču točen obračun svojih stroškov in predlaga, da sodišče odmeri, kar mu gre. Sodišče vas bo nato obvestilo s sklepom o višini vašemu zastopniku odmerjenih stroškov in je zoper ta sklep dopusten rekurz na višje sodišče. Vsak nadaljni pravni lek pa je izključen. Seveda je najbolje za vas, da tako odmerjene stroške plačate, ker bi si sicer naprtli le še večje stroške v primeru, da bi vas moral zastopnik ne plačilo tožiti.

Davčna

T. J. — M. N. S. — L. J. — Naš list je v številki 100 z dne 30. aprila t. l. objavil, da znaša uslužbenški davek od mesečnega dohodka 3.052 din (po zmanjšanju zakonskega odbitka) 149 din in da je poleg tega treba plačati še 1-odstoten državni doprinos. K temu pojasnilu moramo pripomniti, da je tiskarski škrat izpremenil znesek 119 din v 149 din. Zaradi jasnosti moramo še pristaviti, da 1-odstot, državnega doprinosu ni plačati od davčne osnove, to je od zneska 119 din, marveč od mesečnega dohodka 3.052 din manj 400 din, kar znaša 2.652 din. Uslužbenški davek z 1-odstotnim drž. doprinosom znaša torej 145.50 din.

A. K. — S. v. — Toliko zemlje imate, da na njej stoji jedva vaša hiša. Hlev je prazen. Z družino uporabljate dveje družinskih sob, kuhinjo, dve spalni sobi in dve kleti. Zena ima krošnjarsko obrt brez lokala. Vi pa hodite delat na kmetje, ker nimate lastne zemlje, da bi jo obdelovali. Od davčne uprave ste prejeli poziv za plačilo davka v znesku 140 din; prav tako pa bo davčna uprava še zahtevala. Vsaka prošnja za odpis ali za znižanje zgradarine je ostala doslej brez uspeha. Kaj vam je storiti, da se vam zgradarina zniža? — Vaša hiša žal ne bo mogla biti deležna davčne oprostitve, ker ne obdelujete lastne zemlje in ker se vaša žena bavi s krošnjarsko obrtjo. Po točki 15. čl. 32. zak. o neposred. davkih se namreč zgradarine oproste samo one zgradbe, ki služijo izključno kmetovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebivanje po vaseh in selskih občinah, davčna uprava je najemniško vrednost vaše hiše bržčas sama ocenila. Ker imate dve spalni sobi, je verjetno, da oddajate eno ob času sezone letoviščarjem. V ostalem pa je najbolje, da ob priliki priredbe zgradarine stopite k davčni upravi in jo prosite, da skuša z ozirom na vaše težke razmere najemniško vrednost vaše hiše primerno znižati. Če boste naleleti na uvidnevalnega referenta in če bodo vsaj nekateri razlogi govorili v vaš prid, vaša prošnja po našem mnenju ne bo mogla biti brezuspešna.

F. C. — T. Leseno kolibo imate, ometano s blatom, ki ste jo dali v najem svojemu sosedu, da spravlja v njej poljsko orodje. Ali vam je treba to zaradi odmere davka prijaviti? — Na vsak način! V smislu II. pripombe k čl. 60 zak. se od v najem danih zgradb, postavljenih iz lesenih kolov, brez čvrsto zidane temelja, ter ometanih z blatno plačevje rentnina v smislu čl. 69. zak. Ta davek se vam bo odmeril od na-

jemnine, ki jo prejimate od svojega sosedu. Tudi razpis odd. za davke min. za finance od 23. V. 1930, št. 38.274 potrjuje to načelo.

»Unika.« — Svojemu sosedu ste proti plačilu 8 odst. obrestni posodili večjo vsoto. Ker vam ni odplačeval niti kapitala niti obrestni, ste po svojem pravnem zastopniku proti njemu vložili tožbo. Da bi morali svojo terjatev, od katere ste zahtevali tudi plačilo obrestni, prijaviti radi odmere davni niste storili, ker obrestnega užitka sploh niste imeli. Davčna uprava zahteva sedaj od vas, da vložite rentninsko prijavo, čeprav sodišče v vaši pravni stvari še ni izdalo nobenega sklepa. Kako je davčna uprava zvedela za to terjatev, ki sodno doslej še ni bila iztožena? — Na to kočljivo vprašanje nam je zelo težko odgovoriti. Morda vas je kdo ovidil, kar bo brez dvoma imelo za posledico tudi davčno kazensko postopanje, ali pa bi proti vam uvedla davčna uprava, ali pa je prišla davčna uprava na sled vaših neprijavljenih terjati na kakršenkoli način pri sodišču. Davčne uprave so namreč v smislu razpisa oddel. za davke min. finance od 23. IX. 1929 št. 68.905, upravičene same zbrati podatke o honorarjih advokatov zaradi odmere pridobine. Možno je torej, da si je davčna uprava pri tej priliki zabeležila tudi vašo terjatev kot osnovo vaše pravde, za katero ste plačali svojemu pravnemu zastopniku toliko in toliko vnaprej, in da je te podatke porabila za podlago rentnine v vašem slučaju.

F. A. — N. — Otvorili nameravate ambulacijo za zobno tehniko in nas vprašujete, kolikšno pridobino vam bo treba plačati od tega obrata. — V smislu čl. 42 zak. so ambulacijo zobnih tehnikov uvrščeni v I. skupino. Po čl. 59. zak. plačujejo davčni zavezanci I. skupine 10 odst. osnovni davek od 100 din čistega dohodka in razen tega še dopolnilni davek od skupnega čistega dohodka vseh davčnih predmetov istega zavezanca, zavezanici temu davku v območju ene davčne uprave. Od osnovnega davka se odmerijo še običajni avtonomne doklade. Seveda bo vaš obrat zavezanec tudi splošnemu prometnemu davku. Lestvico dopolnilnega davka smo v naši rubriki že parkrat navedli, zato je ne ponavljamo. Dostavljamo le še, da se na dopolnilni davek ne pobirajo avtonomne doklade.

S. B. — L. J. Radi neplačanih davkov vam je davčna uprava zarubila več predmetov. Pred kratkim pa ste prejeli obvestilo, da bodo ti predmeti prodani na javni dražbi. Kaj naj ukrenete, da bi se prodaja ne izvršila ali pa vsaj za dogleden čas odložila? — Kakor povzemamo iz vašega pisma, vam davčnega zaostanka ni mogoče poravnati. Zato vam priporočamo, da vložite pri pristojni davčni upravi nemudno utemeljeno prošnjo za odlog plačila. Prisilno izterjavo sme namreč davčna uprava v smislu čl. 28 izvršilne uredbe odložiti le na ugovor ali po sami izprevidnosti izvršilnega oblastva: 1. če se je vložila prošnja za odlog; 2. če je verodostojno dokazano in na zakonu osnovana dolžnikova zahteva, da se mu odpiše davčni dolg, zaradi katerega se vodi prisilna izterjava; 3. če so se vložili zoper prisilno izterjavo osnovani ugovori; 4. če gre za izločeno tožbo, t. j. za tožbo o tuji lastnini zarubljenih stvari, se mora prisilna izterjava odložiti, kolikor se nanaša na predmete, o katerih se trdi, da so tuja lastnina.

M. J. L. J. Zena bi vam rada odstopila razne terjatve, pa vprašujete, kako mora izvršiti tak prenos. — Za prenos terjatve žene na vas, kot zakonskega moža, je predpisana oblika notarskega zapisa. Le pred notarjem boste mogli pravno učinkovito pridobiti njene odstopljene terjatve. Odstop v navadni pisni obliki bi bil pravno neveljaven. Po pravilnem odstopu obvestite tudi vse dolžnike.

I. B. B. Sv. Barbara. Radi vprašanja poravnave javite točen naslov!

Zdravniška

F. P. Bled: Neveščnost, na kateri trpite, je pogosta v vaših letih, letih fantazij, in je deloma tudi posledica vašega načina življenja. Kvarnih posledic za zdravje se vam ni treba bati, ker je to v vašem primeru več ali manj normalen pojav.

Gorenjec: Na notranji strani stegen je koža pordečela in srbi. — Verjetno gre za kožno bolezen, ki jo povzroča glivice. Pojdite zdravniku, ki vam bo to kmalu odpravil.

F. K. Ljubljana: Tožite, da imate zelo slab spomin, kar vas zelo ovira pri učenju. Pomoi imate pogosto izlive. — Slab spomin opažamo predvsem pri starejših osebah, pa tudi pri mlajših, ki trpe na boleznih, ki jih izčrpavajo, da niso pozorni. Lahko pa je ta stvar tudi prirojena. So ljudje, ki imajo izredno dober spomin, drugi pa zopet ne. Ako se počutite sicer zdravega, pride v poštev zadnja domneva. V tem primeru ne pomaga drugega kot dnevanja. Tudi na duh je mogoče ravno tako vplivati kot na telo. Glede ostalega si preberite odgovor pod šifro P. F. Bled.

I. G. R. Imate vnetje mehurja. Bili ste pri zdravniku, ki vam je dal več injekcij, pa se vam stanje ne izboljša. — Vnetje mehurja je včasih zelo trdovratna zadeva, posebno ako tiči vzrok vnetja v ledvicah. Vse to zahteva obsežne preiskave, ki je mogoča skoraj samo v bolnici. Svetujemo torej, da greste v bolnico, radi pregleda in radi zdravljenja.

SOS: 24 let ste stari. Že od nekdaj niste bili posebno odporni. Imate pogosto angino. Zdravnik vas je pregledal in našel, da ste sicer zdravi, da pa imate slab živčni sistem. Po odgovarjajočem zdravljenju se vam stanje ne bo izboljšalo. — Primerov kot je vaš, srečujemo v praksi zelo pogosto. Povsem vam verjamem, da zdravljenje ni dovolj uspešno. Pri tej bolezni mora namreč bolnik aktivno sam sodelovati. Ne stavišvate svoje osebe v center vsega dogajanja, ne gojite bolezni kot cvetlico v lončku! Izprežite za nekaj časa iz študija in uporabite ta čas, da okrepite svoje telo (kopanje, sport, telovadba, turistika). Vzpostavite s tem bo zrasla vaša samozavest, naka se bo vaše stanje sigurno popravilo. Obstaja še ena možnost. Omenili ste, da imate povečano ščitnico. Znaki, ki jih navajate, se deloma krijejo z znaki tkzv. Basedovove bolezni. Pojdite ponovno k zdravniku. Ako pri ponovnem pregledu ne bo mogoče ugotoviti nikake bolezni, zlasti ne Basedovove, postopajte, kot sem vam svetoval.

Mena: 50 let ste stari in imate že 5 let tipične težave, ki so pa postale zadnji me-

sec skoro neznosne. Da-li je potreben zdravniški pregled? — V vašem primeru, po mojem mnenju, vsekakor. Na razpolago imamo dovolj in uspešnih sredstev.

Sumnja: Kdaj se lahko sigurno ugotovi nosečnost? — Absolutno sigurni znaki nosečnosti, so znaki s strani ploda (gibanje plodov srčni utrip). Znaki pred tem časom (pred 4½ meseci) so relativni, vendar v zelo visokem odstotku verjetni.

M. L. Vprašujete, da-li je priporočljivo zdraviti umobolne z insulinom? — Z injekcijami insulina se dajo doseči pri nekkih vrstih umobolnih zelo lepi uspehi. Da-li prihaja tovestno zdravljenje v poštev v primeru, za katerega sprašujete vi, pa mora odločiti psiholog.

C. M. B. Ako vam ne pomaga proti potenju salicilni prašek, vzemite 3% formalin-alkohol.

Bolest: Vaš mož je bolan na pljučih. Vprašujete, kako je uporabljati preparat ektabin. — Zdi se mi, da hočete uporabljati ta preparat brez vednosti zdravnika. Svetujemo torej, da se najprej posvetujete z zdravnikom, da-li je ta preparat sploh potreben. V slučaju, da je potreben, vam bo že on dal točna navodila glede uporabe.

Mladost: Močno ste poraženi po nogah, tako, da se sramujete nositi kratke hlače. — Ker ste možki, odpade vsako zdravljenje. To vendar ni za moškega noben kozmetični defekt, preje obratno!

Koroško: Glede jecljanja vam svetujemo, da se obrnete na specialista za bolezni grla.

P. v. N.: Obširnejši odgovor na vaše vprašanje dobite v tozadnji brošuri, ki je izšla pred kratkim. Informirajte se v kakšni večji knjižnici!

Pospneje žili: O tej bolezni sem že toliko pisal, da ne bom ponovno opisoval znakov, temveč se omejujem samo na splošne nasvete. — Svetujem, da živiate bolj rastlinsko hrano, 1–2 tedensko pripravljate post, odnosno samo 1 liter mleka dnevno, ali pa 1 liter kompota, razdeljeno na več dnevnih obrokov. Jediti naj bodo v ostalem malo soljene. Po taki hrani se boste kmalu počutili boljše, zlasti ker se kmalu zmanjša krvni pritisk. Skrbite tudi za redno odvajanje!

I. B. Zalec: Imate kronični revmatizem, ki ga zdravite že več let, pa skoraj brez uspeha. — Nič ne pišete, v kakšnem stanju so vaši zobje in nebnice. Votli, gnili zobje in pogoste angine so čisto vzrok revmatizmu. Svetujemo torej predvsem točen (po potrebi tudi rentgenološki pregled) zobovja in nebnic in ako je potrebno seveda tudi strokovno zdravljenje. Poleg tega nadaljujte z dosežanimi zdraviljem (toplice, zdravila).

J. B. Beograd: Po vašem opisu sodeč se mi zdi, da požirate pri pitju in jedi zrak. Priporočam, da jeste počasi in sicer v glavnem bolj tekočo hrano. Jediti, ki napenja: fižola, graha, svežega kruha ne smete uživati.

Kmetijska

Radičeva solata

M. L. Ok. Že par let gojimo radič. Jemoga pa le spomladi. Pozneje postane tako grenak, da je skoro neužit. Kako moramo ravnati z radičem, da bo vse leto okusen? — Radič sejemo lahko dvakrat in sicer zgodaj spomladi, ali jeseni. Spomladi posejan radič je treba dobro zalivati in prežeti, čim zraste par cm visoko. Zgodaj v jeseni posejan radič pa mora že do zime zrasti, naka ga nekoliko ognemno z listjem ali suhim gnojem. Ko prestane mraz, radič odgrnemo in dobro pregrajamo, da se zemlja zrahlja. Dajalje ga prežanjamo, kot onega, ki smo ga sejali spomladi.

Kar se tiče zemlje, je radič zelo skromen, vendar je pridelek na dobro pognojeno zemljo vsekdar mehkejši in slaši. Če hočete, da bo bujno rastel, ga parkrat letno polijte z gnojnico, ali pa z raztopljenim čilskim solitrom.

Por važna zelenjad

P. G. Lj. Por poznamo le po imenu, pravijo pa, da je zelo užitna zelenjadna rastlina, ki dobro prežimi na prostem. Svetujete mi, kdaj ga je treba sejati in kako ravnati z njim, da bo lahko brez kvara prezimil. — Por se seje spomladi na prostem v vrste po 20 do 25 cm narazen. Ko rastline dorastejo, jih razredčimo tako, da so 6 cm oddaljene druga od druge. Izrite rastline presadimo zelo globoko, ostale pa ognemno z zemljo precej visoko. Čim globlje je por posejan, lepše gomolje napravi.

V krajih, kjer ne zapade dovolj snega in je ostra zima, se mora por izkopati in prenesti v klet med zemljo ali pa ga morajo prekriti s slamo. Sicer pa kakor omenjeno, por zelo dobro prežimi in bo pri vas lahko ostal vso zimo na vrtu.

Por je zelo priporočljiva zelenjava. V teku leta ga rabijo kot začimbo za juho, na pomlad pa kot prikuho mesto zelja ali ohrovtu.

Koruza po ozimni pšenici

Ig. Radi bi vedeli, kaj se najbolj splača sejati po žetvi pšenice, koruza za silažo ali kaj drugega.

Niste nam sporočili kakega plodoreda se držite pri obdelavi vašega polja, zato vam je težko točno svetovati, kaj naj setete. Če niste pšenice sejali za koruzo, lahko sejete koruzo za silažo, in sicer morate zorati in posejati takoj, ko je pšenica požeta. Koruzo sejte dosti narazen 60 × 40 in jo požanjite, preden postane rjnzne trdo in zrežite. Seveda morate imeti za pripravljanje kisle krme potreben silos. Intenzivno pa boste izkoristili zemljo, če posejete inkarnatko in strniščno repo, ki je tudi dobra za silažo. Tako imate v jeseni za krmiljenje repo in pašo mlade detelje, spomladi pa zgodaj košnjo detelje. Z inkarnatko se zemlja dobro pognoji z dušikom, radi globoke obdelave pred setvijo, pa se uniči mnogo plevla na njivi.

Priprava bordoške brozge (galice)

J. R. K. Ker vaši sosedje bordoško brozgo pripravljajo različno, nekateri vlijavo raztopino galice v apno, drugi spet obratno in tudi vi sami ne veste, kako je pravilno in boljše, želite pojasniti.

Navedli vam bomo primer, kako se pravilno sestavi 1% bordoška brozga. V škafu raztopite v 50 l vode 1 kg modre galice, v drugem večjem pa 1 kg živega (ali dvakratno količino gašenega) apna in ga raztopite. Nato vlijavte v tankem curku raztopino galice v raztopino apna in ves čas mešajte. Skušnje so namreč pokazale, da je lepšivost brozge na listju in njeno delovanje večje, če postopamo tako in ne vlivamo apna v galico, kar se čisto dogaja. Da niste vzeli preveč apna,

kar bi listju škodovalo in zmanjšalo učinkovitost brozge, preiskusite brozgo z belim fenoltaleinovim papirjem, ki ga dobite v vsaki drogeriji ali lekarni in ki mora bledo pordečiti, če je brozga pravilno sestavljena.

Bramorji

R. J. Lj. Kje je dobiti barijev fluosilikat za pokončevanje bramorjev.

Barijev fluosilikat je pri nas za enkrat še malo rabljeno sredstvo, ker ga ljudje niso poznali in ga trgovine zato še nimajo dovolj na zalogi. Trgovina s kemikalijami Kamsky na Krekovem trgu nam je sporočila, da ga dobi v enem tednu, ker ji je zaloga pošla, stal pa bo 1 kg približno 65 din. Zaintresirali bomo za to sredstvo tudi Kmetijsko družbo in upamo, da vam ga bo tudi tam v bližnji bodočnosti mogoče nabaviti.

Kuhana krma za svinje

A. Z. v. Pr. Začel sem gojiti prašiče; ženska, ki jih oskrbuje, pravi, da jim mora vso zeleno hrano kuhati, češ da sicer ne bodo dobro rastli. Sosed, ki je pravil kmet in celo absoluten kmet, šole, pa pravi, da je uspeh večji, če se poklada kar sveža surova krma. Prosim še z vaše strani pojasniti, kaj je ugodnejše?

Prašič je že po svoji naravi priučen na surovo krmo. Vsi dosežani poizkusi pri nas ali kjerkoli v tujini so dokazali, da je surova krma mnogo večje vrednosti za svinje kakor kuhana. Mlada zelena krma se s kuhanjem naravnost pokvari, saj gre vse na vodo. Poleg tega se s kuhanjem uničijo v krmi vitamini in druge koristne snovi. Se ljudem priporočamo uživanje surove hrane, pa bi ravnali nasprotno pri prašičih? Tudi seklati krme ni dobro, le kar celo dajte, saj imajo svinje večje veselje in gotovo tudi užitek, če smejo dobro gristi.

Krmo kuhajo in režejo na male kose starokopitni ljudje, brez prakse, ki jim pa ne smemo slediti. Po odstavitvi krmimo prašiče še nekaj tednov s hrano kot za časa sesanja, nato pa jim polagoma dajemo po malo zelene krme. Če je le mogoče, naj gredo mlade svinje na pašo, kar bo njihovu razvoju in zdravju samovo v korist. Prašičem torej svežo, surovo krmo!

ŠAH

Kakor je razvidno iz uradnega programa, bo dvanajsto mesto v turnirju v Stuttgartu zasedel sudetsko-nemški mojster Gilg. Češki listi pa poročajo, da se bo turnirja udeležil tudi Foltys. Mesto dr. Napolitana igra Staldi iz Brindisija. Prvo kolo se igra danes od 15–19, nadaljnja dnevno od 14–18, in 20–24, do vključno 25. t. m. Istočasno z mednarodnim turnirjem se bo vršil v Stuttgartu tudi turnir za nemško damsko prvenstvo, dalje občni zbor Velikonemške šahovske zveze in finalne tekme za klubsko prvenstvo Nemčije. — V mojštrskem turnirju dajejo računi na podlagi rezultatov zadnjega časa najboljše izglede nemškemu prvaku Ellis-kasesu, ki je lani zmagal m. dr. na nemškem prvenstvenem turnirju ter v Noordwijku in je nedavno v matchu porazil Bogoljubova. V borbo za prvo mesto z njim bo verjetno posegel naš prvak, vlemojster dr. Vidmar, kakor kaže tudi zagrebški rezultat. Zanj pa je težje staviti točnejšo prognozo, ker je tekmo leta dni igral samo na turnirju v Zagrebu. Na tretjem mestu bi bilo še najbolj sigurno pričakovati Bogoljubova, kljub nekaterim neuspehom v zadnjem času. Za nadaljnja mesta pa je situacija manj jasna. Tu se bo vršila borba najbrž med Richterjem, Kieningerjem, Gilgom oz. Foltysom (ki sta približno enako močna) ter morda Spancem dr. Reyem. Slednji sicer že nekaj let ni igral na turnirjih, preje pa je veljal za zelo dobrega mednarodnega mojstra.

Medklubske tekme za državno prvenstvo, ki jih prireja Jug. šah. savez, se začnejo danes. Ker organizacija po predpisi še ne funkcionira, je organiziral savezni odbor tekmovanje v lastni režiji. Tekmujoči klubi so razdeljeni na pet skupin. V prvi, ki jo tvorijo slovenski klubi, sta se javila samo Ljubljanski in Celjski š. k. za tekmovanje, (Ista dva pa sta se kvalificirala tudi v medklubskih tekmah Slovenske šahovske zveze za finale, ki bo v kratkem odigrano. Celje je v semifinolu porazilo UJNBZ – Maribor, ki je preje izločil Mariborski š. k.). V drugi skupini, ki jo tvorijo klubi Dunavske banovine, nastopajo 4 klubi, istotako v tretji za Moravsko banovino. Savska banovina ima z 8 klubi dve podskupini, peto skupino pa tvori 7 beograjskih klubov. (Tudi ti so že odigrali med seboj vse tekme po turnirskem sistemu za prvenstvo Beograda) in zmagalo je močno moštvo P. t. t., ki ga vodi mojster dr. Trifunović. Državni prvak B. š. k. je iz tega tekmovanja izstopil. Sedaj pa se bodo vse tekme pod kontrolo J. š. saveza vršile ponovno.

Ljubljanski š. k. bo svoj izredni občni zbor nadaljeval čez 14 dni.

Za olimpiado v Buenos Airesu, (za katero sicer še vedno ni točno znano če se bo vršila), se je z dovoljenjem Velikonemške šahovske zveze javilo tudi češko moštvo. Poljska najbrž ne bo sodelovala, istotako Nemčija.

Thomas je s 16 iz 19 točkami zmagal na zelo močnem prvenstvenem turnirju City of London Chess Club-a. S tem je 17-letni osvojil prvenstvo tega najmočnejšega angleškega kluba, ki pa vsled fuzije z novim Chess Centrom v kratkem neha obstojati.

Damski gambit.

Bell: Keres. Črni: Najdorf.

(Margate, 7. kolo, 19. aprila.)

1. d2–d4 Sg3–f6
2. c2–c4 e7–e6
3. Sb1–c3 d7–d5
4. Lc1–g5 Lf8–e7
5. e2–g3 0–0
6. Sg1–f3 Sb8–d7
7. d4:5

Ostala nadaljevanja, ki so tu običajna (Dc2, Tc1, Ld3), so že tako raziskana, da se je po njih včasih že zelo težko izogniti remisju. Zato poskusimo Keres za izpremembo takozvano »menjalno varianto«, ki je v turnirjih manj igrana. Varianta da izrazito pozicijsko igro.

7. — e6:d5
8. Lf1–d3 c7–c6
9. Dd1–c2 Tf8–e8
10. h2–h3

Beli še čaka z rohadom, najbrž da bi po eventualnem oslavljenju igral 0–0–0 ter začel nato z napadom na kraljevo krilo. Poteza v partiji pa pomeni lahko izgubo tempa.

10. —

11. 0–0

Na en ali drugi način mora črni res poskusiti razbremeniti pozicijo, ker damskega lovca ne more dobro razviti. Mnogo učinkovitejši pa je v sličnih pozicijah Šamischev sistem: g6, nato Sf6–e6–g7 in potem Lf5. Črni med drugim s tem doseže zamenjavo svojega damskega lovca, ki zlasti po 10. h3 nima velike vrednosti, poleg tega pa tako najhitreje spravi še skakača na polje d6, ki je v tej varianti posebno važno.

12. Lg5:e7

13. Ta1–b1

Tipični načrt v tej varianti, ki ga pripravlja poteza v partiji, je napad belih kmetov na damskem krilu, ki eventualno izsilil oslabeitev črne pozicije kmetov (na pr. oslabilenega kmeta na c6 ali b7).

13. —

14. b2–b4

Črni je z 11. Sb5 itd izgubil precej časa, toda še vedno je najbrž šlo g6, nato Sf8–e6–g7 in Lf5. Tako pa črni nima protigre in se mora zadržati popolnoma defenzivno.

15. Sc3–a4

16. Sa4–c5

Tudi Lb4, fe4, 17. Sd2 bi že dalo prednost. Po f5 bi bili potem vsi črni kmeti je fiksirani na poljih črnega lovca.

16. —

17. —

18. —

19. Sf3–d2

Tu je bila seveda prilika za Lg6, kar bi še vedno olajšalo črno pozicijo.

20. b4–b5

Z zamenjavo doseže črni razmeroma še najugodnejšo pozicijo kmetov.

21. a4:b5

22. Dc2–b3

Naša ženska stran

Otilija Špur:

Mati

Prosili so me, naj napišem kaj lepoga za tvoj dan. In zdaj iščem po svojem in tvojem življenju, da bi našla v njem nekaj lepega. Vprašali me boste, čemu najprej po svojem življenju? Mati in jaz veva...

Trideset in devet let ne živim več ti sama. Tvoje življenje je postalo last onih, ki so se rodili iz tebe. Dvajset in osem teh let pripada že tudi meni — kakaj iz dneva v dan gledam, kako malo ti je do svojega življenja in kako dragoceno se ti zdi moje.

že zaradi mene same ti je v strahu in skrbi sedemkrat zakrnavelo srce. Sedemkrat si od svojega srca odtrgala kosček in mi ga — vsega vročega — dala na pot, ko sem se poslavljala od tebe. In daries, ko sem spet pri tebi, bije tvoje srce v enaki meri zame, kakor nekdo.

Sedemkrat sva se poslavljali — vselej brez tistih ceremonijalnih poljubov na desno in levo lice in brez objemov, kakor so v navadi pri dobro vzgojenih ljudeh. Trd stisk izmučene in žuljave roke, globok pogled iz oči v oči, da bi si za vedno vtisnili

Vsa ta vrsta let je bila do dimes zakrita očem ljudi, kakor je zakrit pod trdimi skalami izvor Savice. In kakor si ta s težavo utira pot med pečinami, dokler se končno ne prikaže v veličastnem slapu — tako si se tudi ti, moja mati, borila s kruto usodo življenja v večnem stradanju kruha, ljubezni in pravice. Danes pa, na Materinski dan, so prišli ljudje, da bi pogledali v tvoje življenje.

Na deveto mesto si me postavila izmed trinajstih svojih otrok. Vzajala pa si me iz isto ljubeznijo in skrbi, v večnem pomanjkanju vsega, kakor vse moje brate in sestre.

V trpljenju in trdih preizkušnjah, skaterimi ti življenje ni prizanašalo, si postala mučenica in svetnica.

ti najini podobi v srce — blagoslovljena voda, s katero si me poškrbila na čelo in križ, ki si mi ga napravila s tresočo se roko — to je za hip olepšalo zunanost slovesa. A to, kar se je dogajalo v najini dušah, je bila samo najina zadeva.

Ločitev je bila neobhodna. Kruha nam je primanjkovalo in morala sem iti, da bi napravila prostor najmlajšemu, ki si ga malo prej položila v korito.

Tvoji lasje so začeli siveti. Skrbi so ti razbrazdale čelo in lica. Trdo delo je vtisnilo tvojim rokam svoj črni pečat. Samo tvoje srce je ostalo neizpremenjeno in ko se nasmehneš, je tvoj smeh prav tak, kakršen je bil pred trideset in devetimi leti, ko si se sklanjala nad korito, ki je v njem ležal tvoj prvi otrok.

Mati (sonet)

Vsa usta tvoje hvale so prepolna, z bobnenjem sijem se tvoj dan proslavlja, z besedami se vse glasno postavlja, vsa naša srca so od tebe bolna.

Ti žene si pogoj in izpolnjenje, vsi umneži stoletja že trdijo, da laže k tlom s pestjo nas vse tiščijo, ki si in ki jim nisi v dopolnjenje.

In vendar mlada brez potrebe umiraš, ko te ročice drobne še želiš, neposvečena si obraz zastiraš.

Tvoj sad po cestah lačen, strgan bega, v posmeh slavilcem mu oči kričijo krlik brez glasu, ki jim do srca ne sega.

Erna Musar

Slovenska sekcija Jugoslovenske ženske zveze priredi v nedeljo 14. t. m. ob 11. v mali dvorani Zvezde (I. nadst.) proslavo materinskega dne s predavanjem ge. Dore Vošnjakovice »Materino delo za narod«. Vabimo naše žene, da se v čim večjem številu udeležijo proslave.

Položila je roki pod glavo in se zastrmela v strop. Ena izmed sedemdesetih žena, ki so ležale v sobi, je v snu zavzdihnila. Ancine misli so se pogrezale v preteklost, razkravale so sedanost in vprašujoče tipale v bodočnost. Toda se ob najgorenjšem spominu, ob najtesnejši bojazni pred bodočnostjo se ji je srce nasmehnilo sprčo zavesti, da zdaj ni prav nič več sama; njeno življenje ni več brez smisla in brez vsebine, zdaj ima nekoga, za kogar se ji bo izplačalo živeti.

Ob tej misli se je nasmehnila in zadelo se ji je, kakor da je prišla skozi zaprta okna v sobo pomlad in jo vso napolnila z dišečim vonjem...

Sta'a je vrh griča. Ona in njen otrok. Ni ga videla, toda natanko je vedela, da stoji le korak oddaljen od nje in z njo vred posluša godbo, ki prihaja iz bližnje vasi. Se nikoli ni slišala takih zvokov — tako mehkih in polnih. Bilo ji je, da bi zajokala, da bi razpela roke in zavriskala. Godba pa se je počasi oddaljevala, z njo vred pa tudi njen otrok, ki mu je zdaj privrkat videla v obraz. Videla je le njegove oči. Široko razprto in sive so gledale v daljavo, kamor se

Tedenski jedilni list

Kako bi kuhala, če...

PONEDELJEK. Obed: Mavrova juha. Biftki, garnirani s pečenim krompirjem. Solata. Rozinove plošče. Večerja: Špinačni narastek z gnjatjo. Solata.

TOREK. Obed: Beluševa juha. Teletji jezik v pikantni omaki. Testeni polčki. Orehova rulada. Večerja: Fasirani goveji rezki. Solata.

SREDA. Obed: Na juhi riž z graham. Govedina garnirana s svežim graham, kolerabami in ocvrtim krompirjem. Podložen rabarbarin kompot. Večerja: Rižot s teletino.

ČETRTEK. Obed: Na juhi jetrni ponvičnik. Lovsko meso, garnirano s maslenim krompirjem in vložnimi kumaricami. Čokoladni puding. Večerja: Teletji kroketi. Solata.

PETEK. Obed: Ribja juha. Por z mas'om in drobitnicami kakor beluš. Ocvrte sardele. Solata. Jabolčni zavitek. Večerja: Postna sagova juha. Kuhane ribe z majonezo.

SOBOTA. Obed: Na goveji juhi jetrni cmoki. Govedina garnirana s špinašo in

praženim krompirjem. Rižev narastek. Večerja: Volovski gobec v solati. NEDELJA. Obed: Na juhi žlikrofi. Pljučna pečenka garnirana s ocvrtimi mavrohi. Solata. Varšavska torta. Večerja: Panirane teletje kotlete. Svež grah. Solata.

Kako moram kuhati, ker...

PONEDELJEK. Obed: Bela fižolova juha z rižem. Pljučne culice. Čespijev kompot. Večerja: Makaronovo meso. Solata.

TOREK. Obed: Grahova juha z ječmenčkom. Mesna štruga v kratki omaki, obložena s krompirjevim pirejem. Večerja: Ajdovi žganci. Mleko.

SREDA. Obed: Na juhi rezanci. Govedina s praženim krompirjem in paradižnikovo omako. Večerja: Zdrobov praženec. Čespijev kompot.

ČETRTEK. Obed: Juha iz rumene kolerebe s svinjskimi parklji. Kisla repa. Krompirjevi žličniki. Večerja: Špinačni štrukli.

PETEK. Obed: Postna panad'ova juha. Sirovi cmoki iz krompirjevega testa. Večerja: Široki rezanci z orehi.

SOBOTA. Obed: Na juhi testeni grah. Govedina z lečo v solati. Palačinke. Janjčja drobnjav. Krompirjeva polenta.

NEDELJA. Obed: Na juhi riž s svežim graham. Zavita sočna pečenka v omaki. Voden žličniki. Buhtički. Večerja: Vrvice z omako od sočne pečenke. Solata.

Obleke iz vzorčaste svile

Često je črpala moda svoje najboljše in najlepše ideje iz bogatega zaklada, ki ga nudi očem narava. Razkošje poletnih cvetličnih gred, pestro razcevlj travniki, skladno in učinkovito pomešane barve poletja so nedvomno služili modi za vzor, ko je uvedla v promet s cvetličnimi vzorci natisnjene, raznobarvne svile. Lahkotnost in okusna pestrost teh novih tvoriv pa se je ženskemu svetu tako silno priljubila, da si zadnja leta skoraj ne moremo več misliti prave poletne mode brez vzorčastih svil. Seveda se vzorci od leta do leta izpreminjajo, po obliki, velikosti in barvah, vendar ne toliko, da bi lanskoletna vzorčasta obleka že nasprovala letošnji modi.

Letos moderne vzorčaste svile se odlikujejo po gosto natisnjenem vzorcu v lepih, harmonično se prelivajočih barvah. Poleg srednje velikih vzorcev so moderni tudi prav drobni imprimeji, prav tako pa tudi svile z izredno velikim, cvetličnim vzorcem, ki pa se seveda podajajo le visokim in vitkim postavam. V mnogih novih imprimejih prevladujejo rožnati in vijoličasti toni, ki so tako značilni za letošnji barvno lestvico.

Se vedno so moderne sestave vzorčaste svile z enobarnim tvorivom, prav tako pa tudi kombinacije dveh kontrastno barvnih vzorčastih svil z enakim vzorcem. Na temnih vzorčastih oblekah bomo letos videli mnogo belih garnitur iz svile, tila ali čipk, ki tako prijazno laskajo obrazu in ki vrhu tega storiijo obleko bolj svežo in mladostrnejšo. V modi ostanejo tudi imprimeji s progastim cvetličnim vzorcem in prav tako imprimeji s karirasto vtisnjenim rožastim motivom.

Nove vzorčaste obleke so po zadnji modi široko zvončasto krojene. Nekatera krila so vrhu tega še nabrana in učinkujejo s svojo bogato širino kakor ogromne cvetlične čaše fantastičnih, raznobarnih cvetov. Posebno ljubke pa se zdijo plisirane vzorčaste obleke, ki jim morda letos posveča mnogo večjo pozornost, kakor lani.

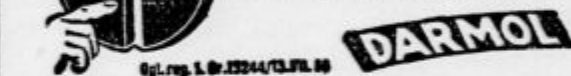
Nekatere obleke iz imprimeja so po životu drapirane ali nabrane, da bi z vsimi sredstvi izkoristile bogati učinek barvaste vzorca. Tako ima na primer obleka iz progaste vzorčaste svile na naši skici na životu dva prekrizana drapirana dela, ki se mehko ovijata krog vratnega izreza

in spodaj prehajata v pas. Učinkovitost te elegantne obleke še povečajo v različnih legah sestavljene proge (1. skica).

Pri naslednji obleki je posebno poudarjena zvončasta širina krila. Tu sta v itak široko krojeno krilo vstavljena še dva kliznasto krojena dela, ki obseg krila spodaj še povečata. Takšno krilo moramo podpreti s štrlečim spodnjim krilom, da je učinek

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

popolen. V nasprotju s krilom je život jako preprost, kraši ga svetel ovratnik, na rokavih pa opazimo enake svetle manšete (2. skica).

Jako elegantna obleka iz drobnega imprimeja ima široko, plisirano krilo in kratak bolero iz enakega imprimeja, dočim je zgornji del obleke izdelan iz enobarvne svile. Iz enake, gladke svile so tudi triogelni reverji na boleru in pa dolga, ozka

Impraise - danški salon

Impraise - danški salon. Impraise - danški salon. Impraise - danški salon.

pentlja pod vratnim izrezom (3. skica). Obleka z velikim, rožastim vzorcem učinkuje povsem starinsko s svojim širokim pasom, ki ima obliko malega steznika in s svojim drobnim okrasjem iz ozkih volančkov na žepih, na manšetih in na ovratniku. Život se temo oprizne telesa, široko krilo pa je sestavljeno iz več zvončastih delov (4. skica).

Križasto vzorčasta obleka na naši skici ima posebej krojen, srednji del, ki drži krilo in pa lahko nabrani život. Obleka je prepasana s črnim žametnim pasom in ima podolgovat, ozek ovratnik (zadnja skica).

Modne posebnosti

Neredko dosežemo z najbolj preprostiimi sredstvi izredno eleganten učinek, saj nam moda vsako leto ponuja več lahko izvršljivih možnosti, kako naj z malenkostmi obogatimo svojo garderobo. Letos učinkuje izrazito modno kombinacija širokega, karirastega krila s črno jopico, ki smo ji prišle pentljo in manšete iz enakega karirastega blaga, dočim mora biti okrogli dečji ovratnik iz belega pikeja. Elegantna in vendar silno preprosta modna posebnost je tudi bluza iz progastega satina v zvezi s ploščatim klobukom iz enakega satina. Takšna bluza z odgovarjajočim klobukom bo vsakemu, tudi najbolj navadnemu pomladnemu kostumu dala izredno apartno noto.

Anco po razkuštranih laseh in se tiho oddaljila.

Anca se je ozrla po sobi in videla, kako je na vsaka matorine prsa prisesan otrok in pije iz njih življenje. In začutila je težo v lastnih in obšla jo je divja bolečina. Pokrila se je preko glave in solze so pričele polzati preko njenih lic na belo blazino...

Komaj je zazvonilo poldan, je že prišel prvi obiskovalec — mož žene, ki je povila dvojčka.

»Že več?« ga je pol plaho, pol veselo vprašala žena.

»Da, telefonirali so mi v pisarno, se je zamejal mož.

Oba sta za trenutek pomolčala. In kakor bi ugani njene misli, se je znova nasmehnil: »Kjer sta dva, bo imel prostor tudi trenji.« In rahlo je poljubil oba svoja najmlajša, ki sta ležala na postelji poleg svoje matere.

Prihajali so novi obiskovalci. Možje, sestre, matere. Prinašali so cvetja, in drobnih daril, da bi poudarili slovesnost in radost in morda tudi tiho skrb radi novega človeka, ki se je rodil.

Anca bi rada ležala nekje v tišini, čisto sama, da bi lahko izokala svojo bolečino, če se bolečina sploh da izjokati... Toda obiskovalci so prihajali. Zdaj je vstopil spet nekdo. Drobna mož v črni, ponošeni obleki. Plaho je pogledal po sobi in se je obrnil, da bi odšel, ko ga je poklicala žena, ki je ležala v postelji poleg Ance. Mož je vzel stol, ga postavil k ženinemu vzglavju in sedel. In ta žena, ki ni dosegla izpregovornosti niti ene besede, je zdaj postala zgovorna.

»Kako je doma? Je vse v redu?« je silala Anca njena skrbna vprašanja.

»Da, nič ne skrbi!« je odgovarjal mož in se smehljaj, kakor da ni povedal tako, kakor je mislil. In žena je spraševala dalje, kakor da je s'utila njegov pravi odgovor: »Ali vam zadosti skuha? Moke se ni zmanjkalo? Ali jih umije, predno gredo v lovo?... Maničin prst se je že zacelil? Je šlo?...«

»Zena je spraševala, spraševala...«

Anca je nehoti prisluškovala in štela imena otrok. Naštela jih je sedmero.

»Si ga že videl? V prvi postelji leži. Ne, ne na oni strani — tu, poleg vrat!«

Mož se je sklonil nad posteljo in Anca je videla, kako je njegova žuljava dlan božajoče segla v posteljo.

V sobi, ki je bila zdaj že skoraj prazna, se je nekdo radostno zasmehal.

»No, Anca, samo da je minilo in da si zdrava! Mama te pozdravlja!«

Na Ančino posteljo je sedel njen oče.

»Umrl je? Morda je boljše tako... Preživljati sama sebe in otroka... ne, Anca, to ni lahko...«

Anca je od bolečine in sovraštva zaprla oči. Tako, kot zdaj oče, so ji po ovinkih govorile žene vse dopoldne.

»Pojdile je zaprosila očeta. Rada bi bila sama.«

Oče jo je začuden pogledal, pa se je le počasi dvignil in šel. Pri vratih se je ponovno ozrl. Anca je videla v njegovih očeh žalost.

Prav je tako — morda — in boljše...

Toda njej, Anci, to ni prav. Ni ji prav, da jo je smrt opeharila za njenega prvega otroka!

K.

Spanje krepi živce

Organi, ki ne smejo zaspati — Naraščajoča živčnost je dokaz nezadostne spočitosti — Vloga vida in sluha v bdenju in spanju

Samo ob sebi je umavno, da ne »ležejo« vsi organi istočasno spat. Srce, pljuča, žile in drugi življenjsko važni organi ne smejo zaspati hkrati, morajo delati dalje, da ohranijo telesu življenje. V splošnem lahko rečemo, da organi ki so za življenje neobhodno potrebni,

ne poznajo spanja.

Samo organi, ki nas vežejo z zunanjim svetom, imajo pravo spanje. A tudi tukaj so izjeme in omejitve. »Življenjsko važni« organi n. pr. tudi v spanju ne delujejo na isti način kakor v bdenju, temveč svoje delovanje primerno spremenijo.

Srce bije v spanju počasneje. Tudi dihanje je malo drugačno, v primeri z dihanjem v bdenju je vdihavanje podaljšano, izdihavanje pa krajše. To je morda v zvezi s tako zvano

plinsko preosnovo

v spanju. Takrat sprejema telo več kisika, nego izdihava ogljikove kisline. To pomeni z drugimi besedami, da si telo med spanjem nabere presežek kisika. To je izredno važno, kajti ta presežek gre v prid okre-

pitvi živčnih stanic. Kdor premalo spi, daje svojim živcem premalo kisika in počitka. Naraščajoča živčnost je dokaz za pravilnost te teorije.

Tudi zgodba o možu, ki prihaja zaspalim otrokom

trosit peska v oči,

da jih zaprejo, ima svoje znanstveno ozadje. V utrujenosti ima človek namreč suh, »peščen« občutek v očeh, in sicer zato, ker solzne žleze, ki podnevi ohranjajo oči vlažne, svoje delovanje počasi ustavljajo. Solzne žlezice zaspijo z nami. Med spanjem se solzna tekočina ne izločuje in tudi ko se prebudimo, s tem včasih ni vse v redu. Posledica je, da si manjmo oči, kar spodbudi

solzne žleze k delu.

Na obeh opazimo v ostalem lahko še neko zanimivost, kadar smo hudo utrujeni. Tudi če se z zadnjo energijo branimo spanja, da bi prebrali n. pr. kakšno knjigo do konca, nam mišice, ki ravnačo lego oči, enostavno zaspijo. Ko popuščajo, postajajo črke motne in zabrisane, ker se oči ne

morejo več osredotočiti

na določeno točko.

Ušesa zaspijo dosti pozneje. Zvoki in hrupi nas med tem, ko prehajamo v spanje, dosti lažje predramijo nego svetloba, ki pada na oči. To je gotovo v zvezi z zgodovino človeškega razvoja. Narava opremila svoja bitja tako, da se morejo

braniti sovražnikov.

Vonj, tip, okus, vid in sluh nam dajo spoznatil okolico ter morebitne nevarnosti. Če bi vsa čutila istočasno zaspala z nami, bi bili izročeni vsakemu napadu. Zato ostaja eno izmed čutil kakor nekakšna sprednja straža dalj časa bdeča. Pri človeku ima to ulogo sluh. Morda je bilo v pradednih tako za nas najboljše in morda je s tem v zvezi tudi različna

avtomatska zgradba čutil.

Oči lahko zapremo, ušesa pa nimajo takšne zapore. Ostajajo odprta, da nas lahko tudi v spanju, če bi se bližala kakšna nevarnost, posvari.

Postelja kralja Zera

Grob iz dobe egiptске dinastije, ki je vladala pred pet tisoč leti

V nilski dolini sta angleški arheolog Emery in egiptski Risk Saab Efendi odkrila nov grob iz časa prve egiptске dinastije, ki je malo znana saj so vladali njeni člani pred 5000 leti. Menijo da pripada grobnica kralju Zeru, nasledniku kralja Aha Menesa, prvega vladarja prve dinastije. Čigar grob so odkrili v januarju lanskega leta.

Lesena struha sedaj odkritega groba je popolnoma zgojenela in gorci tramovi, ki so padali v četvorico grobničnih soban, so uničili tudi vse, kar je bilo v njih. Našli so samo zgorele dele velikega lesenega sarkofaga, lesen, z bakrom obito mrtvaško nosilnico in nekoliko posod iz sadre ter bazalta.

Ostale tri sobane pa so se ohranile in v njih so našli dragocene »posode« in predmete iz dobe prve dinastije, ki so jo doslej poznali le iz nekoliko majhnih modelov in napisov. V eni izmed ohranjenih dvoran so našli pod delno uničenimi lesenimi posteljami in stoli velike kosare z zbirkami orožja iz rdečega bakra, razno rokodelsko orod-

je in druge predmete. V eni izmed kosar so našli nože, meče in žage v takšnem stanju, v kakršnem so jih ljudje uporabljali pred 5000 leti.

To so najstarejše potrebščine vsakdanje rabe, ki so jih kdaj našli. V drugi sobi so našli na stotine majhnih igel, zaplestnic iz bakra in slonovine, bodal, lovskih trofej iz slonovine in ostanke baldahinske postelje z lepo izrezljanimi nogami v obliki bikovih nog. Poleg običjnega mrtvaškega obeda so našli zapletene vinske vrče. Velika pečatov je bila zavoljo ognja poškodovana, a tisti, ki so se ohranili, nosijo Zerovo ime.

Kako je nastal požar v grobnici, ni pojasnjeno. Zanimivo pa je, da so našli druge grobove iz časa prve dinastije, ki jih je ogenj poškodoval na isti način. Neki znani arheolog zastopa zato mnenje, da so bili ti požari takrat verski običaji. Verjetneje pa je, da so ogenj podtaknili roparji, ki so grobove plenili, da bi zabrisali sledove za seboj.

Gangstri izumirajo

Kaj pripovedujejo poznavalci njujorškega podzemlja

Poznavalci njujorškega nočnega življenja ugotavljajo, da že dalj časa ni videti nobene »veličine« iz podzemlja v lokalih, kjer so se prej zbirali gangstri in »raketarji« najraje zbirali. Večina razbojnikov z znanim imenom je v zadnjih letih umrla nasilne smrti, nekateri so se umaknili v kakršnem koli »civilni« poklic.

Bolj čudno pa je to, da nasledstva po vsej prički ni, kajti že dalj časa ni uspelo nobenemu izmed večjih ali manjših zločincev vplemenstva, da bi se povzpeli do »slave«, kakršno je imel nekoč n. pr. kakšen Dillinger. Natakariji in mešalci nekdanjih stalnih lokalov tistih izginulih veličin nimajo razloga, da bi za njimi žalovali, kajti le malokateri izmed znanih razbojnikov in izsiljevalcev so bili pri izdajanju denarja tako širokogrudni kakor pri pobiranju. Mnogi so bili, kar se tiče napitnin, nad vse skopi. Natakari nekega

restorana ob Broadwayu, ki je imel čast, da je svojčasno stregel vsem »kraljem podzemlja«, kakor sicer tudi celi vrsti znanih pripadnikov ameriške policije in justice, pripoveduje iz lastne izkušnje:

»Lahko zagotovim z mirno vestjo, da leži najmanj tucat izmed veličin, ki sem jim stregel, sedaj pod zemljo. Nihče med njimi ni umrl naravne smrti. Težko bi bilo trditi, da bi bili veliki gangstri vedno priljubljeni med nameščenci v lokalih, ki so jih obiskovali. Nekateri so sicer dajali širokogrudne napitnine, drugi pa ne. Nemalo je tudi natakarijev, ki so vedeli, od kod izvira denar in ki so imeli rajši cent postenega moža nego stodalarski bankovec kakšnega lopova.

Meni se ne upira, če prihaja denar od kakšnega igralca. Jaz sam rad igram in dobivam. Nikoli pa nisem rad igram denarja od ljudi kakršni so tisti, ki so aranžirali veliki škandal z mlekom in ki so bogateli na račun otrok, potrebnih mleka. Arnold Rothstein, največji »mlečni« raketar, je pogostoma prihajal v moj lokal. Vedno je sedel s hrbtom proti steni in obrazom proti vratom. Neko noč so ga ustrelili v njegovem lastnem klubu.

Dvojčka — na dveh straneh reke

V Birstadtu ob Renu je rodila žena nekega delavca krepkega otroka. Ker so nastale težave, so jo prepeljali v bolnišnico v Wormsu na drugi strani reke. Tam je rodila drugega otroka, tako da sta dvojčka prišla na svet na levi in na desni strani Renu.

A NEK DOTE

Clemenceau je bil z Mirbeaujem v uredništvu »Aurore« v razgovoru, ko je počil strel in se je krogla zapčila v bližnjo steno.

Mirbeau je skočil v sosedno sobo. Tam je stal neki možakar s samokresom v roki sredi razburjenih novinarjev.

»Norec je,« je dejal Clemenceau, ki je prišel za Mirbeaujem.

»Ne, anarhist je!« je dejal Mirbeau.

Med tem je prispela policija in moža so ukenili. Ko so ga vodili stran, je vzdiknil: »Naj živi pravica!«

»Vidite, da je norec!« je dejal Clemenceau.

Rodin je dovršil devet ženskih postav v različnih pozah. »Kako jih imenujete?« ga je vprašal neki kritik. »Imenujmo jih Devet muz,« je nato predlagal.

Kmalu potem je neki Američan kupil dve teh postav. Rodin je prosil kritika, naj ostali dva ime. »Nu, imenujete naj se: Sedmero smrtnih grehov,« je predlagal ta.

Spet je neki Američan kupil dva kipa, a ostanek je Rodin na nasvet svojega prijatelja kritika imenoval: Petorica čutov.

Ko je tretji Američan pobral peti kip, se je ostanek imenoval »Letni čas,« ko so ostali trije kipi, so prejeli ime »Tri gracije,« a ko je ostal en sam kip, je Rodin, ne da bi prosil kritika za nasvet, zapisal na podstavku: »Samotnost.

VS AK DAN ENA

Vlomilec (pri sebi): »Zdaj je samo je vprašanje, če nimajo ti ljudje pri hiši kakšnega psa.«

(Političnik)

Oporoka kralja svile

Dolga pravda zaradi zavarovalnine — na koncu pa silno razočaranje

Na večer dne 14. avgusta 1931. je luk-suzna jahta »Belgenland«, last Hasaskija Fudžimura, predsednika največje japonske izvozne trdnice za svilu v Ameriki, plula slavnostno razsvetljena po mirnem morju 14 milj od New Yorka. Številni magnatni gostje so na krovu plesali, Fudžimura sam pa je v malem salonu s prijatelji igral bakalet. Od časa do časa je prišla v salon lepa blondinka, miss Mary Daleova, da ga povpraša, kako dolgo bo še igral. Bila je dve leti prijateljica kralja svile, bivša plesalka iz nekega music-halla v Chicagu, ki ji je dal Fudžimura v najelegančnejšem predelu New Yorka opremiti razkošno vilo. Ob 11. je magnat ustavil igro z opazko, da gre malo na zrak. Ko je Mary Dale kmalu potem povprašala po njem, ga ni bilo več najti. Nikoli več ga niso videli.

Policijska preiskava ni mogla ugotoviti, kam je izginil in kako. Ugotovila pa je, da je bil predsednik svilne družbe tik pred finančnim polomom. Njegov bančni račun je izkazoval samo nekoliko sto dolarjev in osebe na jahti že šest mesecev ni bilo prejelo plače. Izkazalo se je tudi, da je Fudžimura, ki je bil podnevi vzoren posloven človek, ponoči pod napačnim imenom s posebnim veseljem obiskoval zloglasne igralne klube.

Edino, kar je ostalo Fudžimurovi vdovi, je bila zavarovalna premija, ki se je glasila na 2 milijona dolarjev. Toda zavarovalna družba tega denarja ni hotela izplačati, ker ni bilo dokaza, da je kralj svile tiste noči umrl in če je že umrl, potem je bila dana verjetnost, da je za-

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Kako si drzneš položiti svoje roke okrog mojega psa!«
»Ali ne smem?«
»Če v četrt ure ne umaknete roke, pokličem na pomoč!«

»Kaj je hrbtenica, Petriček?«
»To je dolga kost, gospod učitelj. Na enem koncu sedi moja glava, na drugem sedim jaz.«

»Poglej: čarovnik je bankovec za sto dinarjev v trenutku spremenil v svilno robe!«

»To ni nič posebnega! Moja žena je v trenutku spremenila tisočak v nov pomladni plašč.«

»Gospod profesor, gospod profesor! Vaš laboratorij je zletel v zrak!«
»Izvrstno! To je dokaz, da je moj izum uspel!«

»Micika, prinesite takoj kozareček konjaka. Moja žena je omedlela!«
»Takoj, gospod. In kaj naj prinesem za gospo?«

Dva Američana sta se razgovarjala o boksu.

»Videl sem boksaško borbo,« je pripovedoval prvi, »ta je bila res divja. V drugem krogu je dobil zamelec sunek v želodec, da je postal po vsem telesu bel od groze!«

»Jaz pa sem zadnjič videl boksaško borbo, pri kateri je eden izmed borcev dobil takšen sunek, da je zletel na cesto in si je moral kupiti vstopnico, da je lahko spet prišel noter,« je povedal drugi.

Novi oblač — nova obleka!

Elegantne, moderne vzorce kvalitete blaga za obleke in površnike dobavlja po nizki ceni trdnica

DRAGO SCHWAB

LUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 7.

Moška in deška konfekcija vedno v zalogi. Na željo privrnostna izdelava po meri v lastnem modnem salonu.

»In zdaj se nekaj časa ne boš smeli preveč gibati.«

(Političnik)

Otroka je izučil za berača

Pariška policija je te dni prejela nekega dekca, ki je pod pretežno, da prodaja cvetlice, prosjači. Izkazalo se je, da gre za otroka, ki so ga že pet mesecev iskali, za otroka, ki ga je bivši prijatelj njegove matere iz maščevanja ugrabil na poti v solo in ga izučil za berača. Ta obrt pa je dekcu tako ugajala, da sploh ni mislil na to, da bi se kdaj vrnil k materi. Glasno je jokal, ko so mu povedali, da se mora sedaj vrniti v prejšnje urejeno življenje in solo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Nemški cesar — zaveden slovanski domoljub

Pismo kralja Karla I. srbskemu carju Dušanu Silnemu

Na našem jugu se je nekako razpasla kvarna misel, da je slovanska misel utvara in izmišljotina najnovejše dobe in da se te misli oklepajo samo romantično navdahnjeni zanesenjaki. Odveč bi bilo takim ljudem dokazovati, da je ravno manjšim slovanskim narodom ta misel in nje najjačja poglavitost med nemi potrebščina od vsakega kruha, ako hočejo zavarovati svoj obstoj. Samo preko slovanske misli je mogoče med manjšimi narodi, ki niso nikoli imeli samostojne državnosti ali pa so jo izgubili tako zgodaj, da se pri njih ni mogla razviti prava in krepka narodna zavest. Ljudje, ki trošijo malodušje med naše ljudstvo s tem, da zametujejo slovansko misel, izpodkopavajo tla, kjer bi se lahko razvila močna narodna zavest in ravnačo nevede in nehoti popolnoma po naročilu naših vekovnih sovražnikov, ki v svoji bojazni vsak domoljubni pokret med Slovani obložijo s imenom političnega panslavizma.

Slovanska misel je namreč tako silna realnost, da je bila vedno dominantna v življenju manjših slovanskih narodov in izhodišče za vsako narodno delo. Nepoznanje zgodovine narekuje takim ljudem omalo-važevanje slovanske misli, ki je bila vedno živa v širokih ljudskih plasteh in se je javno očitovala pri vsaki priliki. In ne samo v ljudskih plasteh! O kralju češkem in nemškem cesarju Karlu IV. iz rodu Luksemburgovcev je znano, da se je močno prizadeval uvesti na češkem slovansko bogoslužje ter je v ta namen ustanovil samostan Emav v Pragi, ki se še danes imenuje »na Slovane«. V njem je naselili jugoslovanske menihe glagoljaše, da bi

tako ustvaril razsodnik, ki bi širil slovansko bogoslužje.

To je kralj Karel I., kot nemški cesar četrti tega imena, ki mu je zgodovina dala prilike očeta češke in brezbriznega očeta nemškega cesarstva, napravlil l. 1348.

Sedem let kasneje se je v isti zadevi obrnil na srbskega carja Dušana Silnega pismeno in v tako pristranskem tonu ter z bratskim čustvom, da moramo njegovo močno slovansko narodno zavest samo obdovodovati. Car Dušan je pismo prejel, odgovoril pa ni utegnil, ker je imel mnogo bojnega posla po Balkanu, v ostalem pa je umrl že l. 1355.

Karel IV. je bil zelo izobražen mož. Poleg češčine in latinščine je obvladal še francoski, italijanski in nemški jezik. Vzgojen je bil v francoskem duhu, čutil pa se je kot češki kralj zavednega čeha. Najvažnejši odlomek njegovega pisma carju Dušanu se glasi:

»...ako se že radujemo nad srečo in uspehom kateregakoli človeka, tem bolj se radujemo vas kot najmilejšega brata, ki ga razen enake življenjske poti približuje nam vzvišeno kraljevsko dostojanstvo in skupni delež na slovanskem jeziku. Ko smo občutili vzvišenost tega jezika po božjem navdihnjenju, nas združuje obojestransko sladko zadovoljstvo, ki bi moralo biti vzrok naše velike radosti, da se bo smela služiti služba božja v našem najslajšem rodnem jeziku, v skupni slovanski besedi...«

Tako je pisal l. 1355. nemški cesar kot kralj češki Karel IV. Luksemburški največjemu vladarju slovanskega juga tedanje dobe carju Dušanu Silnemu.

Valovne dolžine v zgodovini radiotehnike

Poskusi Heinricha Hertza in Guglielma Marconija — Od iskre do obloka — Dolgi in kratki valovi — Cevni oddajniki

Heinrich Hertz čigar klasični poskusi pomenijo v letih 1886. do 1891 pravi začetek visokofrekvenčne tehnike, je delal večinoma z valovnimi dolžinami med 50 cm in 10 m. Takšne valove stejemo danes med kratke in ultrakratke valove.

Marconijevi poskusi so se začeli z valovnimi dolžinami nekoliko metrov. Njegove poznije 40 do 50 m visoke jeklene žice dajajo sklepate na valovne dolžine 200 do 250 m, vendar pa je delal poskuse tudi z daljšimi valovi. Dne 12. decembra 1901. je uspel prvi prenos radiotelegrafskih znakov čez Atlantski ocean med Poldujem v južni Angliji in Glace-Bayem v Kanadi, in sicer so takrat uporabili valovno dolžino, ki jo iz nekaterih podatkov lahko izračunamo na 600 do 1000. Takšnih razmeroma kratkih valov za premostitev tako velikih razdalj dandanes ne uporabljamo več, kajti neke lastnosti ozračja jih delajo za te namene malo porabne. Tako so v letih pred vojno gradili čedalje večje antenske naprave z valovnimi dolžinami 5000, 10.000 in celo 12.000 m. Pri tako velikih valovih pojav fadanga pač ne prihaja več v poštev, nasprotno pa takšne naprave ekonomsko niso ugodne.

V tistem času je iskra kot prozvajalec visoko frekvenčnih nihajev obvladovala področje radiotehnike. Danes jo je nadomestila popolnoma cevni oddajnik, ki proizvaja neprekinjene visoko frekvenčne izmenične toke. Že l. 1902. je Danec Valdemar

Poulsen nadomestil metodo z iskro s svojim izbornim oddajnikom na oblok. Takšne oddajnike so začeli graditi v čedalje večjih dimenzijah, do kapacitete 1000 kW, in oddajali so z njimi valove z dolžino 8 do več nego 12 km. Nato so prišli visokofrekvenčni stroji Latoura, Goldschmidta in Arca, ki so proizvajali izmenične toke v velikih antenah in te antene so proizvajale seveda ogromne valove. Toda Goliatu se je bil med tem rodil majhen, nevaren David. Marconijevi poskusi, ki so jih izvedel inženirja Franklinom in Mathieujem, izdelali na tistem namreč zelo ekonomičen sistem, ki je deloval s kratkimi valovi in pri katerem se oddaje niso vršile vsenaokrog kakor dotlej, temveč v snopih in usmerjeno. Postopek, ki je dozoril l. 1923., so imenovali »metalec žarkov«. Ker jih je bilo treba opremiti z ne prevelikimi valovnimi zrcali, je bilo treba uporabljati kratke valove. Od orjaških valov 18.000 m je radijska tehnika preskočila na valovne dolžine 15 do 40 m. Kot antene so rabili Hertzovi dipoli. Razvoj se je vrnil torej v prve čase visokofrekvenčne tehnike, toda z velikim razliko, da so se naučili med tem uporabljati te paličaste antene v zvezi s kratkovolnimi cevimi oddajniki. In to je bil velik napredek v primeri s Hertzo-vim načinom proizvajanja valov z iskro.

Po svetovni vojni je bila dipolna antena velika moda in kratki valovi so gospodarili. Obalne postaje in ladje pa so občevale

le še nadalje z valovnimi dolžinami 300, 600 in 1200 m, značilni plovbi pa so dodelili s prva valovno dolžino 900 m. Takrat je nastala tudi radiofonija, ki njene valovne dolžine od 200 do 600 m in od kakšnih 1600 do 2000 m pozna vsak lastnik radijskega aparata. Toda te valovne dolžine so bile in so še vse preveč zasedene, tako da jamčijo le v redkih primerih za popolnoma čist sprejem. Kratki valovi so tu spet pokazali izhod in na dolžinah 15 do 100 m je mogoče eno postajo sprejemati skoraj nemoteno. Televiziji pa so iz tehničnih razlogov dodelili metrske valove okrog 6 in 7 metra.

Toda med tem o začele razne postaje obratovati že s »mikrovalovi«, kakor n. pr. med letališčema Lympneom na angleški in St. Inglevertom na francoski strani Rokavskega preliva, kjer uporabljajo za premostitev razdalje kakšnih 50 km valovno dolžino 17,4 cm. Takšne neznatne valovne dolžine so storile v rabo, ko so odkrili posebno nihanje elektronov in tehnika jih je seveda takoj preizkusila glede njih uporabnosti za prometne svrhe.

S tem razvoj valovnih dolžin v radiotehniki se ni zaključil. Fiziki se v zadnjih časih zelo prizadevajo, da bi izpopolnili nekdanji vrzel med radijskimi in ultraradijskimi valovi. Svoj smoter so v glavnem dosegli, kajti Nichols in Tear sta uvedla n. pr. rabo valovne dolžine 0,4 nm, in sicer elektromagnetsko in optično obenem.

SPORT

Spored za danes

Dirke z motorji

Najbolj privlačna sportna prireditev bo danes hitrostna motociklistična prireditev na novi avtomobilski cesti ob št. Vida do Medna in obratno, ki jo bo izvedel MK Ilirija. Izvedba pa je odvisna od težkega pogoja, in sicer od vedrega vremena in popolnoma suhe ceste. Dokončni sklep o morebitni odgoditvi bodo prireditelji objavili opoldne po ljubljanskem radiu.

Spored je na kratko naslednji:
ob pol 11. zbor vozačev pred velesejem odn. kopaljščem SK Ilirije zaradi propagandne vožnje;
ob 13. pregled sodelujočih motorjev po tehnični komisiji pri Zalestu v št. Vidu;
ob 14.30 začetek dirk in
ob pol 21. razglasitev rezultatov in razdelitev daril, združena z družabnim večerom v hotelu Bellevue.

Tekme v nogometu

Kakor smo pisali že v včerajšnji številki je današnji nogometni spored razmeroma skromen. Glavna prvenstvena srečanja so pri kraju in sta pred zadnjo odločitvijo le še zadnji dve moštvi, ki sta si po dolgih mesecih priborili pot do finala za naslov prvaka LNP. To bo torej tudi najzanimivejši dogodek dneva v domačem nogometu. Drugi finale v tekmovalstvu za prvenstvo LNP med Mariborom in Bratstvom bo popoldne ob 15. na igrišču Rapida v Mariboru.

Med ostalimi tekmami za točke so ostale neodigrane le še nekatere med juniorji. Največ med njimi jih bo v Ljubljani, po ena pa tudi še v Celju in Mariboru.

Ljubljanski spored je razdeljen takole: na igrišču Mladike ob 10.15 Moste—Mars jun., na igrišču Ljubljane ob 10.30 Svoboda—Ljubljana jun., na igrišču Reke ob 9. Reka—Jadran jun. in

na igrišču Korotana ob 10.15 Hermes—Korotan jun.

V Celju bodo juniorji Celja in Olimpa nastopili ob 15.30 na igrišču Celja.

Mariborska tekma te vrste med juniorji Rapida in Želencičarja bo že ob 10. na igrišču Rapida.

Prijateljska tekma na Viču

Razen gornjih tekem smo bili opozorjeni še na zanimivo prijateljsko srečanje, ki bo že v popoldanskih urah na igrišču Reke ob Tržaški cesti. Tamkaj se bosta s pričetkom ob 10.15 srečali enajstoričniki in Reke, novi prvaki II. razreda in eden najmočnejših predstavnikov ljubljanskega I. razreda.

Jadran gostuje v Celju

Danes ob 16.30 se bosta srečala na Glaziji v Celju v prijateljski tekmi ljubljansko prvorazredno moštvo Jadran in moštvo Celja. Jadran nastopa v Celju po dolgih letih prvič. Moštvo goji lep nogomet in igra eno glavnih vlog med ljubljanskimi prvorazrednimi klubi. Celjani bodo po dveh nedeljah odsotnosti spet nastopili pred domačo publiko in preizkušali moštvo, ki bo prihodnjo nedeljo nastopilo v Ljubljani. (Predtekmo ob 15.30 omenjamo na drugem mestu.)

Na igrišču pri Skalni kleti bo 14.30 tekma za trening med Atletiki in SK Jugoslavijo, ob 13.30 pa tekma za trening mladim obeh klubov.

Miting v atletiki

Lahkotletška sekcija SK Ilirije priredi v dopoldanskih urah (začetek ob pol 10.) na svojem igrišču za Kolinsko tovarno lahkotletski miting, na katerem bodo startali vsi domači atleti, pričakuje pa se tudi udeležba ostalih.

Prvi nastop Angležev

Anglija : Italija 2:2 (1:0)

Milan, 13. maja

V stadionu San Siro je bila danes popoldne pri 60.000 gledalci odigrana prva mednarodna tekma, ki jo je na turneji po Evropi odigralo izbrano angleško moštvo proti reprezentanci Italije.

Tekma je od začetka do konca kljub dežju tekla v silno ostrem tempu in so bili do odmora gostje nekoliko boljši, kar se je slednjič pokazalo tudi v rezultatu. V 19. min. je srednji napadalec Lawton zabil vodilni gol. Vsi naporji Italijanov,

da bi se do odmora razmerje spremenilo, so ostali brezuspešni.

Po odmoru so se domači s silnim elanom vrgli v borbo in res je že tri minute po začetku uspelo Biamatiu izravnati. Tekma se je nato odigravala v še hujši medsebojni borbi za vodstvo, pri čemer so imeli srečnejši roko Italijani, ki so v 19. min. po Pioli zabil drugi gol in prešli v vodstvo. Toda Angleži se še niso čutili premagane, čeprav je občinstvo zdaj z vso silo bodrilo svoje k se izdatnejšemu uspehu. V 33. min. je Hull z razantnim strelom ukanil odličnega italijanskega vratarja Olivierija in izravnal rezultat. Tekma je bila še do zadnjega hipa silno hitra in napeta, toda rezultata ni moglo spremeniti nobeno moštvo.

Sodnik je bil Nemes dr. Bauwens, ki je zadovoljil obe strani.

Pomen modernih olimpijskih iger

Velike besede pomembnih sportnih voditeljev o vrednosti sporta in telesne vzgoje za spoznavanje in mir med narodi

Predsednik mednarodnega olimpijskega odbora grof Baillet-Latour iz Bruslja je imel na proslavi 40letnice obnove olimpijskih iger leta 1934. v olimpijskem marmornatem stadionu v Atenah pomemben govor, v katerem je izrekel o modernih olimpiadah med drugim naslednje:

Treba bo polagoma tudi razumeti, da olimpijske igre niso priložnost za to, da bi posebno izveščani izbranci zadivili svet s svojimi sposobnostmi. Rekord je eden idola sodobne civilizacije in čas je že, da se vrne k starim. S pomočjo oblastev, mednarodnih savezov in nacionalnih olimpijskih odborov si prizadevamo, da obdržimo tem igram njihov vzgojni značaj, pa če bi morali žrtvovati tudi rekord temu idealu in odpoved sodelovanja onih, ki jih bolj privlači blesk zmage kakor ljubezen do sporta.

Tem novim prizadevanjem bodo odgovorili novi uspehi. Olimpizem, ki ga je obnovil Coubertin, bo pretvoril v dolgo dobo miru oni kratki oddih, ki je bil pravilo v proslavi starih olimpiad. Mladi rodovi bodo prevzeli naših načel pomagali s svoje strani, da se bo med narodi razvil prisiščeni v viteški duh, ki vlada med olimpijskimi vrstami. Sport v znaku olimpiзма izvršuje in bo še dalje vršil vlogo, ki mu je odredena v svetu.

Predsednik ameriškega olimpijskega odbora Avery Brundage iz Chicaga je napisal v glasilu ameriškega olimpijskega odbora med drugim tole:

Mednarodno prijateljstvo, ki je ostalo v politiki trajno nerešeno vprašanje, je v amaterskem sportu že rešeno. Rekordi medsebojnega sporazuma, simpatij in ljubeznivosti, ki jih je dosegla sportna mladina mnogih držav, bodo dosegli nov višek na štiriletnem sestanku pri olimpijskih igrah in pozornost atletov z vseh strani sveta velja že davno tem dogodkom.

Te igre bodo zabeležile novo razdobje na poti za doseg visokih idealov, ki jih nekateri voditelji sporta upajo doseči pod vplivom olimpijskih srečanj: razvoji bolj

šega človečanstva. In v resnici je treba v sadovih, ki jih prinašajo olimpijske igre, videti nekaj več, kakor samo običajne atletske pravke.

Zdaj raste generacija, ki je prežeta visokih idealov olimpiзма, ki ne pozna niti v drugih življenjskih prilikah kakor v sportni areni drugih potov kakor poti pravičnosti in pravice. Fizično močna in po duhu razvita ter moralno zdrava ustvarja ta generacija čvrsto družbo obojega spola, ki bo z mero pripravljena pomagati nasprotniku in premaganemu v pošteni borbi, kakor tudi postaviti se brez strahu v bran krivici in nezastudenim prednostim.

Norveški minister socialne politike Trygve Utheim je pri neki priliki spregovoril takole:

Sport ustvarja iskreno tovarištvo med sportniki, po zakonih fair play. Sport pomaga morda bolj od vseh ostalih socialnih pokretov manjšati razliko nazorov med narodi in ustvarjati atmosfero sporazumevanja in mira. Da so se mogli doseči taki uspehi, se je treba največ zahvaliti novim olimpijskim igram in duhu, ki so ga dali pionirji olimpijske misli sportnemu gibanju.

Prepričan sem, da bo sport po svojem lastnem razmahu in po lastni vrednosti stalno stremel za višjimi cilji, za največjo blaginjo človečanstva in trdim, da bo postal velika gonilna moč, obenem za vsak narod posebej, kakor tudi za več narodov naenkrat, torej tako v narodnem in tudi mednarodnem pogledu.

Vodja nemškega sporta in predsednik nemškega olimpijskega odbora v Tschammer und Osten je pri raznih prilikah poudaril tole:

Olimpijska misel pomaga spoznavati večne in neizpremenljive zakone življenja. Ta misel govori v jeziku mladosti vseh narodov. Ta misel je glas viteštva in značaja v veku računarjev. Ta misel dviga božanstvene spomenike idealov nad idoli popolnoma materialistične ideologije.

činstvo dejansko napadlo sodnika.

Nekaj podobnega so morali imeti tudi v Trbovljah, kjer je upravni odbor zaradi incidentov na zadnji tekmi med Retjem in Litijo prvemu prepovedal za dobo dveh mesecev prireditelj kakršnekolik tekme v Trbovljah. Tudi tamkaj ni bilo poskrbljeno za zadostno število rediteljev, tako da je občinstvo vdrlo na igrišče in se igra ni mogla razvijati normalno.

Poslovni odbor je ugodil protestu Most proti verifikaciji prvenstvene tekme med Adrijom in Mostami, ker je Adria nastopila z dvema neupravičenima igralcema. Tako se je ta tekma s 3:0 knjižila v dobro Mostam.

Nogomet v Murski Soboti

Važdinci od nekdaj nimajo sreče v Murski Soboti. Že trije klubi so letos nastopili na soboškem terenu in odšli poraženi. Mura je zmagala nad komb. moštvom SK Slavija s 3:2, nad prvakom važdinskega okrožja VSK z 8:0, zadnjo

nedeljo pa nad RSK Svobodo, ki je na drugem mestu prvenstvene tabele prvega razreda, z 8:1 (3:1). Muraši so igrali zelo dobro, v drugem polčasu boljše kot v prvem. Obramba je bila zanesljiva, kriliska vrsta in napad pa v odlični formi. Znano je, da ima SK Mura najnižjo vstopnino za svoje sportne prireditve. Da bi pa omogočila obisk vsem slojem prebivalstva, se je odločila, da jih še bolj zniža. Odslej bodo veljale cene na stadionu: lože 10 din, tribunski sedeli 6 din, stojišča ob strani tribune 4 din, na nasprotni strani 3 din, za dijake pa 2 din.

SK Marsa se bliža Dan proslave

Na praznik 18. t. m. bo celodnevni nogometni turnir na igrišču SK Ljubljane. Pokalni brztoturnir SK Marsa se bo odigral na praznik dne 18. t. m. pod pokroviteljstvom predsednika mestne občine dr. Adlešiča. Na lepem in prostornem igrišču SK Ljubljane bodo pomerila svoje moči in pokazala svoje znanje štiri ljubljanske nogometne moštva, in sicer Jadran, Reka, Grafika in Mars. Zmagovalca turnirja je namenjen krasen pokal, dar predsednika mestne občine, kot tolažilo darilo pa pokal, ki ga je svojemu klubu podaril predsednik dr. Milan Perko. Pokali so že razstavljeni v izložbi modne trgovine Lesjak v hotelu »Slone«.

Ves turnir bo borba štirih klubov. Reka se odlikuje po svoji prodorni igri, Jadranovo moštvo zbeiga nasprotnika s svojim silovitim startom, Graficarji so po žrtvovalni do konca igre, Marsova enajstoričnica se pa odlikuje po hitrem napadu in povezano igro na kratke pasove. Verjeti je, da bodo vsi pristaši klubov pridno navijali za svoje igralce saj se le redkokdaj zgodi, da bi se klubi borili za tako lepa in dragocena darila.

Se en lep pomen bo imel ta turnir. Nekdanji odlični igralec Ilirije Doberlet Miodrag praznuje te dni 20letnico dela v nogometu. Pozna jo ga vsi sportniki, stari in mladi kot resnega in idealnega sportnika, ki se je na zelenem polju boril za Ilirijo v 320 javnih tekmah, nad 20 jih je odigral reprezentančnih za ljubljanski podsavez, 50 za Slovana in nad 30 za Marsa. Vaje ni smo ga videti kot celega igralca, ki pošteno igra in daje dober vzgled mladim. Marševci vedo ceniti takega igralca in sportnika, kateremu je sport vse, zato bodo na turnirju proslavili ta jubilej.

Turnir se bo pričel ob 9.30 in ob 16. Ob 9.30 bosta igrala Mars : Grafika, ob 10.30 Reka : Jadran. Popoldne ob 16. bosta igrala dopoldanska premaganca (za pokal dr. Milana Perka), ob 17. pa oba dopoldanska zmagovalca (za pokal g. Župana). Cene vstopnic celodnevne tribune 12 din, stojišča 10 din; samo dopoldanske ali popoldanske 5 din, mladinske 3 din. Po turnirju bo še zbiranje vstopnic za darila oz. dobitek. Pravico do zbiranja pa bodo imeli samo oni, ki bodo kupili vstopnice po 12 ali 10 din. Darila so različna, lepa in praktična. Vsi oni, ki bodo obiskovali na praznik turnir, bodo za ceno 10 ali 12 din videli štiri lepe nogometne tekme in še darilo jim bo lahko izžrebano na vstopnici.

Razpis

hitrostne motociklistične dirke Moto-Hermesa na podušni krožni progi ZSK Moto Hermes v Ljubljani priredi dne 21. maja ob pol 15. brzinsko motorno dirko na podušni krožni progi. Dirka bo po pravilih FICM ter po sportnem pravilniku SMKJ. Proga meri 7500 m ter se bo prevzela v levi smeri, zato se sme prehitovati na desni strani, a na levi — notranji strani — se sme prehitovati, če je prednji vozač najmanj 180 cm od notranjega cestnega roba. Za vse posledice prehitovanja pa je odgovoren levo prehitujoči vozač. V primeru slabega vremena se dirka preloži ali odpove.

Kategorije:

Lahki motorji do 100 ccm vozijo 2 kroge ali 15 km

Turni motorji do 350 ccm vozijo 4 kroge ali 30 km

Sportni motorji nad 350 ccm vozijo 6 krogov ali 45 km

Sportni motorji nad 350 ccm vozijo 6 krogov ali 45 km

Start bo skupen za vsako kategorijo z ugaslim motorjem brez tuje pomoči. V vsaki kategoriji morajo startati vsaj 3 vozači. Start je dovoljen v ustrezajoči in nato tudi v eni višji kategoriji. Pravico starta imajo razen članov Moto-Hermesa vsi člani jug. motoklubov, ki imajo veljavno verifikacijsko legitimacijo SMKJ. Vozila morajo biti opremljena z dvema neodvisno delujočima zavorama. Tehnični pregled vozil bo eno uro pred startom na prostoru pred meščansko šolo v Dravljah, cilj je istotam. Za vsako kategorijo so razpisane tri častne nagrade, ki bodo javno razstavljene vsaj tri dni pred dirko in objavljene v dnevnem časopisu. Trening je dovoljen javno ob upoštevanju policijskih cestnih predpisov. Dne 21. t. m. od 12. dalje bo vsak trening prepovedan.

Vsak tekmovalec je dolžan skrbeti za lastno jamstvo in nezdgodno zavarovanje, voziti mora s primerno čeladno ter je sam odgovoren za vsako poškodbo svoje ali tuje lastnine. Prireditelj odklanja nasproti komurkoli za vsako posredno ali neposredno povzročeno škodo. Tekmovalci se morajo brezpogojno pokoriti vodstvu dirke. Event. protesti se morajo predložiti sportni komisiji v brezplačno presojo pisмено najkasneje pol ure izvršeni točki s pristojbino din 100, ki se vrne le, če je bil protest utemeljen. Vodstvo si pridržuje pravico spremembe razpisa.

Prijave tekmovalcev sprejema do vklj. 17. t. m. zvečer klubova pisarna pri g. Borisu Simandlu, Dvojakova 3 tel. 24—07 s takso din 10. Za pozneje dosepele prijave se plača din 20. Razdelitev daril bo isti dan ob 20. v restavraciji pri »Šestici«.

Dirke z motorji na Planino—Sv. Križ

(Razpis L. Gor. motokluba v Kranju)
Kakor smo objavili že pred dnevi, bo L. Gorenjski motoklub v Kranju v nedeljo 21. t. m. priredil na Planino—Sv. Križ nad Jesenicami gorske hitrostne dirke z motorji. Proga je dolga 4 km, start zanje bo pri Čučerju, cilj pa pri Koplarju. Tekmovanje bo razdeljeno v več kate-

gorij, in sicer v kategorije turnih motorjev do 250, 350 in nad 350 ccm, sportnih motorjev do 350 in nad 350 ccm ter kategorijo prikolice.

Pismente prijave sprejema z izpolnjeno prijavnico in položeno prijavnino 10 din do vključno 17. t. m. I. Gorenjski motoklub v Kranju in g. Levčnik Milan, juvelir na Jesenicah.

Za tekmovalce je razpisanih mnogo častnih in praktičnih daril, med njimi tudi 20 lepih nagrad. S to dirko je zvezana tudi dopoldanska kolesarska dirka istega prireditelja, in sicer od Kranja do Jesenic, ki se bo okoli 11. dopoldne nehala pred jeseniškim kolodvorom. Motociklistična dirka se bo začela ob 14.30, pregled vozil pa bo eno uro prej.

Ostale podrobnosti razpisa so kakor običajno, nadaljnje informacije pa se dobijo pri prireditelju.

Elkspozituro Avtokluba v Celju vodi g. Franjo Premik, uradnik rudarske družbe »Bohemije« na Slomskem trgu 1 v Celju. V zadevno notico se je vrnila v petek tiskovna napaka, ki jo s tem popravljamo.

SK Slavija. Jutri ob 11. naj bo na kolodvoru kompletno nogometno moštvo. Tajnik.

Samodrčiči na dveh kolesih

Znaki in pojmi, s katerimi človek ne pride vsak dan v dotik, a jih je vendar dobro poznati

Zadnji čas čitamo v našem časopisu mnogo reklam za motorne dirke in v teh pisanjih srečavamo ljudi, ki jih ne odli, kujejo visoke sportne ambicije, vsakovrstne izraze in pojme, ki so nam spamska vas. Ne poznamo razlike med turnirji in sportnimi motorji, ne med kategorijami in ne vemo kaj početi z dvemi in štirimi tak, ti ter s številkami: do 250 ccm in do 350 ccm pa do 500 ccm in preko 1000 ccm. Dobro razlikujejo prav za prav samo vozila s prikolicami in brez nje, moč motorja pa najrajši presojamo po tem, kako kateri smet brni in kako urno svigne mimo.

No, v resnici je »rodoslovje« samodrčičev na dveh kolesih dosti bolj preprosto kakor se zdi. Številke 100 ccm, 250 ccm in silno pomenijo velikost eksplozijskega prostora. Motorji dobivajo svojo moč od eksplozijske mešanice bencina in zraka v posebnem valju ali cilindru in ta moč se potom bota in prestav prenaša na zadnje kolo. Vsebinska teh valjev se meri v kubičnih centimetrih. Čim večji je eksplozijski prostor, tem večja je motorjeva moč. Ali je motor dvotaktni ali štiritačni je odvisno od šte, vila eksplozijo na vsak obrat motorne osi. Pri dvotaktnih strojih pride na vsak cel obrat po ena eksplozija, pri štiritačnem pa samo na vsak drugi obrat. Med turnirji in sportnimi motorji v serijski fabrikaciji danes prav za prav ni več posebnih očitnih razlik, če izvajamo specialne stroje, ki so zgrajeni nalašč za dirke in pri katerih se skuša doseči pri do loceni prostornini valjev čim večji učinek, ne glede na porabo goriva in trajnost stroja.

Pri nas vidimo pri dirkah večinoma nor, malne motokidke za vsakdanjo rabo, ki pa so za dirke posebej prirejene, tako da daje motor mnogo več konjskih sil kakor v normalnem obratu. Sicer pa imajo danes moderni turni motorji vseh velikosti brzine, kakršne so imeli včasih samo specialni dirkalni stroji. In v tem napreduku je ravno pomen motornih dirk. Vse izkušnje, ki si jih konstrukterji naberejo pri težkih preizkušanjih na tekmovalnih, se potlej smotno izkoristijo pri vozilih za vsakdanjo rabo.

Mali motokidki in motorni bicikli (le-ti) imajo razen motorja še pedale kakor navadna kolesa) se kot motorno vozilo malga človeka v vseh evropskih državah, sebnost vestno negujejo in prodajajo v noštetih različnih z motorno močjo do 4 ks in brzino do 70 km na uro. Poraba bencina od 2 do največ 3 l na 100 km.

Naslednjo skupino tvorijo motorna kolesa s cilindrsko vsebino 200 in 250 ccm. Teh strojev danes ne moremo skoraj več pristiaviti med »male motokidke«, saj zmo, rejo brzine od 80 do 100 km na uro in še čez pri motorni moči od 7 do 12 ks. Poraba goriva je med 3 in 4 l na 100 km. Stroji s 350 ccm so v posameznih modelih zreli že za prikolico, doči mprestavljajo 500 ccm »mašine« razred za najvišje zahteve. Preko te velikosti gradi evropska industrija le še nekaj specialnih modelov, ki pa počasi izumirajo, ker se da s 500 ccm doseči popolnoma vse, kar preneseta cesta in človeški organizem.

Med motokidki, ki se pri nas in po vsej srednji Evropi največ vozijo, prevladuje-

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 14.: Žene na Niskavuoriju. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol.

Ponedeljek, 15. Othello. Red B.

Torek, 16.: Zaprt.

Sreda, 17.: Othello. Red Sreda.

Četrtek, 18.: Živi mrtvec. Red Četrtek.

Premierski abonma.

Po globoko znizanih cenah od 14. din navzdol bodo ponovili drveni delo finske pisateljice Helle Vuolijoki: Žene na Niskavuoriju. Učinkovito zasnovana igra prikazuje ljubezen finskega veleposelnika Ar, neja do učiteljice Ilone. Agonija njegovega zakona z ženo Marto je prikazana na zanimiv način. Igrali bodo: Osrednji lik matere, ki skuša razrešiti zamotani vozil domačih neprilic, bo podala Marija Vera, Marto Vida Juvanova, Ilono Danilova, Arneja Jan. V ostalih vlogah sodeluje večji del dramskega ansambla. Režija je Kref-tova. Delo je imelo največji uspeh v sezoni.

Abonenti reda B bodo imeli v ponedeljek predstavo Shakespearjeve tragedije »Othello«, ki jo je odigrala drama kot re-prizo v četrtek v Celju s prav tako velikim uspehom kakor ljubljansko premiero. Sil-kovita inscenacija in z veliko umetniško prizadevanostjo podane vloge so vredne naj-večje pozornosti. Igrali bodo: Levar, De-bevec, Mileva, Boltarjeva, Gabrijelčičeva, Jan, Levarjeva, Lipah, Skrblnšek, Sever, Cesar, Potokar, Gregorin, Jerman, Preset-nik in drugi.

Prihodnja premiera v drami bo predvi-doma konec tedna. Vprizorili bodo delo češkega pisatelja Karla Pliskofa, vseelotno »Velika skušnjava«. Igrali bodo: Gregorin postanica Petrača, Nablocka njegovo že-no, V. Juvanova njuno hčer, Danilova Helgo, filmsko igralko, Bratina knjigoveza Krajca, P. Juvanova njegovo ženo, Dreno-vec njegovega sina, Gale Pinča, Rakarje-va kuharico Urško, Brezgar filmskega režiserja. Delo bo režiral prof. šest.

O P E R A

Zaradi gostovanja v Splitu in Šibeniku ostane opera do 20. t. m. zaprta.

SENTJAKOBŠKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 14. ob 15.15.: Košček sreče. (Zad-njič).

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 14. ob 20.: Prodana nevesta.

Zadnjič. Gostovanje gđc. Pavle Udo-vičeva.

čna dirka se bo začela ob 14.30, pregled vozil pa bo eno uro prej.

Ostale podrobnosti razpisa so kakor običajno, nadaljnje informacije pa se dobijo pri prireditelju.

Elkspozituro Avtokluba v Celju vodi g. Franjo Premik, uradnik rudarske družbe »Bohemije« na Slomskem trgu 1 v Celju. V zadevno notico se je vrnila v petek tiskovna napaka, ki jo s tem popravljamo.

SK Slavija. Jutri ob 11. naj bo na kolodvoru kompletno nogometno moštvo. Tajnik.

Zlogovnica

Sestavi iz naslednjih 24 zlogov:
BOL — BURS — CINI — EL — EU — HA — JA — KIT — LE — LENJ — LIV — LUT — NA — NJA — RI — SLO — TJU — U — UL — VAN — VI — VOR — WE — ZA

12 besed pomena: 1. glasbilo, 2. drevo, 3. kraj v južni Dalmaciji, 4. nevšečna skalka, 5. gorstvo v Perziji, 6. čez obalno črto v notranjost kopnine segajoča voda, 7. svetovni šahovski mojster, 8. sredstvo nekaterih žensk za družabno »ujeljavljanje«, 9. švicarski kanton, 10. pripadnik plemena bodočnosti, 11. morská žival, 12. kmečko orodje — da bodo dale začetne in končne črke od zgoraj navzdol misel veličastnosti najlepšega čuvstva.

Križanka št. 76

	1	2	3	4	5	6	
7		8					9
10	11		12			13	
14		15			16		
17					18		
19					20		21
22			23		24		25
		26			27		
	28						

Vedovavno:

1. ptič, 8. glodavec, 10. kratica za last-moročno, 12. glas, 13. kem. znak za berilij, 14. medmet, 16. žuželka, 17. razbojniško dejanje, 18. azijska puščava, 19. predlog, 21. zdravilo, 22. kem. znak za argon, 23. dalmatinski otok, 25. kemijski znak za natrij, 26. plin, 28. ptič.

Navpično:

2. sibirski reka, 3. stročnica, 4. pritok Morave, 5. stavbni material, 6. površinska mera, 7. ptič, 9. ptič, 11. božejopnik, 13. glasbilo, 15. kem. prvina, 16. mesto v dunavski banovini, 20. družinski član, 23. nemška reka, 24. mesto v zetski banovini,

Kako se Pariz pripravlja za obrambo pred letali

Hladnokrvnost francoskega prebivalstva — Utrjevanje živcev — Popravljanje cest za izselitev — Prirejanje zaklonišč — Razdeljevanje peska in plinskih mask — Pariz je le eno uro od meje — Obrambni baloni

Pariški reševalci v bodoči vojni

Pariz, sredi maja

Po jesenskih in pomladanskih izkušnjah nadaljujejo sedaj v Parizu po dobro premišljenem in velikopoteznem načrtu z vsemi možnimi pripravami za primer letalskih napadov na francosko prestolnico. Ukrepi za protiletalsko obrambo tega najbolj izpostavljenega večmilijonskega vele-mesta, ki se še dobro spominja za današnje razmere nedolžnih letalskih napadov za časa svetovne vojne, so zanimivi in poučni tudi za obrambo manjših mest.

Za razliko od jesenskega splošnega razburjenja je značilno, da se vsa ta obsežna dela izvajajo v popolnem miru in da se javnost zaradi njih niti malo več ne razburja. Vsi so prepričani, da je obrambno ministrstvo ukrenilo in pripravilo vse, da bo civilno prebivalstvo kar najbolj zavarovano tudi v vojnem času. Splošno je znano, da je Francija v marezu in aprilu zopet pozvala pod orožje več letnikov, kakor je bila to storila že lansko jesen. S komercialnih govorih, vsakdo ima kakšnega mobiliziranega prijatelja. Vse to se je izvršilo brez velikega hrupa. V vojaškem oziru je napravila Francija v zadnjih mesecih grandiozen napor, zlasti glede letalstva. Vsi so sedaj trdno prepričani, da je Francija v vsakem pogledu popolnoma pripravljena. Razburjenja, straha ali celo panike Francozi več ne poznajo. Navadili so se že na svojo živce, v kateri bo zmagal tisti, ki bo znal dalje izdržati. Živimo pač v času, ki se ne more označiti niti za mirno, niti za vojni stanje, in to lahko traja še dolgo časa. Tukaj so mnogi prepričani, da tudi totalitarni tabor ne želi vojne in da bo ustavil svojo akcijo tam, kjer bo čutil, da grozi resna vojna nevarnost.

Pariška javnost stoji stalno pod vtisom sijajno informiranega, a ne baš tankovestnega ogromnega tiska, ki kakor magnet-ska igla beleži vsako najmanjšo vznemirjajočo pojavo, tiska, ki ne pozna nobenih ovir in tajnosti razen vojaških. Tukaj dnevno čitamo razburilne novice, a ljudje se ne razburjajo več, temveč se vdajajo v usodo: kar bo, pa bo. Saj se ljudje na vse privadijo, tudi na resnično vojno, zakaj se ne bi mogli privaditi na to vojno živce? Vendar je francoska vlada izdala pred kratkim uredbo o ostrih kaznih proti širiteljem panike. Za take ljudi smatrajo tukaj, da služijo nezavedno nasprotniku in jih kratkoročno naznanijo oblastem. Zlasti francosko obsejno prebivalstvo se drži še posebej zavedno in junaško.

Priprave za razselitev Parižanov

Največja skrb tako zvane pasivne obrambe je, da se bi v primeru mobilizacije čim več ljudi priselilo iz Pariza in spravilo na varno v bolj oddaljena okrožja. Javni glasili svetujejo Parižanom, ki imajo sorodnike ali prijatelje na deželi, da se

Notre-Dame, dragulj Pariza

v takem primeru pravočasno preselijo k njim, in opozarjajo pri tem da bodo vlaki redno obratovali samo še prvi dan mobilizacije, potem pa bo ves železniški promet izključno na razpolago za vojaške potrebe. Deset dni bodo vozili potem še posebni izseljevalni vlaki, kolikor jih bo na razpolago, ti pa se seveda ne bodo mogli ravnati po željah beguncev, temveč bo imel vsak vlak svoj določen cilj. Že sedaj je določeno za vsak pariški mestni okraj, kam se bo preselil. Kljub temu preseljevanju milijonov bo seveda moralo življenje v Parizu iti dalje svojo pot in bo zato potrebno, da bo ostalo v mestu veliko število uslužbencev pri vseh ustanovah in obratih, ki so kakorkoli potrebni za narodno obrambo. Ti uslužbenci bodo lahko stanovali v okolici, od koder bodo večkrat na dan tudi med vojno redno vozili lokalni vlaki v osrčje mesta. Na ta način bodo ti uslužbenci in njihovi svoji manj izpostavljeni žrtni napadom. Kdor hoče, pa seveda ostane lahko tudi naprej v Parizu.

Tudi splošna izselitev je le prostovoljna in se prebivalstvu samo svetuje. Kdor ima avtomobil — in takih je tukaj ogromno število — bo zapustil mesto v lastnem vozilu. Vse ceste iz mesta v okolico se preurejujejo in utrjujejo tako da bodo lahko zdržale ta velikanski naval vozil poleg istočasnih ogromnih vojaških transportov. Računa se, da bo prvi dan mobilizacije samo na cestah pariške okolice vozilo okrog 250.000 avtomobilov in kamionov!

Podzemna železnica kot protiletalsko zaklonišče

Za vse tiste, ki bodo ostali v Parizu, in teh bo še vedno nad milijon, je treba preskrbeti varna zaklonišča. Najboljša zaklonišča bodo seveda postaje in ogromni hodniki podzemne železnice. Ko je bil zgrajen pariški »metropolitain«, kakor se tu imenuje podzemna železnica, njegovi graditelji niso niti mogli misliti na to, da bodo kdaj njegovi tuneli lahko izborno služili za zaščito pred letalskimi napadi, saj je tedaj letalstvo spadalo še v fantazije pustolovskih romanov. Posebne komisije so pregledale vse podzemne postaje in hodnike, ali in v koliko so za to novo nalogo sposobne. Postaje se sedaj preurejujejo tako, da ne bodo mogli v nje prodreti strupeni plini. Nad nekaterimi postajami, ki niso tako globoko pod zemljo, se utrjujejo vrhne plasti, ki naj preprečijo, da bi letalska bomba prodrla do ljudi. Računa se, da bodo nekatere postaje lahko sprejele do deset in celo do dvajset tisoč oseb!

V zadnjem času so posebne komisije hodile tudi od hiše do hiše in pregledale vse kleti, ali bi prišle v poštev za zaklonišče. Neštete kleti po nalogu komisije sedaj že popravljajo. Velika betonirana zaklonišča pripravljajo tudi po vseh pariških parkih, v okolici pa preurejajo tamošnje kamnolome, ki jih je vse polno. Ravno tako preurejujejo v ta namen vse stare pariške utrdbe, ki ne služijo več vojaškim potrebam.

Plinske maske in pesek

Že od marca dalje delijo prebivalstvu tudi maske proti strupenim plinom, posebne za moške, ženske in otroke. Čeprav kakih deset tovarn za maske dela dan in noč, vendar ni bilo mogoče preskrbeti maske naenkrat vsem Parižanom. Da ne bi bilo očitkov, so z žrebom določili vrstni red mestnih okrajev za razdelitev mask. Dolež so razdelili okrog 300.000 mask. Vsak si jo dobi, jo bo moral plačati vendar šele naknadno skupaj z davki.

Vrh tega je doslej vsaka hiša v Parizu dobila 25 vrečk peska. Kakor je znano, se da požar, izžvan od elektronskih bomb, najlažje zadušiti s peskom, zato morajo hišni lastniki vreče s peskom spraviti v podstrešja in zgornja nadstropja.

Vsak četrtek opoldne se oglašajo vsi pariški zvonovi, vse sirene in vse druge naprave za alarmiranje v slučaju letalskih napadov, da se preizkusi njihovo funkcioniranje.

Vse te priprave vodi posebna direkcija pasivne obrambe skupno s posvetovalnim odborom, v katerem so tudi zastopniki prebivalstva. V službi pasivne obrambe sodelujejo načelno le prostovoljci, toda za

to službo se v slučaju potrebe lahko mobilizirajo vsi uslužbenci podjetij, ki so kakorkoli odvisni od javnih činiteljev. Prostovoljci se v mirnem času obvežejo za eno leto in dobi vsak zase zaupno pismo z vsemi potrebnimi navodili. Zvečer so po vsem mestu nešteti tečaji za mošva pasivne obrambe, ki se specializirajo za učinek raznih vrst letalskih bomb: pri eksplozivnih bombah razkopljejo ruševine, pri elektronskih gasijo požare, pri bombah s strupenimi plini razkužijo okolico. V vseh primerih sodelujejo bolničarji, ki spravljajo ranjence in zastrupljene. Na ta način bodo koristno uporabljeni številni ljudje, ki so nesposobni za aktivno vojaško službo.

Drugi obrambni ukrepi

Velikanska je hitrost, s katero lahko prihrumijo bombniki morda že pred objavo vojne nad velika mesta. Od Rena sem bi lahko prišli nemški bombniki že v eni uri nad Pariz! Francozi imajo veliko dalje do Berlina, okrog dve uri a so jim čisto blizu številna velika mesta in industrijska središča v Porenju. Pač pa bi lahko prišli Poljaki v Berlin že v eni uri in so torej v enakem položaju kakor Nemci napram Parizu. Splošno pa se smatra, da z letalskim bombardiranjem ne bo tako hudo, ker so vzporedno z letalstvom močno napredovala tudi vsa sredstva za obrambo pred zravnimi napadi.

Se bolj od ukrepov za pasivno obrambo se drže v tajnosti ukrepi za tako zvano aktivno obrambo. O njih je znano prav malo. Po vsem državnem ozemlju so razmeščene mreže opazovalnice, v katerih bodo naprave za prisluškovanje določile smer poleta sovražnih letal; iz opazoval-

Pariški spomenik sanitejcem v svetovni vojni

nice bodo potem alarmirali ogrožene kraje. Lovska letala in protiletalsko topništvo bosta predvsem poskušala preprečiti nasprotniku prihod nad mesto, nad katero je namenjen. Za zaščito važnih strateških točk, kakršna je na pr. pri nas Zidani most, bodo uporabili mrežo vezalnih balonov. Vsak balon se dvigne od lastnega avtomobila in se dvigne do 7000

m visoko, z zemljo pa ostane zvezan po močni žilni vrvi. Če letalo zadene v vrvi, je izgubljen.

Strokovnjaki računajo, da je prostor, obdan z gosto mrežo vezalnih balonov, ki so drug od drugega oddaljeni po največ 100 m, popolnoma zavarovan. Seveda velikih mest ni mogoče na ta način v celoti zaščititi, ker so baloni predragi. O. A.

London, Angleži in Evropa

Vtiski, zapiski in razgovori jugoslovenskega pomorskega častnika

Palača parlamenta ob Temzi v Londonu

London sem našel nedavno v znamenju strokovnjaško postavljenih in tempiranih bomb. Mora se reči, da so se člani IRA (Irish Republican Army) resnično izkazali mojstre v tem poslu. To je ilegalna irska vojska, ki šteje približno 2000 dobro organiziranih fanatičnih članov, fanatičnih kakor to more biti le Irec. Saj so bili najboljši borci razredne borbe v Ameriki sami Ireci. Lista najbolj ognjevitih in bojevityh voblyjev (industrijski delavci sveta) in raketirjev (delavci-saboterji) mrgoli irskih imen.

V Londonu je bila ta reč res malo čudna. Položaj je zelo spominjal na idilčne čase Londresvega »Terorja na Balkanu«, ko so po Sofiji, Nišu in Beogradu pokale bombe VMRO. Toda to je bilo pred mnogimi leti in med nami Balkanci, ki na angleški lestvici stojimo le malo nad »colored peuplee« (barvani, temni narodi). Pozneje pa se je dogajalo v temi legendarnega Scotland Yarda in skrivnostni polnega Intelligence Service — med onimi Angleži, ki tako radi z višine gledajo na narode, ki niso tako neoporečni celo v politiki kakor oni, in se poslužujejo v političnih borbah takih-le nekulturnih, nasilnih sredstev. To je bilo res pravo »podzemno delovanje« — kajti podzemna železnica je bila najbolj priljubljeno polje udeleževanja irskih gentlemanov. Vendar celo pri tem kožljivem položaju ni odrek Angležem humor. Londončani so trdili tiste dni, da kupujejo škoti zdaj vozne listke samo od postaje do postaje, češ: »Nič se ne ve! Sam pa moram priznati, da se nimem prav nič prijetno počutil na 60 m pod zemljo drveči Piccadilly Line med temi fantastično flegmatičnimi Angleži, zatopljenimi v svoje ogromne »Daily-Je in cenene »Penguin Books«. Kar v glavo mi ne gre, da je ta narod, ki toliko čita, tako čudovito neinformiran! V podzemni ima prav gotovo 90% vseh vozečih se čtivo v rokah.

Nekaj imenitnega je pa res omenjena Pinguinska biblioteka. Vsaka knjiga te založbe velja 6 peninjov, to je 6 din. Za ta denar lahko dobiš vsak znanj rman ruskih klasikov, dela Galsworthyja in cele vrste Irecov do modernih ameriških pisateljev Pomislite: Forsyte-Saaga v štirih knjigah za 24 din in prav čedni trdi vezavi! Biblioteka ali založba ima več izdaj: beletristično, biografsko, kriminalno (pri Angležih zelo priljubljena!) in izdajo izbranih del literarne vrednosti. Najbolj pa mi je všeč izdaja »Penguin Specials«. Evo naslovov zadnjih knjig te izdaje: »Musolinijevo rimsko cesarstvo«, »Mi in Nemčija«, »Kaj hoče Hitler?«, »Reflektorji nad Španijo«, »Židovski problemi«, »Izsiljevanje ali vojna?«, »Madame Tabuis«, »Pa še marsikaj. Pisatelji teh knjig so vrhovi angleške žurnalistike in vsaka teh knjig po 6 din pomeni majhno senzacijo. Nekateri so kljub ogromni nakladi razprodane v nekaj tednih. Nedavno je izšla knjiga: J. C. George: They betrayed Czechoslovakia« (Oni so izdali ČSR). Ime pisatelja ni pravo, saj v dodatku pove, da je avtor bil v onih težkih dneh eden najintimnejših sodelavcev dr. Beneša in zato seveda hoče ostati neznan. Rad bi o tej knjigi kaj več povedal, ali to bi zahtevalo poseben članek, ki ga mogoče pozneje napišem, v kolikor zanj ne bo tehničnih in drugih zaprek. Tu samo nekaj paberkov. Ovod knjigi je napisal znani angleški novinar Wovver. V njem poudarja, da pisatelj knjige ni ne komunist ne demokrat, ampak stodoletni protestant brez kaplje židovske krvi, ki gleda na stvar predvsem kot Anglež, gentleman in človek. Posvetilo na ovitkih knjige se glasi:

»To je zgodba o izdajstvu izdanega. V nizu nepozabnih prizorov podamo pozorišče zločina nad celim narodom. Ne morem si predstavljati pravično misleč osebo v Franciji in Angliji, ki ne bi čitala zgodbe z obrazom, zardelim od sramu. Edgar A. Wovver.

Manjka semo še napis »Chamberlainu v album«. V knjigi so zgodovinska dejstva, objavljena iz dokumentov in pism angleške bele knjige. Pred nami se odkriva v strašni goloti češka tragedija, kakor se je razvijala od prihoda »lorda grobarja« (Runcimana) dan na dan, od ure do ure, na minuto točno. Čitatelj spremlja »starega, dobrega Nevilleja v Canosso, prisostvuje sestankom v Godesbergu in Monakovem, prisluškuje usodnim telefonskim razgovorom Prage, Pariza, Londona in Moskve. Skratka, človek sledi čeli naporni borbi Chamberlainovi za ohranitev miru v Evropi. In mir je dosežen!... Ali... Meni je močno všeč primera med Chamberlainom in mlado Amerikanko, ki se je prvič peljala čez Ocean in pisala ta le dnevniki.

Ponedeljek: Prvič na prekoceanskem parniku.

Torek: Krasna vožnja. Zdi se mi, da mi kapiten dvori.

Sreda: Kapitan mi je naredil ne ravno gentlemenko ponudbo.

Četrtek: Kapitan grozi, da potopi ladjo, če ga ne uslišim.

Petek: Rešila sem 600 potnikov.

Ker sem že pri dovipih, naj povem še enega, ki so ga pogruntali Angleži: Nemec pokaže na veliki mapi del Češke in pravi Chamberlainu: »Ta-le del bi morala dobiti Nemčija.« — »O, yes!« pravi stari Neville. — »Da, pa tudi to-le mesto bi želeli.« pravi Nemec dalje. — »O, yes, yes!« mu odgovarja stari, dobri Neville. In daje kar na delo. Ko od Češke že ne ostane ničesar, pravi Nemec svojemu gostu: »Se tisti dežnik tam bi radi imeli!« Tu pa stari Neville vzroji: »Dežnik? Ne, tega pa ne, ta je angleški!« Takih dovipnežev je v Angliji polno. Znan angleški lord-politik — njegovo ime sem, žal, pozabil — je pred dobrim letom rekel, da se mu ČSR zdi kot klobsa, pripravna za rezanje. Zdaj je na ta svoj izrek aludiral: »Klobasa je zdaj že razrezana. Angleži smo jo pčmagnali rezati. Pojedli so jo drugi. Želodec pa bo nekega dne zabolel spet — Angleže.«

Neki drugi gospod, A. Ray Wise M. P. (member of parliament) je nekoč izjavil: »Zemljevid Srednje Evrope je za Angleže vse preveč pisan. Anglija ne bi imela ničesar proti temu, če bi v tem delu Evrope, ki je za nas zelo pomemben, — nastala večja ekonomska zajednica.« S projektatom se je zdaj Angležem ta želja izpolnila. Dvomim pa, da so si večje ekonomsko zajednico predstavljali tako.

Res, čudna so pota angleške politike. Mislil sem, da so za mene pač nerazumljiva zato, ker kot sin malega balkanskega naroda ne morem pojmiti njih imperijalne veličine — saj se doma vse vrti okoli malenkostnih vprašanj vere, narodnosti, služb (in za tem skritega vprašanja — denarja). Pa me je stara duhovita prijateljica v Londonu seznanila z mladim Angležem, ki je nedavno položil doktorat iz narodnega gospodarstva. Priklupen dečko, politično še neomadeževan — kakor je rekla mis Betty — ni pa izključno, da postane nov Disraeli, Eno imata že skupno — kakor pove ime: Samuel Goldfish — vero očetov. Sestala sta sva, kakor mi je najbolj všeč, neke nedelje popoldne v drevoredih lepega parka Greenwich. No-

vi prijatelj mi je tako-le raztolmačil angleško politiko:

»Vsa angleška zunanja politika zadnjih 10 let je niz nedoslednosti, kompromisov in kapitulacij. Saj jih že sami poznate kar po vrsti, kaj ne? Militarizacija reniske cone, abesinsko vprašanje s sankcijami, japonske klofute na Kitajskem, anšlus, septembrska kriza, Španija, hranje in skorajšnja smrt našega dojenčka v Zenevi — to je defilé angleških porazov zadnjih let. Zakaj? Zaradi nedoslednosti angleške politike, ki je posledica nesoglasja njenih upravljalcev. Nad 100 let je bil aksiom angleške politike: budno stati na straži, da ne bi katera sila zavladala in nadvladala v Evropi. Danes pa, ko si stojita nasproti dva svetova, dve ideologiji, se ne moremo odločiti za nobeno, ker se bojimo zmagati druge, ampak plavamo med obema strujama, kakor ribič, ki hoče loviti v kalnem. Ko je potegnil Hitler prvič britskega leva za rep, je sicer zarenčala stara kraljevska zver, toda žalibog je v onem usodnem trenutku Hitler videl, da ta lev nima krepih zob... Leta 1914. nas je nemški »Drang nach Osten« le še mogel privabiti iz zapečka, da smo se s pomočjo sveta postavili proti Nemčiji in Avstriji. Danes pa, ko se junajmo in grozimo, a imamo opravka z novo Veliko Nemčijo in novo Veliko Italijo in morda tudi z Japonsko, kriziramo iščemo zaveznikov naokrog. Razkili smo svoj odpor proti vojni in njenim posledicam in ta odpor je večji in močnejši od naše ljubezni in poštrevnosti do imperija. Sicer je v bistvu med širokimi sloji Nemcev in Italijanov enako stanje — ali njih vodje drže še trdno vajeti v rokah in so dosledni. Mi pa imamo danes ljudi med seboj, ki so še vedno pristali nemške konfederacije v Srednji oziroma Vzhodni Evropi in na Balkanu. (Na pr. Garwin in za njim klica Rothemeere, Biverbrook, Astor in še nekateri). Da, ti ljudje so še »velikodušnejši od Chamberlaina in smatrajo za potrebno, da dovi Nemčija tudi del Rusije in končno kolonije. Za te zadnje se ne mudi, kajti to je adut angleške diplomacije. Italija izjavlja odkritosrčno, da ne misli kršiti integritete Španije, nego jo misli spopostovati »prav tako, kakor to dela Anglija v Egiptu.« — In mi smo se 200 let borili in pazili, da se ne bi na Iberkem polotoku ali v Maroku vsidrala velesila, ki bi ogrozila Gibraltar! Tudi čez to politiko smo potegnili črto. Zakaj? Bili smo se komunistične Španije. Zakaj gledamo mirno japonski vdor na Kitajsko? Bojimo se komunistične Kitajske in prevelikega vpliva Rusije. Društvo narodov smo smatrali za instrument svoje cincar-ske politike — zdaj je v agoniji.«

Tu približno je končal najin politični razgovor takrat v jezeni Samuel Goldfish, mladi angleški doktor politične ekonomije. Ni dolgo tega, ko sem prejel v Nico njegovo pismo, ki je kratko nadaljevanje in konec tega razgovora. Glasi se: »Moj dragi jugoslovenski tovariš! Ko smo pomagali umreti Abesinji, Španiji, Češki — pomagali zdaj zopet pomoč Poljski, Grčiji in na uho vam povem — tudi vaši junaški domovini. Iz filanstopstva in ljubezni do teh držav? Rezultat: Hud glavobol v Downing Streetu! Zvonimo alarm za rešitev demokracije. Demokracije, ki smo jo mi diskreditirali, Hong Kong bo preplaval rumena mrzlca! Singapur se bo pogreznil v močvirje, na katerem je sezidan! Gibraltar se bo porušil kakor stolp iz iglenih kart! Malto bodo pokrili črni oblaki z Apeninov. Vidimo, da se naša imperijalna cesta skozi Sredozemsko morje spreminja v nezanosljivo, spoli-zo stezo. Voda nam teče v grlo — zato ne preostane drugega, kakor vrniti se — ne, vračati se lepo počasi po angleško k odvreni politiki in njenim za-»ženim pristajem. V Downing Streetu sedaj snubijo Edena, Churchilla, celo Cooperja. Kajti vse, kar se je zgodilo in se godi, daje prav njihovim politikom. Ona naj torej v dvajseti uri reši imperijalno demokracijo. Njih imena mogoče zamorejo vrniti izgubljeno zaupanje mnogih narodov. Veliko je tudi moje upanje, da prilajajo novi ljudje z novimi bolj pošteniimi načeli. In v tej lepi nadi vas in vašo domovino prisrčno pozdravlja vaš Samuel«

Te dni sem plul spet pod sivo Gibraltarsko pečino — v svitu reflektorjev angleških vojnih brodov, ki jih je bilo tu kar 70. — In da sem po dolgem času spet zrl z iskrico upanja in spoštovanja v ta simbol demokracije, zato se zahvaljujem tebi, Samuel. Ti si mi jo prižgal s svojo vero v nov način novih ljudi.

Sergej Eppich, pomorski častnik.

Teden svetovne politike

Od petka, 5. maja, do petka, 12. maja 1939

Med poslednjima petkoma je diplomatski boj med obema taboroma velesil stopil v novo razvojno stopnjo. V nedeljo, 7. t. m. je bil v Milanu po dvodnevnih razgovorih nemškega in italijanskega zunanjega ministra izdan komunique, ki napoveduje sklenitev tesne politične in vojaške pogodbe med Italijo in Nemčijo. Po besedilu uradnega sporočila sta se obe državi odločili za ta korak »v prepričanju, da prispevata tako na učinkovit način k zagotovitvi miru v Evropi«.

Italijansko časopisje je pomen milanskega sklepa prikazovalo v tem smislu, da sta si Nemčija in Italija razdelili svoja posebna vplivna območja, v katerih postopata vsaka zase svobodno, se pa po potrebi tudi medsebojno podpreta. Nemško časopisje pa po tej razdelitvi srednja Evropa z vsem podunavskim bazenom in Baltik, italijansko pa Balkan in vzhodno Sredozemlje.

Angleško in francosko časopisje je milanske sklepe označilo kot »podrpitev nečesa, kar že dolgo obstaja«. Vendar se zdi, da tudi ta formalna potrditev obstoječega stanja ni bila brez pomena, ker so ali so vsaj do zadnjih dni bili še vedno precej številni oni krogi v Franciji in Angliji, ki so mislili, da je mogoče Italijo in Nemčijo razdvojiti in se nato z eno izmed njih že samo z lepimi pogledi pogoditi. Zato je bilo milansko spoznanje za evropski zapad nujno potrebno, ker je nedvomno doprineslo k razčiščenju mednarodnega položaja. To pa pomeni, da se igra velesil slej ko prej nadaljuje v znamenju razdelitve na dva tabora, ki se medsebojno kosata v pridobivanju novih zaveznikov.

Boj med obema taboroma velesil je za sedaj samo diplomatska značajka, čeprav nosijo odsele zavezništva z velesilami vedno bolj tudi vojaški pečat. To je eden izmed razlogov, zakaj se male države, v kolikor niso neposredno izpostavljene nevarnostim, prijemajo vedno bolj načela popolne nevtralnosti. Poslednji primer takega stališča so nam v preteklem tednu nudile štiri nordijske države: Švedska, Norveška, Finska in Danska, ki so odklonile nemško ponudbo o sklenitvi pakta o nenapadnosti z Izgovorom, da se ne žele odločiti svoji politiki popolne nevtralnosti v sedanjih tekmah velesil.

Glavno področje diplomatske borbe med obema taboroma velesil pa ni evropski sever, temveč slej ko prej prostor med Baltikom in Sredozemljem. Tu gradita Anglija in Francija svoj obrambni zid proti »poskusom obvladavanja sveta s silo«. Tako je to angleško delo zopet v svojem govoru v četrtke označil angleški ministri predsednik Chamberlain, ki se mu je s podobnimi izjavami pridružil istega dne tudi francoski ministri predsednik Daladier v odločnem in samozavestnem govoru o francoskem stališču v sedanjem mednarodnem položaju.

V tej diplomatski tekmi zadobivajo pogajanja Anglije z Rusijo vedno večji pomen. Pogajanja so se proti pričakovanju zapadne javnosti zelo zavlekla. Pojavilo se je težkoče na obeh straneh, vendar se zdi, da so se pretekli teden po nekaterih polslovesnih in uradnih izjavah precej zmajšale. K razčiščenju je med tem nedvomno pripomoglo potovanje Potemkina, namestnika ruskega zunanjega ministra, v Turčijo, Bolgarijo, Rumunijo in na Poljsko, kjer so se med njim ter državni

teh držav vodili važni razgovori o ruski pomoči posameznim državam za primer morebitnega napada. O vsebini razgovorov se doslej ni mnogo izvedelo, samo o razgovorih v Ankari je izšel komunique, ki potrjuje popolno soglasnost turške in ruske politike glede vseh mednarodnih vprašanj. Ta soglasnost je tem večja pomena, ker so se med tem uspešno zaključila dolga pogajanja med Anglijo in Turčijo z enako pogodbo o medsebojni pomoči, kakor že obstoja med Anglijo in Poljsko. Tako se na turških tleh angleška in ruska politika posredno že stikata. Potemkinov obisk v Varšavi je gotovo pripomogel k izgladitvi odnosov med Poljsko in Rusijo, medtem ko ugete zadobiti že napovedani obisk rumunskega zunanjega ministra Gafenea v Ankari prav v zvezi s Potemkinovimi razgovori v turški in rumunski prestolnici poseben pomen v sklopu angleških, francoskih in ruskih prizadevanj.

V poljsko-nemškem sporu zaradi Gdanske in nemškega prehoda preko poljskega »koridorja« v Vzhodno Prusijo ni nastopil po Beckovem govoru z dne 5. t. m. noben element nadaljnje zaostrovanja. Nasprotno, kar z več strani naenkrat so se pojavili glasovi o posredovanju v tem sporu. Nekaj dni je bila v ospredju zlasti pobuda Vatikana, za katero so papeški nunciji hoteli pripraviti ugodna tla v Berlinu, Varšavi, Londonu, Parizu in Rimu. Govorilo se je o možnosti sklicanja posebne mednarodne konference, ki naj bi se je udeležile Anglija, Francija, Italija, Nemčija in Poljska in ki naj bi razpravljala o Gdanskem in drugih nemških zahtevah na pram Poljski. Uradno so v Vatikanu tako namero demantirali, očitno pa šele po neuspelih poskusih. Opaziti je bilo, da se je zlasti poljsko časopisje odločno postavilo po robu poskusom pobotanja na poljsko škodo.

Obisk kneza namestnika v Italiji

Močno v ospredju mednarodnega zanimanja je bil ves pretekli teden obisk kneza namestnika Pavla in kneginje Olge v Rimu. Ta obisk ni bil pripravljen šele zadnji čas, temveč pomeni izpolnitev davne namere, da bi se prijateljstvo med obema jadranskima sosedama, ki se je začelo tako uspešno gojiti po beograjskem sporazumu z dne 25. marca 1937, potrdilo in utrdilo z obiskom našega najvišjega predstavnika v italijanski prestolnici. Svečani sprejem, ki je bil prirejen našemu knezu namestniku v Rimu in nato še v Neaplju in Firenci, je pokazal, da je prijateljstvo med nami in Italijo postalo temelj italijanske politike, kakor je ono po izjavi naših predstavnikov tudi temelj naše zunanje politike. V tem smislu zvane tudi inozemski odmevi tega obiska. Po njih lahko sodimo, da je razumevanje za mednarodni položaj naše države v svetu splošno, zlasti pa še za naša prizadevanja, da gojimo in izpolnjujemo prav tako nova kakor stara prijateljstva. S tem je naš mednarodni položaj uravnovešen v znamenju medsebojne spoštovanja in namreč vsem in vsakomur, kar tvori najboljšo osnovo zares nevtralne politike, ki se želi izogniti slehernemu vmešavanju v spore drugih, zlasti pa vmešavanju v spore in tekme med velesilami.

Dr. R. V.

Poročilo o veselih rečeh

Zakaj bi samo tarnali in zdihovali, pa ugotavljali vedno eno in isto: da je na svetu hudo, da huje biti ne more in manjka samo še veseljinega potopa. Ne bodimo tako črnogledi. Kljub vsemu je na svetu še marsikaj lepota, veselja. N. pr. »Jutrovo« nagradno tekmovalstvo, ki navdaja ljudi z osrečujočim optimizmom in sladkim upanjem. Samoumevno je glavni junak teh upanj, sanj in »hrepenej avtomobil. Kdo bo tisti srečen, ki bo imel pravico reči: avtomobil je moj! To vprašanje razburja zadnji čas tisoče in tisoče razvnetih možganov. Vsa visoka politika se je morala umakniti pred »Jutrovim« avtomobil. Le čigav bo?

Če zadenem avto...

»Če zadenem avto, se bova lahko takoj vzela«, je objubil postavni Tone svojemu dekletu, šivilji Metki.

Tone je izučen šofer in šofer brez avtomobila je kakor riba brez vode, ali vlomilec brez vitriha, kateri primer vam je pač ljubi. Tudi njegova Metka je prepričana o tem. Zato je svetemu Antonu objubila debelo svečo, če se njenemu Tonetu nasmejne sreča.

Gospa Tonca

Gospa Tonca noč in dan sanjari samo o avtomobilu. Če ga zadenem, bo mož že spoznal, s kakšno Amazonko je oženjen. Njegova trditve, da ni za drugega, kakor da suče kuhalično, bo takoj ovržena. Noč in dan se bo vozarila z avtomobilom. Sedev fant, ki je mehanik, ji že sedaj skrivaj daje šoferske lekcije, za vsak slučaj. Polem bo gospa Tonca v štirinajstih dneh položila šoferski izpit. Ni tako zabita kakor misli njen mož, ne. Že v šoli je je učitelj večkrat rekel, da je »odprta glava«.

Potem bo vselej obveljala njena. Mož jo bo moral ubogati kakor šolarček. Če bo rekel: voz naravnost, bo ona nalašč zavila na desno ali levo. Bo že videl.

Potovanje v Benetke

Strojepiski Mila in Nasta in mala debelušna knjigovodka Stana so prijateljice. Kadar nimajo službe, ližejo pri Petričku sladolede, ali pa se na promenadi postavljajo z novimi klobučki in kritizirajo moške sprehajalce.

— Hi, kakoj te je ta pogledal, si videla? Čestitam, saj je čeden fant. Le ta njegova hoya. Taca kot medved. Gre že nazaj. Pogledaj ga, pogledaj. Joj, saj bom počila od smeha. Hihhihi...

Zadnji čas se Mila, Nasta in Stana ne menijo dosti za tiivske medvede. Druge skrbi in pomenke imajo. Pogovarjajo se o potovanju v Benetke, kamor se popeljejo z »Jutrovim« avtomobilom. Vse je že natančno dogovorjeno. Šofiral bo Nastin brat, ki ima šoferski izpit. Mila, Nasta in Stana bodo na vsaka tretjino prispevale za bencin. Da bo ena izmed njih zadela avtomobil, je kakor pribito. Če ne one,

pa kdo drugi v njihovih družinah, to pa je tako eno in isto. Saj kupi Mila vsako nedeljo kar pet izvodov »Jutra«, Nasta štiri in Stana dva in se poteguje za nagrado celo petmesečni Nastin nečak...

Vse je že pripravljeno

Tavčarjevi imajo v Rožni dolini hišico, ki je prijazna in ljubka, kakršne so pač večinoma rožnodolske hišice. Okrog hišice je vrtič. V cvetličnih rondojih cveto mačke, v gredah pa se košati solata in fižolove prekleje čakajo v vrsti kakor vojaki. Kdaj priključijo iz zemlje nežne fižolove mladike in se ovijajo okrog njih. Gospodar in gospodinja z zanosom osledujeta te prekleje, solato, mačke v rondojih in vso svojo lepo hišico. Zadnji čas pa se ukvarjata še z drugačnimi skrbmi.

Tam zadaj za hišo, kjer je drvarnica in Lukeževa pasja hišica, je gospodar že parkrat skrbno, kakor kakšen izučen inženjer, premeril prostor, potem pa je rekel ženi: — Mislim, da bo šlo.

— Kaj bo šlo? se je ona nalašč naredila nevedno.

— Da bi zgradili garažo, če zadenemo avtomobil.

Ne morejo se zediniti

Žurajevi se pa ne morejo zediniti. Večer za večerom debatirajo in se pripravljajo zaradi »Jutrovih« nagrad.

— Če zadenemo avtomobil, ga bomo prodali, — pravi oče.

— To bi bilo trapasto, — ugovarja hčerka Nada — Jaz na vašem mestu bi ga vsaj pol leta obdržala, da bi se malo vozili okrog, potem šele bi ga prodala.

— Kaj pa šofer? — ugovarja oče. — Misliš, da nas bo šofer vozil kar tako za boglona? Če bi najeli šoferja, bi mu morali najmanj osem stotakov odšteti vsak mesec. Kje, za božjo voljo, jih naj pa vzamem? —

— Saj ne bi potrebovali šoferja, — ugovarja Nada, — lahko bi se vozili sami. Šoferski izpit ne stane dosti in tudi težek ni.

— Kaj ti ne pade v glavo, da bi se vozili sami, — se oče vedno bolj razburja. — Kdo, misliš, se bo po od nas šel učiti za šoferja? Jaz morda na svoja stara leta? Ali pa mama? Ali morda celo ti? —

— Jaz, kdo pa drugi! — ponosno poduri Nada.

— Ti?! — Očetu postane kar vroče. — No, če bi ti vozarila avtomobil, si niti enkrat ne bi upal peljati s teboj. Saj bi se zvrnili v prvi jarek. —

— No, oče, veste kaj. Sram vas bodi, da tako govorite, kakor da sem kakšen stor.

— Nada ima od jeze solzne oči.

— Saj ni nič, rekel sem kar tako, — miri oče. — Če bi zadeli avtomobil, bi ga pač prodali. Lep kupček jurčkov bi dobili zanj. Kaj vse bi lahko kupili s tem denarjem. Jaz bi si najprej omislil obleko in nov klobuk. Za starega mi je rekel klobučar, da ni za drugega več, kakor za

podplate pri copatah. Mami bi dali napraviti posebne čevlje, da ne bo zmeraj tarnala o svojih nogah in kurjih očesih. Preslikali bi stanovanje in če bi kje iztaknil kakšen dober radio-aparat...

— Če zadenem motor, ga zamenjam za damskega, — sanjari Nada. — Damski motorji so zdaj zelo moderni. Če bi pa dobila bicikel, bi svojega starega prodala. — Jaz bi pa rad dobila klavirsko harmoniko, flitju, to bi bilo nekaj imenitnega! — Možaku se svetijo oči od vznemirjenja. — Ne, harmonike pa res ne bi prodal. Vadi se bom, če znam še kaj igrati. Hitro se bom navadil, saj igranje na harmoniko zdaj ni nič težkega, ko se dobe note...

Tudi penzionisti so vznemirjeni

V Zvezdi, kjer »zasedajo« penzionisti in rešujejo probleme zunanje in notranje politike, je zadnji čas tudi marsikaj narobe. »Jutrov« avtomobil je tudi tem resnim, pametnim možem zmešal štrene. Nič več ne stopicajo tako počasi in dostojanstveno gor in dol mimo vremenske hišice. Zbirajo se v gručah in stikajo glave in v njihovi hoji, govorjenju in svetiljavi očeh se oče čudno vznemirjenje, tako, da bi nepoučeni lahko mislili, da je temu vzrok pomlad in cvetoči kostanji v Zvezdi. Krivec pa ni nihče drug, kakor — »Jutrov« avtomobil!

Da, samo zaradi tega avtomobila so penzionisti v Zvezdi tako skrivnostno vznemirjeni in ne le ob delavnikih, ampak celo ob nedeljah, kar sicer prej ni bila njihova navada, so v Zvezdi tako polnoštevilno zbrani. Po lepem geslu: vsi za enega in eden za vse rešujejo skupaj »Jutrove« naloge, primerjajo rešitve in vsak zase želi, da bi njegov žreb zadeli avtomobil.

Kako je bil razjasnjen umor v Jatni Zahvala gre neumornemu raziskavanju orožništva

Radeče, 13. maja
Ves radeški in šentrupski okoliščini imata dosti snovi za pomenek o krvavem dogodku, ki se je odigral nedaleč od vasice Predloga, skrite v obširnih jateških gozdovih.

Zadeva prikazuje zakonski trikot v preprosti podeželski vasi Prelesju, na našem Dolenjskem. Bolehni Jože Knez se je poročil z zalo Ana Grosčkarjevo. Ana Knezova, žena ugodnega in precej trdnega moža, se je s početka z možem dobro razumela, pozneje pa je navezala ljubzensko razmerje z Nackovim fantom, kakor pravijo po domače Janezu Zupanu, 25-letnemu posestnikuvinu sinu.

Gospodar Jože Knez je bil jetičen. V zakonu se mu je rodilo šest otrok, izmed katerih je pet umrlo. Lani mu je umrl sin, ki mu je bilo 16 let in ga je bil oče določil za bodočega gospodarja. Ko pa je tudi tega gospodarja, ki je bil v tisti dobi že star, dobila smrt, mu je ostal še edineček sedemletni sinko.

Ves okoliščini si je prišepetaval o prijateljstvu Knezove žene z dokaj mlajšim Zupanom. Se danes vedo ljudje povedati, da je fantu dišala Knezova domačija in je bil prepričan, da bo postal nekoč on sam na njej gospodar, ko bo smrt pobrala sedanjega gospodarja Jožeta Kneza. Govorice, da lazi Zupanov za njegovo ženo, so prišle tudi na uho Jožetu Knezu. To ga je močno potrlilo in ob neki priliki je hotel zadevo razčistiti. Poklical je Zupana na odgovor. Beseda je dala besedo, naposled sta se spoprijela še dejansko in Knez je vrgl Nackovega v vodnjak. Osramočeni fant tega ni mogel pozabiti in zdaj je izpovedal, da je kupal na Kneza silno jezo. Značilno je, da se sklicuje Zupan zdaj na opisani dogodek in trdi, da ga je samo želja po maščevanju, ker ga je premagal bolni Knez, zapeljala do zločina.

V preiskavi je izpovedala Knezova Ana, da ji je tisto soboto pred kmečkim taborom v Celju mož sam povedal, da pojde naslednji dan v Celje. Med ljudstvom pa kroži vest, da je bil prav tisti dan mož nekaj bolehen in je dejal, da ga nič ne veseli pot v Celje. Govorice krožijo, da ga je sama žena silila, naj gre na pot. Ko se je mož odločil na njeno prigovarjanje za pot, ga je napotila na postajo Radeče, kamor drži pot skozi samotni gozd Jatno. Take govore krožijo med ljudmi, seveda bo zdaj težavno dognati, kako je bilo, ker je glavna priča mrtva.

Zupan Janez si je pripravil že 29. aprila zvečer lovsko puško dvocevo. Naslednje jutro je vstal že zelo zgodaj in ko je opa-

Seja celjskega mestnega sveta

Celje, 13. maja
Celjski mestni svet je imel v petek redno sejo, ki je trajala skoraj tri ure. Zupan je poročal, da namerava občina za silo urediti kmečko hišo pri mestnem zavetlišču v Medlogu in tam nastaniti nekaj revežev. Pozimi je bilo v zavetlišču v oskrbi 18 otrok, ki jih bo treba nastaniti v posebnih prostorih, da bodo ločeni od starejših. Mestni ubožni svet je na zadnji seji podelil 7 novih rednih podpor in 7 izrednih podpor ter zvišal 12 podpor.

Mestni svet je odobril preložitve ceste pri posestvu Martina Krajnc na Ostrožnem. Občina bo zgradila čez novi voglajnjski most med Westnovo in kmečkovim tovarno cestno zvezo med Gaberjem in Čretom. Proračun znaša 55.000 din. Občina je dogradila cesto na desnem bregu Savinje od Petričkove restavracije do levškega mostu v prvem odstavku; stroški so znašali 43.500 din. Mestna občina bo izplačala svoj prispevek za nabavo instrumentov za novo vojaško godbo pod pogojem, da bo ostala godba vsaj 10 let v Celju, če bi se to ne zgodilo, bo zahtevala povračilo prispevka. Da se prepriča onemajevanje Savinje po odpadnih vodah, bo občina naprosila bansko upravo, da bi dala po strokovnjaku pregledati čistilne naprave v prizadetih podjetjih.

Občina bo odstopila Prosvetnemu društvu v Tremerju zemljišče proti letni prispevku 10 din. Občina bo prodala tri stavbne parcele pri Sp. Lanovžugi. Frančiški Jerasovi ter gg. Adolfo Presingerju in Viktorju Godniku. Cesto pri železniškem podvozu pod Stegujevo restavracijo v Zavodni bodo uredili za 3210 din.

Mestni svet je znižal tovarni »Volta« v Celju ceno za električni tok na 0.80 za kilovatno uro. Za popravilo retortne peč v mestni plinarni se odobri 6.500 din. Odobri se dalje načrt za regulacijo Savinje v šestih etapah. Nova justična palača bo stala na Glaziji, ki jo bo dala občina na razpolago v zameno za staro okrožno sodišče. Stroški za gradnjo so bili znižani

Počrnite brez opeklin v 3 dneh

AMBRE SOLAIRE FILTER-OLJE ZA SONČENJE

Da, da, »Jutrov« avtomobil je naš najbolj pereči problem zadnjega časa — le kako bo ukrenila — Sreča??? IncS

Jožefa. Stroški za stadion so proračunani na 1.426.000 din. Površina stadiona bo znašala 15.000 kv. m, igrišče bo dolgo 150 in široko 70 m, tekališče pa bo široko 7.50 m. Prostor za nogometne treninge poleg bodočega stadiona je že urejen ter je dolg 120 in širok 60 m. Stroški so znašali 80.000 din. M. s. Holobar je opozoril na ugovore, ki jih povzročajo v javnosti nameravana gradnja sportnega stadiona za hribom Sv. Jožefa zaradi neposredne bližine mestnega pokopališča. M. s. Golgranc se je nato zavzel za gradnjo stadiona na tem prostoru ter je omenil, da bodo nasadili ob mestnem pokopališču visoko živo mejo in drevesa. Ta živa meja bo morda zaprla pogled s pokopališča na sportni stadion, kričanje z nogometne igrišča pa se bo vendarle čulo na pokopališču, kar bo zlasti pri pogrebih zelo mučno.

Letno poročilo mestnega fizikata za l. 1938. izkazuje m. dr. padec epidemičnih obolenj v primeri z l. 1937 od 196 na 137; od tega je bila polovica davice. Odobren je bil novi pravilnik o socialnem skrbstvu za brezposelne in pravilnik o ureditvi medz stalno ali začasnemu zaposlenih delavcev pri mestni občini. Najnižja mezda znaša 2.75 din na uro, treba pa je še odšteti javne dajatve. Poročeni delavci dobiyo za vsakega rodbinskega člana draginsko doklado, ki znaša po 2 din na dan, toda samo za one dneve, ob katerih je družinski poglavar zaposlen.

Pri slučajnostih je bila poudarjena potreba gradnje delavskih stanovanjskih hiš in v javnega stranišča v Gaberju ter iznešeni še nekateri drugi predlogi.

Ne uničujte dišečega volčina!

Sava pri Litlji, v maju naša zasavska dolina poseben čar: začel se je razcvitati dišeči volčin, ki spada med naše redke posebnosti. Kadar razliva svoj opojen vonj dišeči volčin, prihajajo v našo sotesko številni prijatelji prirode. Na žalost pa prihajajo ob tem času k nam tudi izletniki, ki ne znajo uživati narave v naravi. Divjaško se vržejo na redko rastlino in si je napulijo včasih toliko, kakor da imajo nakrmiti doma ž njo poln hlev goved.

Dišeči volčin ima zelo ostro opojen duh. Povzroča glavobol, če ga imaš shranjenega v zaprti sobi. Neka neuka gospodinja si je prinesla z izleta na Sv. gori precejšnjo šopek dišečega volčina. Postavila si ga je v vazo v svoji spalnici. Pripovedovala je potem, da je vso noč nemirno spala in da jo je drugega dne močno bolela glava. Šele pozneje je izvedela, da je glavobol zakrivil strupeni vonj dišečega volčina.

Zalostno je tudi dejstvo, da trgajo volčin v večjih množinah otroci iz tukajšnjih vasi in ga ponujajo izletnikom. Poučeni izletniki vedo, da je trganje dišečega volčina nedopustno, zato svari te roparske trgače, naj ne uničijo te redke in značilne cvetlice, po kateri slavi naše Zasavje.

Kvarnost trganja dišečega volčina so spoznali tudi na sreskem načelstvu, kjer so izdali na vse podrejene urade, železniške postaje, orožniške postaje in na javne delavce poziv, naj preprečujejo trganje in prodajanje dišečega volčina. Vsak, ki bo zaloten pri tem kvamenju početju, bo kaznovan. Vsi odkriti prijatelji naše cvetane in Zasavja pozdravljamo ta odločni ukrep. Mnogi, ki že daljšo dobo opazujemo dišeči volčin v naših krajih, ugotavljamo z žalostjo, da je te cvetlice od leta do leta manj. Zdeli upamo, da bomo to našo posebnost le oželi poznejšim rodovom. V očuvanju redkih rastlin na domači grudi pa lahko dosežemo največ seveda naše šole, če pouče mladež o pomenu naših redkih rastlin.

REUMATIS

najboljše sredstvo za mazanje zoper revmatizem, trganje, zbadanje v križih, kosteh, ishias, protin in slične bolezni. Še vsakomur je pomagalo, kdor ga je uporabljal. POSKUSITE TUDI VI, da se prepričate in dalje priporočite: Ena steklenica din 32.—. Pišite še danes:

GRADSKA LJEKARNA

Ogl. Reg. S. br. 1900-1935

ZAGREB — Gornjigrad 5.

Električni varilni aparati

originalni žvicarski izdelki S. A. Atelier de Secheron, Geneve

Zelo precizni, masivni a v ceni zelo nizki. — Neobvezne ponudbe daje na zahtevo

Generalni zastopnik za JUGOSLAVIJO: „INTAG“ BEOGRAD, Zadarska 2

VSE VRSTE ELEKTROD IN SPECIALNI AVTOGENSKI VARILNI MATERIAL

CENE MALIM OGLASOM

50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pisnu obremen z naročilom, ali pa po poštni poizvedbi na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Kam pa kam?

Beseda 1 din, davek 3 din za sifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 17 din

Gostilna Martine,

Zg. Šiška toči pristen dolenski cvček in fina stajerska vina. Za zaključene družbe posebne sobe. Plesna dvorana Vsako nedeljo koncert. 11911-16

Novo gostilno

otvorim danes v Ljubljani pod Rakovnikom. Cenene in okusne poslastice, najboljši vini in jedi. Vljudo se priporoča gostilničar Kržišnik. 12154-18

Na koncert

v nedeljo v Gostilno Rabne. Moste igra strastno za obilen obisk vab. Rahne. 12113-18

Pri »Amerikancu«

v Florjanski ulici na razni jagode — lahko prvo provostni cvček iz znane Deuove kleti. 12147-18

V gostilni pri Panju

točimo priznani izborni dolenski cvček in fina stajerska vina, ob katerih časa topla in mirna jedi, sprejemamo abonente na dobo do mabo hrano, gostom na razpolago biljard, tali nize, danes in vsake večer igranje klavirja itd. Zato pridite še danes in zahajate vedno in ob vsaki priliki le v gostilni k Panju v Vegovi 10. Tam se boste najceneje in najbolje zabavali. Toplo se priporoča in v vsiljudno vabi gostilničar: TONE HUČ. 12220-18

V gostilni Putrich

danes ples, izborna vina, gorka in mrzla jedila. Vljudo vabljeni. 12256-18

Škrjanček poje,

žvergoli na veji ljubko dobi. a tancu in se 30. se tam, najlaesat pridite k nam. GOSTILNA KRMAAR. 12313-18

Šivilja dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za sifro ali dajanje naslovov 5 din, najmanjši znesek 17 din

Mlade dekile

čedno in pošteno, zmožno nemične, sprejemam takoj. Pismene ponudbe na pekarino Rakovnik, Maribor, Koroska c. 24. 11912-1

G. I. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

39

Hitro, čedalje hitreje je letel »Pegaz«, in sree gospoda Vrtačnika je razbijalo močnejše kakor njegov motor. Nazadnje se je nebo zjasnilo, in potniki so zagledali pod seboj golo, pešeno obalo, na kateri je raslo nekaj palm. »To je gotovo Afrika ali pa kak neobljuden otok,« je rekel gospod Vrtačnik.

40

»Pegaz« se je spustil na pesek, in gospod Vrtačnik se je z dečkoma odpravil razgledovat okolico. Jodelbergerja je pa pustil pri letalu za stražo. Jemnasta, kako vroče je bilo pod afriškim solncem! Slekli so letalske obleke in si napravili čepice iz žepnih rutic. »Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

41

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

42

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

43

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

44

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

45

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

46

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

47

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

48

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

49

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

50

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

51

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

52

»Glejta, glejta! Grič« je mahoma vzkliknil gospod Vrtačnik.

Gospodična

iz boljše hiše, dobi službo kot varuhinja 3 letnega otroka. Darinka dr. Dernovska. Maribor, Aleksandrova 40. 11883-1

Izurnjeno krojilko

za triko perilo, sprejme Lina, Gregorčičeva 5. 11858-1

Pisarniško moč

zanesljivo, z večjo prakso, sprejemam takoj. Ponudbe na og. odd. Jutra pod sifro »Veletrgovina«. 11845-1

Skladiščnik

trgovsko izobražen, trezen, nekadilček, dobi stalno mesto v Celju. Prednost za kavirno. Ponudbe z navedbo plače na podružnico Jutra v Celju pod značko »Vestena«. 11829-1

Frizerko in

briv. pomočnika sprejme takoj ali po dogovoru J. Kofler, Zeleni nad Škofjo Loko. 11764-1

Akviziterje

z dobrim referencami išče zavarovalnica »Sava«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 2. 10934-1

P. upljivo

sobarico išče za vilo, znati mora nemško, ne nad 25 let staro. Ponudbe s sliko na og. odd. Jutra pod značko »Sreza«. Bleda. 12185-1

Kuharico

popolnoma samostojno, sprejemam takoj v trgovsko hišo na delu. Pomoč. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Spretna in snaliga«. 12003-1

Frizerko mlado

ki dobro dela felerno odulacno in manikra, potrebuje za takoj. Mesto stalno. Javiti tako: Salon Julka, Split, Peristi 7. 11976-1

Natakarico

sprejemam v gostilno Canič Sušak, Račkova ul. Lahko tudi zabavnica z nekaj garancije. Ponudbe direktno. 11939-1

Prodajalka

potrebna tudi za gostilniška dela dobi službo na delu. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Postena«. 11934-1

Frizerko

zmožno manikuro samostojno sprejemam takoj ali z 20. majem v lepe Slovenske gorice. Naslov v vseh posl. Jutra. 11889-1

Vajenca

za mizarsko obrt sprejemam. Kum, Poljanska cesta 3. 12153-1

Kavarniške

natakarice za takoj išče Velika kavana, Zagreb. 12019-1

Uradnico

boljše družine zgovorno, ki je zmožna strojevisja nemične in drugih pis. del. za samostojno voditi. Sprejemam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 12105-1

Frizerko

dobro moč sprejme takoj ali z 1. junijem. Plača do bra z okirno ali brez. Naslov v vseh posl. Jutra. 12042-1

Prodajalka

perfektna manufakturstinja, samostojna, agilna moč se sprejme. Nastop službe po dogovoru. Ponudbe z točnimi navedbami dosedanjega službovanja na trdiko Rojnik Ivan, Slovenjgradec. 12040-1

Kuhar

moč, se išče za letovsko hotel. Polena in zimski sezona. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Gorenjsko«. 12043-1

Prodajalka

mlajša, dobro izvešana v manufakturi, modna, pripravi stroki. Iše mesto za takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 12102-1

Pletilja

z lastnim strojem dobi stalno službo. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Dobra delavica«. 12137-1

Postrežnico

za ves dan, sprejemam. Šlenska 22, pridite. 12334-1

Šivilje in likarico

za fino moško perilo takoj sprejme Minkar, Selenburgova 4. 12235-1

Prodajalka

dobra moč, zmožna nemične in gospodinjstva, dobi službo kjerkoli. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Zanesljiva«. 12309-1

Postrežnico

za ves dan, sprejemam. Šlenska 22, pridite. 12334-1

12334-1

Postrežnico

vajeno vseh hišnih in vrtnih del sprejemam. Vprašati Rožna dolina VII-15. 12075-1

Zagovodja

Lesna industrija išče zagovodjo za svoj obrat v bližini Ljubljane. Le privravnice moči naj pošljejo ponudbe pod »Zagovodja« na og. odd. Jutra. 12148-1

Strojepisnik

z znanjem grobovrišanja in nemične išče Jutrad. Beethovnova 15. 12088-1

Kovača

mlajšega, talentiranega, kateri bi se posvetil kovanju boljših del v kiju javniških delavnic. Sprejemam. Navedite vse pos. Jutra. 12073-1

Frizerko

dobro moč, takoj sprejme salon »Ela«, Ljubljana, Gajeva 6. 12136-1

Gospod

v starosti od 25—35 let, dobi stalno namestitev. Potrebna je srednješolska izobrazba in nekaj izkušenj. Pismene ponudbe na og. odd. Jutra pod značko »Stalnost«. 12164-1

Dober brivski

pomočnik za stalno se sprejme. Duh. Tezno pri Mariboru. 1119-1

Manufakturst

za večletno prakso, agilno, pošten, verziran tu. di konfekcije, galanterije premeni mesto. Ponudbe na og. odd. Jutra pod sifro »Izurnjeno«. 11978-1

Čevljarskega

pomočnik za boljše manikra dela sprejemam. Mesto stalno. Hrana in stanovanje v hiši. Plača akord. Nuneč Anton, Čevljarstvo Slov. Konjice. 11946-1

Raznašalca

kruha sprejme takoj pekarna Tajšek, Velenje 11926-1

Šivilje

za moško perilo (konfekcija) dobi delo na dom. Vprašati pod sifro 22-1. Zg. Šiška. 12056-1

Dobro frizerko

iščem za takoj. Izriška ulica 15, Ljubljana. 12067-1

Slikarskega in ples

pomočnik sprejme takoj slikarsko podjeto. Št. 30. Kozel kruha sprejme takoj pekarna Tajšek, Velenje 11926-1

Frizerko

ali frizerja samo dobro moč sprejemam takoj ali po dogovoru. Ponudbe na og. odd. Jutra v Ptuj pod »1200«. 12032-1

Sodarskega

pomočnik-izvešanega tudi v tesnini dob sprejemam takoj. Sodarsko Homan, Stražiče pri Kranju. 12159-1

Pisarniško moč

za nekaj ur dnevno iščem. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Fud. začetnica«. 12157-1

Vajenca

za mizarsko obrt sprejemam. Kum, Poljanska cesta 3. 12153-1

Kavarniške

natakarice za takoj išče Velika kavana, Zagreb. 12019-1

Uradnico

boljše družine zgovorno, ki je zmožna strojevisja nemične in drugih pis. del. za samostojno voditi. Sprejemam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 12105-1

Frizerko

dobro moč sprejme takoj ali z 1. junijem. Plača do bra z okirno ali brez. Naslov v vseh posl. Jutra. 12042-1

Prodajalka

perfektna manufakturstinja, samostojna, agilna moč se sprejme. Nastop službe po dogovoru. Ponudbe z točnimi navedbami dosedanjega službovanja na trdiko Rojnik Ivan, Slovenjgradec. 12040-1

Kuhar

moč, se išče za letovsko hotel. Polena in zimski sezona. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Gorenjsko«. 12043-1

Prodajalka

mlajša, dobro izvešana v manufakturi, modna, pripravi stroki. Iše mesto za takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 12102-1

12102-1

Brivsko-frizersko

pomočnik(ka) sprejemam takoj ali po dogovoru na stalno namestitev. Cela oskrba v hiši. Frizerski salon Štojs, Sevnica ob Savi. 11984-1

Šoferja

izučena avtomobilnika, išče za takoj zagnatko vseh posredstev. Plača 1200 mesečno. Nastop takoj. Ponudbe na og. odd. Jutra Maribor pod sifro »Šofer«. 11993-1

Dekle

z dežele ali vdova dobi mesto gospodinjstva. Potrebna je srednješolska izobrazba in nekaj izkušenj. Pismene ponudbe na og. odd. Jutra pod značko »Stalnost«. 12164-1

Dober brivski

pomočnik za stalno se sprejme. Duh. Tezno pri Mariboru. 1119-1

Manufakturst

za večletno prakso, agilno, pošten, verziran tu. di konfekcije, galanterije premeni mesto. Ponudbe na og. odd. Jutra pod sifro »Izurnjeno«. 11978-1

Čevljarskega

pomočnik za boljše manikra dela sprejemam. Mesto stalno. Hrana in stanovanje v hiši. Plača akord. Nuneč Anton, Čevljarstvo Slov. Konjice. 11946-1

Raznašalca

kruha sprejme takoj pekarna Tajšek, Velenje 11926-1

Šivilje

za moško perilo (konfekcija) dobi delo na dom. Vprašati pod sifro 22-1. Zg. Šiška. 12056-1

Dobro frizerko

iščem za takoj. Izriška ulica 15, Ljubljana. 12067-1

Slikarskega in ples

pomočnik sprejme takoj slikarsko podjeto. Št. 30. Kozel kruha sprejme takoj pekarna Tajšek, Velenje 11926-1

Frizerko

ali frizerja samo dobro moč sprejemam takoj ali po dogovoru. Ponudbe na og. odd. Jutra v Ptuj pod »1200«. 12032-1

Sodarskega

pomočnik-izvešanega tudi v tesnini dob sprejemam takoj. Sodarsko Homan, Stražiče pri Kranju. 12159-1

Pisarniško moč

za nekaj ur dnevno iščem. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Fud. začetnica«. 12157-1

Vajenca

za mizarsko obrt sprejemam. Kum, Poljanska cesta 3. 12153-1

Kavarniške

natakarice za takoj išče Velika kavana, Zagreb. 12019-1

Uradnico

boljše družine zgovorno, ki je zmožna strojevisja nemične in drugih pis. del. za samostojno voditi. Sprejemam takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 12105-1

Frizerko

dobro moč sprejme takoj ali z 1. junijem. Plača do bra z okirno ali brez. Naslov v vseh posl. Jutra. 12042-1

Prodajalka

perfektna manufakturstinja, samostojna, agilna moč se sprejme. Nastop službe po dogovoru. Ponudbe z točnimi navedbami dosedanjega službovanja na trdiko Rojnik Ivan, Slovenjgradec. 12040-1

Kuhar

moč, se išče za letovsko hotel. Polena in zimski sezona. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Gorenjsko«. 12043-1

Prodajalka

mlajša, dobro izvešana v manufakturi, modna, pripravi stroki. Iše mesto za takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 12102-1

Pletilja

z lastnim strojem dobi stalno službo. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Dobra delavica«. 12137-1

Postrežnico

za ves dan, sprejemam. Šlenska 22, pridite. 12334-1

Šivilje in likarico

za fino moško perilo takoj sprejme Minkar, Selenburgova 4. 12235-1

12235-1

Šivilja pomočnica

mlajša, agilna, želi v mestu službo spreminiti takoj ali pozneje. Anica Vovod, Guštan. 11948-2

Starejša kuharica

restavracijska, ki je že delala v oficirskem domu želi takoj podobne službe. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Samostojna«. 11930-2

Trgovski

Gostilniški inventar
komplet, s vsem priborom, tudi posamezno, takoj kupi Rudolf Ko-
vačič, Ljubljana, Miklo-
šičeva 32. 12046-7

Bolniski voziček
na ročni pogon, kupim.
Ponudbe na ogl. oddel.
Jutra pod »Opis«. 12086-7

Kupuje se:
Drobilec za trd kamen, sta-
bilna ca 350-400 mm, v
dobrem stanju. Ponudbe na
Tehnično področje, Za-
greb, Ljubljana ul. 3. -
Telefon 51-34. 12024-7

Travniki
za obe košnji in skladu
seno kupi Joško Terčelj,
Savje, Jelača 23. 12236-7

Rabljen preš
za zemlje, kupim. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 12312-7

Auto, moto
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din 12237-10

Več rabljenih
avtomobilov
DKW, Hanomag, Wanderer
malo rabljeni, limuzino pro-
da po likvidacijskih cenah.
DKW zastopstvo J. Lović,
Tirševa cesta 35. 11906-10

Prodaj motor
Indian
750 ccm s priklopo za din
4.000 ali za les. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra. 11828-10

Avtomobile
tovorne, osebne in avtomob-
le dobro ohranjene, vseh ja-
kosti, kupite najceneje pri
O. ŽUKUJ, zastopstvo Krupp,
Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11
12035-10

Motor
prodaj po nizki ceni.
Dogovor pri Jerič Ob-
lak, Dolenji Logatec 29. 11931-10

Osební avto
znanke Fiat v zelo do-
brem stanju 1. avto, po-
stavljen 1. st. stanje, ter ve-
drukih evropskih strojev
in vseh vrst kopit po
ugodni ceni prodam. Na-
slov: Franc Rabič, Šen-
čur pri Kranju. 11894-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Motor
v dobrem stanju do 350
ccm, kupim plačam. Ponu-
be na ogl. oddel. Jutra pod
»Opis«. 12035-10

Avto-vozovnika
potrebujem za prevoz 150
klafter drv 20 km daleč.
Ponudbe z navedbo cene na
ogl. oddel. Jutra pod šifro
»Vloga«. 12101-10

Avto Mercedes
6 do 7 sedežev, odprt, v
odličnem stanju, najnov-
ši model zelo ugodno na
prodaj. Istotom napro-
daj 2 voza za konjsko
vprego na gumih. Ogled
dopolnilno pri Dolenji
Gorah 19, Ljubljana.
12207-10

4-tonska SPA šasijsa
komplet, s motorjem
ugodno na prodaj. Avto
prometna zadruga, Dal-
matinova ul. št. 1. 12194-10

DKW motorno kolo
200 ccm zelo dobro ohr-
anjeno, prodaj za 3500
din. Trafika v Florjan-
ski ulici 12. 12184-10

4-sedežni avto
mal, poraba 7 l, za 6500
din prodaj. Milan Kon-
čan, Rožna dolina 11-36.
12237-10

Motorno kolo
ugodno napredaj. Pred ško-
fijo 19. 12268-10

Avto-šasijsa
rabljena, s 4 kompletnimi
gumi-kolesi, pripravno za
predaj. Transportni voz,
kupim. Mikšec Mirko, Me-
dvedova 38, Ljubljana VII.
12239-10

Rudge
500 ccm OHV v odličnem
stanju, ugodno napredaj.
Katič Milan, Celovška 67,
Ljubljana VII. 12331-10

BSA motor
3 in pol KS in motor kolo
poceni prodaj. Vprašati O.
Žuk, Tavčarjeva ul. 11
12035-10

Ariel motor
500 ccm, turni, prodaj. -
Ogled Jugo-avto delavnica,
Tirševa 36, dvorišče. 12291-10

Kolesa
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din 12237-10

Tricikel
na motor, poceni, nosil-
nost ca 250 kg, tovarniško
nov, ugodno prodaj. DKW
zastopstvo, J. Lović, Tir-
ševa cesta 35. 11905-11

Tricikl
za prevoz blaga, nove in
stare, najugodnejše kupite
pri »Tehnični BANJA«, Lju-
bjana, Miklošičeva 20.
11964-11

Žensko kolo
znanke »Dürkopp«, do-
bro ohranjeno, po ugod-
ni ceni prodaj. Per, Maj-
strovka 14. 12095-11

Prima kolesa
nova in rabljena poceni
prodaj. »Promet«, Lju-
bjana, Miklošičeva 20.
11964-11

Kolesa
Delmer, Adler in druge
znanke, dobro in po-
ceni prodaj. »Zatler-
ter« na Ježiči. 12235-11

Triglav kolesa
prvotna kvaliteta in tu-
di druge znanke pro-
daj. Najcenejše Triglav.
Resljeva cesta 16. 12232-11

Tricikel
v dobrem stanju pro-
dam za 1250 din. Tir-
ševa cesta št. 15, na
dvorišču, mehanična de-
lavnica. 12295-11

Kolo
mal, rabljeno poceni
prodaj. Večna pot 29,
Janičič. 12270-11

Novo kolo
najboljše znanke in 1
rabljeno za 350 din. Ti-
rševa cesta št. 12, 12182-11

Žensko kolo
mal, rabljeno poceni
prodaj. Večna pot 29,
Janičič. 12270-11

Kolesa
Delmer, Adler in druge
znanke, dobro in po-
ceni prodaj. »Zatler-
ter« na Ježiči. 12235-11

Triglav kolesa
prvotna kvaliteta in tu-
di druge znanke pro-
daj. Najcenejše Triglav.
Resljeva cesta 16. 12232-11

Tricikel
v dobrem stanju pro-
dam za 1250 din. Tir-
ševa cesta št. 15, na
dvorišču, mehanična de-
lavnica. 12295-11

Kolo
mal, rabljeno poceni
prodaj. Večna pot 29,
Janičič. 12270-11

Novo kolo
najboljše znanke in 1
rabljeno za 350 din. Ti-
rševa cesta št. 12, 12182-11

Žensko kolo
mal, rabljeno poceni
prodaj. Večna pot 29,
Janičič. 12270-11

Kolesa
Delmer, Adler in druge
znanke, dobro in po-
ceni prodaj. »Zatler-
ter« na Ježiči. 12235-11

Triglav kolesa
prvotna kvaliteta in tu-
di druge znanke pro-
daj. Najcenejše Triglav.
Resljeva cesta 16. 12232-11

Tricikel
v dobrem stanju pro-
dam za 1250 din. Tir-
ševa cesta št. 15, na
dvorišču, mehanična de-
lavnica. 12295-11

Kolo
mal, rabljeno poceni
prodaj. Večna pot 29,
Janičič. 12270-11

Novo kolo
najboljše znanke in 1
rabljeno za 350 din. Ti-
rševa cesta št. 12, 12182-11

Žensko kolo
mal, rabljeno poceni
prodaj. Večna pot 29,
Janičič. 12270-11

Kolesa
Delmer, Adler in druge
znanke, dobro in po-
ceni prodaj. »Zatler-
ter« na Ježiči. 12235-11

Triglav kolesa
prvotna kvaliteta in tu-
di druge znanke pro-
daj. Najcenejše Triglav.
Resljeva cesta 16. 12232-11

Tricikel
v dobrem stanju pro-
dam za 1250 din. Tir-
ševa cesta št. 15, na
dvorišču, mehanična de-
lavnica. 12295-11

Kolo
mal, rabljeno poceni
prodaj. Večna pot 29,
Janičič. 12270-11

Novo kolo
najboljše znanke in 1
rabljeno za 350 din. Ti-
rševa cesta št. 12, 12182-11

Žensko kolo
mal, rabljeno poceni
prodaj. Večna pot 29,
Janičič. 12270-11

Kolesa
Delmer, Adler in druge
znanke, dobro in po-
ceni prodaj. »Zatler-
ter« na Ježiči. 12235-11

Triglav kolesa
prvotna kvaliteta in tu-
di druge znanke pro-
daj. Najcenejše Triglav.
Resljeva cesta 16. 12232-11

Lepo spalnico
jedilnico in radio Mende
po ugodni ceni prodaj. In-
teresi naj pišejo na Inse-
ratni oddel. Jutra pod šif-
ro »Ugodno in ceneno«. 12161-12

Prodaj
14 krasnih marmornatih
miz in črno jedilnico, zelo
ugodno. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 12159-12

Pohišstvo!
Spalnice, jedilnice, kuh-
nje na zalogo. Prodajam
tudi za knjižnice. Kmeč-
ke hranilnice. Založar
Anton, št. Vid n. Ljub-
ljana. 12201-12

Les
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din 12237-10

Suh, žagan les
brest, hrast, hrast in bu-
kve, Tisleriči Maschine)
čolne tudi ugodno prodaj.
Vprašati telefon 34-85. 11949-15

Stroji
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din 12237-10

Stroj za obrezov.
vrhnjega usnja
z motorjem ugodno na-
prodaj. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 11962-29

Mizarski stroj
za skoblanje (Univer-
salni Tischerei Maschine)
z vsem potrebnim orod-
jem. Ponudbe z opisom
stroja na pod. Jutra v
Mariboru pod »Mizar-
ski stroji«. 11896-29

Mizarji!
Za predvajanje strojev
na veselejši sprejem
izveženega strojnega
mizarja. Nastop takoj
event. bo lahko ostal v
stalni službi. Dvožan,
trgovina strojev, Lju-
bjana, Franciskanska 4.
11970-29

Pfaffove, Singerjeve
in več drugih drugih
ženskih in krojaških stro-
jev po nizki ceni pro-
da »PROMET«, nasproti
križarske cerkve. 12197-29

Mizarji!
Velika pošiljka najmo-
dernih strojev. Je na
poti in bo od 3. do 12.
junija deloma razstav-
ljena na veselejši, delo-
ma pa v Franciskanski
ulici 4. Pridite in ogled-
te si veliko izbiro. Ivan
Dvožan, Ljubljana, -
Franciskanska 4. 12118-29

Gritzer ali Pfaff
šivalni stroj kupim. Po-
nude na ogl. odd. Ju-
tra pod »Takoj«. 12199-29

Šivalne stroje
nove in rabljene, kro-
jaške in evropske, od
300 din naprej prodaj.
Triglav, Resljeva c. 16.
12234-29

Pohišstvo
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din 12237-10

Malo rabljene
trgovske opreme
jedilnice, spalnice, nove ipe-
re, spalnice in razne dru-
ge, poceni zelo ugodno napro-
daj. Ogleda se pri tv. Ivan
Mathian, Ljubljana, Tirševa
12, dvorišče. 17-11-12

Jedilnica
iz hrastove lesa, ugodne
napredaj. Ogleda se lahko
med 2. 4. uro v Dvor-
kovi ulici 3-11, desno. 11988-12

Dve novi spalnici
iz orehovih korenin se
ugodno prodaj. Na-
menjena za planino. P.
Kosec, Menges 50. 11899-12

POHIŠTVO
za stanovanja, trgovske
opreme in hotele dobiti
najhitreje v največji za-
lagi pohišstva.
Spalnice 2e 1600
Omar 400
postelje 400
kuhinjske opreme 450
kuh. kredence 450
modroci 150
mreže 500
ogledne 85
Različni kauči.
Sprejemamo naročila po
predloženih načrtih.

SAVA
MIZARSTVO
Predjamska ul. 32 in 35
Trgovina pohišstva. Mi-
klošičeva cesta (naspro-
ti sodišča). 12106-12

Kapital
Beseda 1 din, davek 3
din za šifro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
šifra 17 din 12237-10

Posojila
različna, preskrbam hitro
brez kakšne predplačila
Hranilne knjižnice
vnovčujem proti takojšnji
gotovini.
Oblastvo dovoljena
pisarna.

Rudolf Zore
Ljubljana, Gledališka 12.
Znamka za 3 din. 11032-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-
zke, poceni obrest. Bro-
šura »Pot do blagostanja«
daje brezplačno. Pišite
na »Moj dom«, Dvo-
žan kova 8. 12016-16

Posojila
dajemo dolgoročno, krat-
koročno, po ugodni
pogoji. Za hranilne vo-

Lepo stanovanje

dveh sob
s pritlikavimi oddam
smeri pri Kamniku, 5
minut od postaje Duple-
lice. Cena nizka. Pri-
pravno tudi za upoko-
jenke. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Smar-
ca«. 12171-21

Trisobno stanovanje
v dvodružinski vili od-
am 1. julijem v 6.30
na dolini za 750 d. in
Naslov v vseh poslo-
valnih. 12128-21

2-sobno stanovanje
komfortno, s kopalnico, pri
Sv. Kristofu, oddam 1.
junija. Cena 400 din. Naslov
v vseh poslovalnih. Jutra.
12129-21

Petsobno stanovanje
oddam za julij ali av-
gust. Cesta v Rožno do-
lino 14. 12139-21

Dvosob. stanovanje
komfortno oddam 1.
junijem. Linja. Naslov
v vseh poslovalnih. Jutra.
12129-21

Stanovanje
Besa 1 din, davek 3
din za štiro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
š znesek 17 din

Dvosob. stanovanje
išem za 1. junij na Koda-
lievem ali v Zelenu sami.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Stalne in točne«. 11907-21

Komfortno
stanovanje
od 3-4 sob za trdnosko
družino, išem za termin
avgust v novi hiši na
din mesta. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Širo
kred snaga«. 11963-21

Dvosob. stanovanje
s posebnimi oddam
komfortno, s kopalnico
in suho išem za 1. ju-
nij. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Dve osebi 18«. 11953-21

Tri- ev. 2-sobno
stanovanje
komfortno, išem s 1.
avgustom v centru ali
neposredni bližini. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Visokopritličje ali
1. nadstropje«. 11981-21

Dvosob. stanovanje
s posebnimi oddam
komfortno, s kopalnico
in suho išem za 1. ju-
nij. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Dve osebi 18«. 11953-21

Trisobno stanovanje
komfortno, solčno, v cen-
tru, išketa mlada zakonca
za tuhi ali poroke. Ponu-
dbe na ogl. odd. Jutra pod
»Večje sobe«. 12169-21

Enosob. stanovanje
s pritlikavimi, snano
in suho išem za 1. ju-
nij. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Snaž-
nos«. 12204-21

Moderno stanovanje
eno ali dvosobno za ta-
koj ali za poznjše ter-
min iše dvosobna dru-
žina. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Držav-
na upokojenke«. 12255-21

Stanovanje
enosobno ali manjše 2-
etno išem za 1. junijem
dom. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Dva od
naslova«. 12272-21

Zračno sobo
lepo, parkirano, z dvema
poslovalnima, 2 okna, od-
daja v Splitu na lepem
polju, v bližini morja.
Informacije pri gosp. Lu-
bica, Zaloška 34. 12186-23

Opremljeno sobo
bačkousko oddam takoj
zurnemu gospodu ali
gospodici. Naslov v po-
slovalnih. 11933-22

5-sobno stanovanje
za takoj in 3-4 sobno
stanovanje za avgust 39.
išem. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Beli-
weisova — Mirje«. 12173-21a

Opremljeno sobo
strogno separirano odd-
am takoj. Strelška 22
11927-23

Na stanovanje
sprejemne gospoda ali
oddam takoj. Jernjeva
ul. 39, Stoper. 11950-23

Prazno sobo
lepo, sončno, pripravno
tudi za pisarno oddam
s 1. junijem. Fügnerje-
va 10, Kržič. 12052-23

Dve prazni sobi
v eni se lahko postavi
stedišnik, oddam v cen-
tru mesta eni ali dve
na osebama. Florjanska
ulica 3-II. 12050-23

Opremljeno sobo
s posebnimi vzhodom ta-
koj oddam mirni gospo-
dični. Glinca cesta 21.
št. 2. 12090-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Prazno sobo
veliko, s souporabo kopa-
lnice, oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

Udobna garsoniera

v novi stavbi sredi me-
sta se ugodno oddam 1.
junijem 1939. Naslov
v vseh poslovalnih. Jutra.
12142-23

Soba
s posebnimi vzhodom se
oddam solidnemu gospo-
du takoj. Poljanska 20,
visokopritličje levo. 12125-2

Prazno sobo
event. s kopalnico odd-
am v novi hiši blizu
gor. kolodvora. Naslov v
vseh poslovalnih. Jutra.
12029-23

Dve prazni sobi
oddam 1. julija. — Lon-
čarska steza 5. 12087-23

Sostanovalec
v svo osebno sprejem. Hra-
na dobra in obilna. Sv.
Petra nasip 41. 12044-23

Dve prazni sobi
vezani, veliki, vhod iz stop-
nišča v 1. nadstropje odd-
am tudi za pisarno. 20-
dovska ul. 3-II. Ogled od 10
do 12 h. 12057-23

Soba
solčna v centru, se odda
takoj ali pozneje. Naslov v
vseh poslovalnih. 12078-23

Soba
oddam eni ali dvema gos-
podinam ali gospodični. —
Tratka: Poljanska c. 51.
12127-23

Več sob
pripravljen za pisarne.
oddam zedinjena zavaro-
valnica d. Cigaletova
ul. 1, tel. 29-17. 12206-23

Soba
s posebnimi vzhodom od-
dam solidnemu gospodu
ali gospodici ev. Tru-
di prazno. Vija »Dugi-
ca«, Bolgarska ul. 32.
12188-23

Lepo prazno sobo
(event. s šteditnikom).
tako oddam v Rožni ul.
Vprašajte v trgovini.
Emonska 10. 12192-23

Opremljeno sobo
lepo, sončno, s soupo-
rabo kopalnice, v cen-
tru, oddam boljsemu gos-
podu. Bethovnova 15,
III. nadst., desno stopniš-
če. 12175-23

Gospodično
sprejemne boljše obitelji
kot sostanovalec. Beth-
ovnova ul. 15-III., des-
no stopnišče. 12176-23

Solčno sobo
komfortno opremljeno
oddam enemu ali 2 ose-
bam. Kopalnica na raz-
pologo v hiši dvigalo.
Naslov v vseh poslo-
valnih. 11840-23

Solčno sobo
zračno in s souporabo
kopalnice oddam 1. ju-
nijem. Naslov v vseh po-
slovalnih Jutra. 12201-23

Opremljeno sobo
s posebnimi vzhodom ta-
koj oddam na Zablja-
ku 6-I, Strnad. 12273-23

Soba
moderno opremljena, s
souporabo kopalnice ta-
koj oddam. Vprašajte:
Ljubičeva cesta 45-I. 12232-23

Starejšo
sostanovalko
sprejem v lepo sobo.
Naslov v vseh poslo-
valnih. Jutra. 12223-23

Lepo sobo
sončno, opremljeno, in
kabineto, s souporabo kopa-
lnice event. s hrano
oddam s 1. junijem v
Ljubljani, Bietweisova c.
48-IV. desno (dvigalo).
12224-23

Opremljeno sobo
sončno, v bližini kolod-
vora oddam solidni o-
sebi. Naslov v vseh po-
slovalnih. Jutra. 12265-23

Soba
oddam takoj poceni stalne-
mu gospodu. Jenkova
15, I. d. 12266-23

Manjšo sobo
opremljeno, s souporabo ko-
palnice, oddam za takoj. —
Naslov v vseh poslovalni-
nih Jutra. 12251-23

Soba
prazno ali opremljeno, z
uporabo kopalnice, solčno
no, takoj oddam. Vprašaj-
te: Vojkova, v bližini morja.
naproti štetilnici št. 1, nova
hiša. 12253-23

Lepo solčno sobo
oddam boljsemu gospo-
du s souporabo kopal-
nice. Kozmova 17, pri-
tičje. 12318-23

Opremljeno sobo
trogo separirano, v centru
oddam takoj. Pražakova ul.
10, I. nadst. desno. 12341-23

Veliko prazno sobo
s posebnimi vzhodom, od-
dam. Gubčev 17. 12336-23

Soba
novo opremljeno, s poseb-
nim vzhodom, oddam bolj-
šemu gospodu ali gospodi-
ni takoj ali 1. junija.
— Rožna dolina, Cesta X, 27.
12320-23

Lepo prazno sobo
poseben vhod, oddam mir-
ni osebi. Vprašati dopoldno.
Cernotova 3, pritličje. 12332-23

Klišeje
END IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
A. PETRA NASIP 23

Soba
komfortno, opremljeno
oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Prazno sobo
veliko, s souporabo kopa-
lnice, oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Prazno sobo
veliko, s souporabo kopa-
lnice, oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Prazno sobo
veliko, s souporabo kopa-
lnice, oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Solčno sobo

opremljeno oddam. Vhod
separiran, kopalnica.
Naslov v vseh poslo-
valnih. Jutra. 12276-23

Komfortno
garsoniero
oddam. Poroke se pri hi-
šici. Kozmova 21. 11323-23

Parketirano sobo
lepo, opremljeno oddam
Dvorčakova 3-I. nad-
st. levo. 12283-23

Sobe isče
Besa 1 din, davek 3
din za štiro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
š znesek 17 din

Gospod Kastelic
kateri je bil na veliko-
nočno soboto pri meni.
prosim da se oglasi pri
meni na stanovanju.
Klesnik. 12085-31

Preklic
Podpisana preklicujem kot
necenočno in obžalujem
vse kar sem neumnost
govorila o pokojnem gosp.
Francu Zupanu, Orlova ul.
št. 13 in se zahvaljujem po-
korniki vdovi ge. Zupan
Angel, Orlova ul. št. 13,
da je odstopila od tožbe.
Toni Angela, Ljubljana,
Orlova ul. 15. 12156-31

Uradnik
iše zračno in svetlo, le-
po opremljeno sobo s
kopalnico, po možnosti
s hrano. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Širo
kred«. 12012-23a

Opremljeno sobo
iše uradnika za stalno.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Stalna po-
stojlna«. 12084-23a

Opremljeno sobo
komfortno in mirno,
popoldanskim soucem,
po možnosti v centru
mesta, s souporabo kopa-
lnice išem za 15. maj.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »333«. 12127-23a

Enosob. stanovanje
mahnito, v centru ali prazno
sobo, s posebnimi vzhodom,
išem. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Mina in
točna plačnica«. 12160-23a

Opremljeno sobo
s strogo separiranim vho-
dom, iše gospodici. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Soba«. 12215-23a

Prazno sobo
ali opremljeno, s strogo
separiranim, po mož-
nosti vhod iz stopni-
šča, išem za takoj ali po-
zneje. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Točen
plačnik«. 11682-23a

Uradnica
iše vso osebno pri me-
stanski družini. Panu-
dbe na ogl. odd. Jutra
pod »Penzion«. 12174-23a

Prazno sobo
z osebno, garsoniero, ali
enosobno stanovanje za
takoj išem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Pisarna«. 12777-23a

Prazno sobo
za shranjevanje boljše po-
hišne, iše oseba, ki je od-
sotna, v centru ali bližini
za 1. junij. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Točen
plačnik«. 12337-23a

Opremljeno sobo
zračno solčno in suho —
iše starejša solidna biva-
uradnica za 15. maj v cen-
tru, even. v bližini. Snaž-
na ooba in stalna. Dopise
na ogl. odd. Jutra pod »Širo
v plačilu točne«. 12326-23a

Soba
iše upokojenec star 60
let pri samostojni gos-
podinji stari nad 50 let
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »60«. 12221-23a

Dijške sobe
Popolno oskrbo
išem za svoji hčerki, 2 in
7-gimnazialka, pri ugodni
rodini. Po možnosti fran-
ciska ali angleška konver-
zacija. — Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Dobra
vzgoja«. 12004-23a

Živali
seseda 1 din, davek 3
din za štiro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
š znesek 17 din

Kobilu
polhrvno araosko 3 leta
staro temperamentno ži-
val prodam. Naslov v
vseh poslovalnih. Jutra.
11849-27

Zeleno papigo
kročno smo ujeli na Ce-
lovski cesti 34. 12058-27

Mlade dobermane
smesen eksperiment pro-
dam po nizki ceni radi
pomankanjaja prostora.
Sajovic Rudolf, Straži-
šče pri Kranju 345. 12131-27

Mlade pse doge
prodam Poljanska cesta 41,
telefon 23-41. 12216-27

Mlado psico
bokser, ne veliko, kupi-
mi. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Bok-
ser«. 12172-27

Jazbecarja
čistokrvnega 10 mesecev
starega, prodam. Grčar, Sp.
Šiška, Gasliška 15-I. 12330-27

Mala rumena papiga
je ušla. Oddajte jo pro-
ti nagradi v ogl. odd.
Jutra. 12289-27

Klišeje
END IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
A. PETRA NASIP 23

Soba
komfortno, opremljeno
oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Prazno sobo
veliko, s souporabo kopa-
lnice, oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Prazno sobo
veliko, s souporabo kopa-
lnice, oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Prazno sobo
veliko, s souporabo kopa-
lnice, oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Prazno sobo
veliko, s souporabo kopa-
lnice, oddam takoj. Naj-
raje gospodu. Ogled od
3. do 4. Naslov v vseh
poslovalnih. Jutra. 12094-23

2-3 sobe
separirane, opremljene
ali prazne v centru, pri-
pravno za zdravilce, oddam
odvetnike, pisarne, oddam
za julij ali preje. Na-
slov v vseh poslovalnih.
12069-23

Izgubljeno

Besa 1 din, davek 3
din za štiro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
š znesek 17 din

Izgubila sem
temno modre, belo ob-
site rokavice od trgov-
ne šare do poste. Po-
šten najditelj naj jih
oddaja pri vrtarju na ul-
icvetzi. 12055-26

Informacije
Besa 1 din, davek 3
din za štiro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
š znesek 17 din

Gospod Kastelic
kateri je bil na veliko-
nočno soboto pri meni.
prosim da se oglasi pri
meni na stanovanju.
Klesnik. 12085-31

Preklic
Podpisana preklicujem kot
necenočno in obžalujem
vse kar sem neumnost
govorila o pokojnem gosp.
Francu Zupanu, Orlova ul.
št. 13 in se zahvaljujem po-
korniki vdovi ge. Zupan
Angel, Orlova ul. št. 13,
da je odstopila od tožbe.
Toni Angela, Ljubljana,
Orlova ul. 15. 12156-31

Uradnik
iše zračno in svetlo, le-
po opremljeno sobo s
kopalnico, po možnosti
s hrano. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Širo
kred«. 12012-23a

Opremljeno sobo
iše uradnika za stalno.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Stalna po-
stojlna«. 12084-23a

Opremljeno sobo
komfortno in mirno,
popoldanskim soucem,
po možnosti v centru
mesta, s souporabo kopa-
lnice išem za 15. maj.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »333«. 12127-23a

Enosob. stanovanje
mahnito, v centru ali prazno
sobo, s posebnimi vzhodom,
išem. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Mina in
točna plačnica«. 12160-23a

Opremljeno sobo
s strogo separiranim vho-
dom, iše gospodici. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Soba«. 12215-23a

Prazno sobo
ali opremljeno, s strogo
separiranim, po mož-
nosti vhod iz stopni-
šča, išem za takoj ali po-
zneje. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Točen
plačnik«. 11682-23a

Uradnica
iše vso osebno pri me-
stanski družini. Panu-
dbe na ogl. odd. Jutra
pod »Penzion«. 12174-23a

Prazno sobo
z osebno, garsoniero, ali
enosobno stanovanje za
takoj išem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Pisarna«. 12777-23a

Prazno sobo
za shranjevanje boljše po-
hišne, iše oseba, ki je od-
sotna, v centru ali bližini
za 1. junij. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Točen
plačnik«. 12337-23a

Opremljeno sobo
zračno solčno in suho —
iše starejša solidna biva-
uradnica za 15. maj v cen-
tru, even. v bližini. Snaž-
na ooba in stalna. Dopise
na ogl. odd. Jutra pod »Širo
v plačilu točne«. 12326-23a

Soba
iše upokojenec star 60
let pri samostojni gos-
podinji stari nad 50 let
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »60«. 12221-23a

Dijške sobe
Popolno oskrbo
išem za svoji hčerki, 2 in
7-gimnazialka, pri ugodni
rodini. Po možnosti fran-
ciska ali angleška konver-
zacija. — Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Dobra
vzgoja«. 12004-23a

Živali
seseda 1 din, davek 3
din za štiro ali dajanje
naslova 5 din, najmanj
š znesek 17 din

Kobilu
polhrvno araosko 3 leta
staro temperamentno ži-
val prodam. Naslov v
vseh poslovalnih. Jutra.
11849-27

Zeleno papigo
kročno smo

Edino INFICIN

ugonabija popolnoma in trajno SCURKE, RUSE — BUBE in SVABE in ostalo kuhinjsko golazen. Ako ne koristi, vrnem denar. — Orig. skatlica daj 15.—, zavitek din 6.—.

PO POSTI
LEKARNA KRAJČEVIC, VUKOVAR.

METAL-BOX 45

Z VGRAJENO RUMENICO
IN 2 BRILJANT ISKALCA.

ZELO OSTRI POSNETKI.
IDEALNA KAMERA ZA ZAČETNIKE.

Uporabljajte AGFA-ISOCHROM film

din 75.—

DOBIVA SE V VSEH FOTOTRGOVINAH.

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod.)

Tudi turisti so preklinjali nadvojvodo. Dijake, ki so o počitnicah brez denarja romali v planine; člane planinskih društev, ki so neutrudno potovali čez hrib in dol; vesele Dunajčane, ki so že mnogo let ljubili lepo Blühnbachsko dolino; Sase, Pruse, Angleže, ki so prihajali iz daljnih dežel, da bi leto dni sanjali o lepoti te doline in gorah okrog nje: vse te so orožniki podili nazaj. Vsi so bili ogorčeni in so preklinjali. Kdor je bil tako nepreviden, da je glasno preklel nadvojvodo, so ga vlekli v orožniško vojašnico. Čez nekaj tednov je bila dolina kakor izumrla.

Franc Ferdinand je hodil na lov. V enem dnevu je ustrelil 53 gamzov. Gonjači so trepetali, kadar jih je pogledal. Tudi oni so se ga bali, tudi oni so ga preklinjali.

On tega ni vedel. Vedel ni niti tega, da zaničuje ljudi. Samo eno človeško bitje je ljubil: Zofijo. Enega človeka je spoštoval: mačeho. Enemu je zapel: Janaczk. Enega se je bal: cesarja. Nekatere je brezmejno sovražil: madžarske politike in pisane, ki so zabavljali nanj, grofa Goluchowskega, siromašne pobiralce dračja, ki so mu kradli drva, in končno kneza Montenuova. Vse druge ljudi je preziral. Nič ni hotel vedeti o njih. Namerjal se je, da postane pravičen vladar, ki bo skrbel za blaginjo svojih narodov. Ni pa mislil na to, da sestoje narodi iz ljudi, ki hočejo mirno živeti, jesti, piti, ustrezati svojim gonom, rediti svoje otroke, mirno

opravljati svoje delo in biti svobodni, najprej svobodni. Tisto, kar mu je bilo na misli kot njihova blaginja, je bilo nekaj drugega: veličina države, okrepitev habsburške moči, zopetna osvojitve izgubljenih pokrajin. Mimo tega je hotel dati svojim narodom avtonomijo, kolikor jo dopuščata enotnost države in korist habsburške hiše; to se mu je zdelo velik dar, večji, nego so se upali narodi sanjati. Ali je bil on kriv, da niso ničesar zvedeli o njem? Ali je bil med vsemi 45 milijoni ljudi, ki so živeli v monarhiji, le eden tako nesvoboden kakor on, ki so mu vsi zavidali? Le eden, ki bi mu bilo zabranjeno izvrševati svoj poklic, rabiti svoje moči, izvajati svoje načrte, se združiti z ljubljeno žensko, si kot mož s 36 leti ustanoviti rodbino in biti vsaj med svojimi lastnimi štirimi stenami sam svoj gospod?

Tako je gledal sebe in svet. Njegov ponos, velik in bolan kakor ponos njegove mrtve matere, ponižane hčere kralja Bombe, mu ni dovoljeval zavidati ljudem. Zato jih ni maral videti. Med njimi in njim je stal zid, višji od njegovega visokega častihlepeja.

Častihlepeja ga je gnalo, da bi postal velik vladar in zadovoljil narode velike države. Ker je pa preziral ljudi, jih ni poznal in ni mogel izprevideti, da ima samo enega neutuljivega sovražnika, ki ga vsehoma muči in vodi za nos in ga pripravlja ob vsako veselo uro, vsak uspeh in vsakršno srečo. Ta sovražnik je bil on sam.

GONJA

Knez Alfred Montenuovo, višji dvornik in tajni svetovalec avstrijskega cesarja, častni vitez suverena malteškega reda, vitez reda zlatega runa, je bil najzvestejši služabnik Franca Jožefa. Rod Montenuovo je bil cesarju dolžnik za vse, ne iz vzemši niti imena. Očetu višjega dvornika, neza-

konsko rojenemu grofu Viljemu Neippergu, je bil cesar dovolil, da si je smel mučno oslavljenost ime Neipperg (Neuberg) preitalijanciti v Montenuovo; grofa s prevedenim imenom je bil Franc Jožef mimo tega povzdignil v knežji stan. Sin prvega kneza Montenuova je postal cesarjev zaupnik. Višji dvornik je bil štiriindvajset let mlajši od Franca Jožefa; toda šestindvajsetletni mož je znal gledati na svet z očmi sedemdesetletnega starca. Iz oči je bral cesarju, kakšen bodi svet, da bo oboževanemu gospodaru po godu. Montenuovo res da ni mogel izpreminjati sveta in odvrčati katastrof, ki so od časa do časa udarjale v cesarjevo mirno, po uri uravnano življenje; mogel je pa vplivati na ljudi, ki so spadali v območje dvora, ter jih poučevati o načinu, kako naj ravna, da bodo neogibne neprijetnosti cesarju lahke ali celo nevidne. To je delal nenehoma, zmerom pripravljen, da žrtvuje cesarjevemu dušnemu miru vsakega človeka, vsako stvar in vsako prepričanje. Zakaj mimo cesarjevega dušnega miru mu ni bilo nič važno in sveto.

Večina ljudi, ki so poznali Montenuovo, ravnanje in mišljenje, ga je imenovala omejenega. A to je bila hotena omejenost, ki se je ni sramoval, ampak jo je, zavedajoč se njene koristnosti, razkazoval z nesramnostjo velikega gospoda, ki je vzvišen nad sodbo sveta. Svet je bil razdeljen na dve polovici: na eni stala cesar in on, na drugi je mrgolelo ostalo človeštvo, in njegova naloga je bila, ovirati ljudi, da ne bi prestopali črte ločnice. V mrgolenju onkraj črte ločnice se ni motovilo samo ljudstvo, ki ga je bilo razmeroma lahko brzdati, ampak tudi marsikateri neobdignat, ki je iz svojega rodu izvajal pravico, motiti cesarja in ga vznemirjati. Z vsemi temi je bil Montenuovo še vedno opravič. Prisajal si je moč, da opravi tudi s prestolonaslednikom, najbolj repenčastim izmed visokorodnih gospodov, ki so nadlegovali cesarja.

Domislek, da naj Franc Ferdinand za zdaj leto dni čaka odgovora, se je bil porodil v Montenuo-

vovih možganih. Po tem začasnem uspehu, ki je zagotavljal cesarju leto dni miru, si je Montenuovo izposloval od cesarja pooblastilo za vse ukrepe, ki bi utegnili ukloniti voljo prestolonaslednika in njegove častihlepne prijateljice. Pismo, ki je ukazovalo prestolonasledniku, naj se cesarju ne približuje več neposredno, ampak le še po ovinku preko kneza Montenuova, razsrjeni Franc Ferdinand ni odgovoril. Po nekaj dneh čakanja je pisal Montenuovo nadvojvodi uslužno, spoštljivo pismo, v katerem je izkušal opravičiti cesarjevo opreznost in piševo vmešavanje. To pismo je govorilo največ o cesarjevi visoki starosti, ki jo je imel višji dvornik vselej za izgovor, kadar je postajala kakšna visoka osebnost nadležna. Želja, ki jo je izrekel prestolonaslednik — tako je pisal Montenuovo — nikakor ni naletela pri najvišjem gospodaru na popolno nerazumevanje; narobe — cesar spoštuje zavest dolžnosti, ki menda vleva prestolonasledniku, da hoče biti zvest obljubi, ki jo je dal izvoljenki svojega srca. Vendar cesar ne vidi možnosti, da bi spraval dolžnost, ki ji želi prestolonaslednik ustreči, v soglasje z mnogo višjimi dolžnostmi, ki jih bo imel bodoči vladar. Povoljne rešitve tega vprašanja tudi najspoštljiveje podpisani doslej še ni mogel najti, čeprav si nenehoma prizadeva, da bi jo našel. Srečnega bi se štel — tako je pisal — če bi mu hotel visoki gospod povedati, kako naj bi se ta zadeva srečno končala, da bi bil cesar pomirjen in nadvojvoda zadovoljen. Ker se cesar s posameznimi stopnjami teh pogajanj ne želi ukvarjati, prosi spoštljivo podpisani nadvojvodo, naj se blagovoli razgovoriti z njegovo malenkostjo o bistvu stvari in naj bo prepričan, da je njegova najiskrenejša želja, v smislu cesarjeve želje olajšati nadvojvodi vsakršno odločitev.

Franc Ferdinand je odgovoril, da je prepričan o jalovosti posredovanja višjega dvorniškega urada in da se hoče zaradi tega ob koncu enoletnega roka s cesarjem neposredno pomeniti.

PRILJAJ
SRBEZ
IZPADANJE
LOMLJIVOST
las prepreči
uspešno

**biološka kura
„RENASCIN“**
GARNITURA DIN 100.

Varujte zarana svoje lase
in negujte jih dnevno z
znanimimi losioni

Schröder-Schenke:

za suhe lase BALSAM I. din 30.—
za mastne lase BALSAM II. din 35.—
za plave lase GOLDREGEN din 40.—
ki obenem varuje plave lase, da ne potemne.

„KANA“ za rdečkasti ton (Tician, scajou, mahagoni).
„KANA“ je naravno in orientalsko zelišče in zmelit koren, ki daje lasem prekrasne moderne refleksije, a poleg tega je izredno sredstvo za krepitev in porast las. Uporaba povsem enostavna. Zavitek din 12.—.

Frizerji dobe „KANO“ na kilograme.
Parf. in kozmetika „OMNIA“, oddelek I/8, Zagreb, Gundulićeva ulica 8, visoko pritličje. Pošljemo tudi po pošti proti plačilu poštnine din 10. — Telefon 97-67.

**ECLAIR
„VERMOREL“**

je najboljša pršilnica na svetu.
V tej sezoni posebno znižane cene!
Generalno zastopstvo:
BARZEL d. d. Subotica
Zahtevajte cenik.
Dobiva se takoj iz skladišča.

**VRTNE
SOLNČNIKI**

izdelujem počeniš
od din 85.—
HELA FETTMANN
Zagreb
Masarykova 9

Zahtevajte katalog
ilustrirani cenik

**Ugodno prodam istosmerni
dinamo stroj ELIN,**
155 V, 164 Amp., 560 obratov, 25 KW. —
Činkarna Celje.

Za deževne dni

nudi veliko izbiro dežnih plaščev in sicer:

za gospode ala balonska svila . . . od din 198.—
damske v vseh modnih barvah . . . od din 190.—
dežne pelerine za kolesarje . . . od din 160.—
otroške pelerince v vseh velikostih od din 65.— naprej

TVRDKA

F. I. GORIČAR — Ljubljana,
Sv. Petra cesta 29.

Morana Regenerator

Jamčimo, osvelim lasem takoj povrne prirodno barvo in stja!

MORANA
SMRT
PLEŠAVOSTI

BRUXELLES
ANVERS
LONDON
PARIS
SPLIT

fakoj ustavi izpadanje las, odpravi prhljaj in vse kožne nepravilnosti. Jači in krepi koren, a lasje, porastejo tudi na plešastem mestu. — Dobi se v vseh odgovarjajočih trgovinah. — Pošljamo po povzetju, cena veliki steklenici z omotom in poštino vred din 50.—, S. br. 17274 god. 1937 **MORANA — SPLIT.**

ZASTOPNIKI!

Ker smo se odločili za reorganizacijo prodaje naših izdelkov rabimo za vse dele države dobre, agilne in uvedene zastopnike. Prednost imajo zastopniki, ki so v prodaji nogavic (tudi Cotton), in triko perila že uvedeni.

V pisarnih ponudbah je navesti vse osebne podatke, dalje dosedanja zaposlenja, pokrajino ki jo želi zastopnik obdelovati in pa zahteve. Po možnosti je priložiti ponudbi tudi slika.

**Josip Vidmar, tovarna nogavic,
triko perila in dežnikov**

O ročni vozički
najnovjših modelov

Dvokolesa,
motorji, tričklji

Šivalni stroji
pogostjivi

Po zelo nizki ceni! Cenik frankol

TRIBUNA» F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 28.

»JUTRO« ZAVARUJE!

KOLESA

kupite dobro in po
ceni tudi na obroke
pri

H. SUTTNER, Ljubljana
Brezobvezen ogled! Aleksandrova 6.

ZAHTEVATE BREZPLAČNI LENIK

HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO

NAJPOGLAVNEJE
HARMONIKE
SVETA

F. SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIĆEVA 10

Vsem gostom, prijateljem in trgovskim podjetjem sporočam, da sem po 18 letih opustil hotel »Pošta« v Rogški Slatini. Iskreno se zahvaljujem kr. banski upravi, upravam Zdravilišča, posebno g. dr. šteru, sedanjemu upravniku Zdravilišča v Dobrni. — Vsem, ki se obračajo name s številnimi vprašanji, zakaj sem opustil hotel, bom pisмено sporočil.

ČOH ŠTEFAN
ROGAŠKA SLATINA

Čitajte in širite
JUTRO

**TOVARNIŠKI
OBJEKTI**

površine 3200 m², sestoji iz več poslopij in stanovanjskih hiš ter velikega dvorišča v centru Ljubljane

ugodno napredaj.

Objekti so prikladni za vsako industrijsko podjetje. Ponudbe pod šifro »Rentabilno 404/A-18« na »Interreklam d. d.«, Zagreb, Masarykova ulica 28

Cevi

za odvođe in dimovode »Salonte« valovite plošče in šablone kakor tudi ves

GRADBENI MATERIAL

dobite pri

Material

LJUBLJANA — TYRŠEVA C. 36/b
Telefon 27-16 — Brzjavlj: Material

**PREKO ŠTIRI MILIJONE
GRITZNER šivalnih strojev
JE V UPORABI**

**GRITZNER ŠIVALNI STROJI
SE DOBJO V VSEH BOLJ-
SIH TRGOVINAH S ŠIVALNI-
MI STROJI**

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA JUGOSLAVIJO
EM. FISCHER, ZAGREB, Palmotičeva 82
Veletrgovina dvokoles, motociklov in šivalnih strojev

**Tečaj za inozemske violiniste
in violinistke v Milanu**

je otvoril Mo. Alberto Poltronieri, prvi profesor za violino in violi na kraljevskem konservatoriju v Milanu, vodja Poltronierijevega godalnega kvarteta in član Cassella-Poltronieri-Bonucci tria. Tečaj je namenjen predvsem inozemcem, ki se hočejo izpopolniti ali pa položiti diplomski izpit. Obrniti se je na Pr. A. Poltronieri, Via Goldoni 19, Milano (Italia).

VINOTOČ

V GRAŠČINSKI KLETI NA VURBERGU z 17. MAJEM OTVORJEN. Točijo se samo prvovrstna lastna vina. — Lep razgled. — AVTOBUSNA ZVEZA SV. MARTIN. — Uprava graščine Zgornji Ptuj.

VABILO

na redni občni zbor Posojilnice v Brežicah, ki se vrši v četrtek dne 25. maja 1939 ob 18. uri v lastni pisarni »Narodni dom«.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje in odobritev računskega zaključka za leto 1938.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob 18. uri ne bil sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje drugi občni zbor v istem prostoru in z istim dnevnim redom, ki bo veljavno sklepal ob vsakem številu zadrušnikov.

NACELSTVO.

**Kdor ožlašuje
ta napreduje!**

Češka industrijalna banka

podružnica v Ljubljani, Marijin trg 5 — centrala v Pragi, Na Příkopě 16.

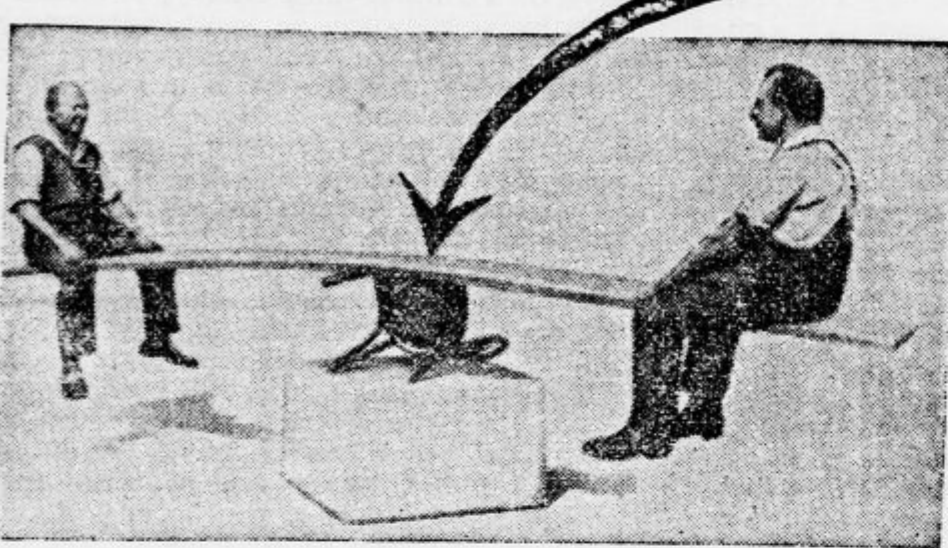
Vplačana delniška glavica in rezervni fond K 133.000.000.—
Vloge skupaj K 1.429.000.000.—

41 PODRUŽNIC IN EKSPOZITUR.

Izvršuje bančne posle vseh vrst in sprejema vloge na tek. račun in vložne knjižice.
Brzjavni naslov: INDUSBANKA. Telefon interurban: 21-04.

STOLE

izdržljive takole

In ostalo pohištvo **SAMO** iz specialne tovarne upognjenega pohištva

THONET-MUNDUS D.D. Varaždin

Za: kavarne, gostilne, hotele, terase,
kinematografe, pisarne, šole
in zasebna stanovanja

Zahtevajte v vseh trgovinah s pohištvom izključno

ORIGINAL »THONET« STOLICE

Iščemo več ključavničarjev za izdelavo tehnic.

Služba stalna. — Plača dobra. — Ponudbe
poslati na **VISUNG A. D., BEOGRAD,**
Karadjordjeva 81.

Orient-Menna-Shampoo

tek 12 dinarjev. — Navodila daje **A. BLUM,**
Subotica 107. in skladišče za /agreb: Parfu-
merija »OMNIA«, Gunduličeva ulica št. 8.

ORGANIZATORJA

za izvedbo reorganizacije že obstoječe
tovarne množinskih predmetov, praktičnega
in izkušenega, z dokazanimi uspehi na tem
polju

SPREJMEM.

Samo praktične in izkušene osebe naj se
javijo pod »Racionalizacija obrata« na ogl.
odd. »Jutra«.

**ŽOLČNI
KAMENČKI**

Znani **SALVAT ČAJ** proti
žolčnim kamnom in boleznim
žolčnega mehurja se
dobi pri glavnem zastopniku
Lekarna pri Sv. Ivanu, Za-
greb, Kaptol 17. — Zastoj
poslujemo prospekte o zdrav-
ljenju.

O. r. S. br. 27870-1936 Rn 3487

Vrtnarska razstava Reicha V STUTTGARTU April — Oktober 1939.

Sredi mnogo hvaljene dežele za turiste — pokrajine Württem-
berške, ugledate vrtove zelo redke lepote. 60.000 cvetočih rož;
nad milijon cvetočih pomladnih in poletnih cvetic. Poleg tega
bogata spored s slavnostnimi iluminacijami, godbo in plesom.

Edinstvena vrtna svečanost od aprila do oktobra 1939.

Pojasnila in prospekte daje: **NEMACKI SAOBRAČAJNI BIRO,** Beograd — Knežev
spomenik 5 in **NJEMACKI SAOBRAČAJNI URED,** Zagreb, Zrinjski trg 18.

ALPEKO-PLOŠČE

Hidravlično stisnjene Terrazzo in druge plošče za tlakovanje in oblogo sten,
obložne in polne stopnice ter vse druge izdelke iz umetnega kamna izdelane
s pomočjo modernih strojev dobavi v prvovrstni izdelavi in kvaliteti:

„ALPEKO“ — INDUSTRIJA UMETNEGA KAMNA,
Ljubljana, Tyrševa c. 48 — Tel. 29-39.

Umrla nam je po dolgi mučni bolezni naša ljubljena ma-
mica, soproga, hčerka, sestra, teta, svakinja, gospa

Pepca Starè, roj. Pogačnik

dne 12. maja 1939.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 14. maja ob 16. uri
na tukajšnje pokopališče v Ljubnem na Gorenjskem.

LJUBNO na GOR., LJUBLJANA, CELJE, 12. maja 1939.

ŽALUJOCI MOŽ IN OTROKA
ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem, ki so s svojo prijateljsko pomočjo lajšali trpljenje našemu dragemu

GVIDONU

vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov, vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje,
in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti bedisi v Ljubljani bodisi v Vu-
zenici, naša najiskrenejša zahvala.

UZENICA, dne 14. maja 1939.

Rodbini: DR. PREGL in FRIC PREGL

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem prežalostno vest, da nas je dne 12. maja za vedno
zapustil po kratki, mučni bolezni previden s sv. zakramenti naš
iskreno ljubljani, nepozabni soprog in oče, blagorodni gospod

FRANC DROFENIG

veletrgovec in šef tvrdke R. Miklauc

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 15. maja
ob 16. uri v Grazu.

Sv. maša zadušnica bo v Ljubljani v petek, dne 19. maja
ob 7. uri zjutraj v Frančiškanski cerkvi.

Pokojnika priporočamo v pobožno molitev.

IRMA DROFENIG roj. LUCKMANN, soproga;
ENGELHILDE, HERTA, dr. MARION, hčerke
ter vse ostalo sorodstvo

Naznanjamo pretužno vest, da nas je po kratki mučni bo-
lezni, previden s sv. zakramenti, zapustil naš predobri, nepo-
zabni šef, blagorodni gospod

Franc Drofenig

veletrgovec in šef tvrdke R. Miklauc

dne 12. maja 1939 v Grazu.

Pogreb dragega pokojnika bo dne 15. maja ob 16. uri
v Grazu.

Nepozabnega dobrotnika in šefa ohranimo vedno v hvalež-
nem spominu.

Pisarniško in prodajno osobje
tvrdke R. MIKLAUC